

Niko Raja-aho

Sosiaalisen median vaikutus sijoituskäyttämiseen

Kyselytutkimus sijoittajaryhmälle

Opinnäytetyö

Syksy 2020

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK, liiketalous)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Liiketalous

Tekijä: Niko Raja-aho

Työn nimi: Sosiaalisen median vaikutus sijoituskäyttäytymiseen – Kyselytutkimus sijoittajaryhmälle.

Ohjaajat: Ville Rajala, Erkki Kytönen

Vuosi: 2020

Sivumäärä: 84

Liitteiden lukumäärä: 2

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia sosiaalisen median vaikutuksia sijoituskäyttäytymiseen yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Tutkimuksessa selvitettiin, miten sijoittajat kokivat sosiaalisen median vaikuttavan omaan sijoitustoimintaansa. Keskeisiä asioita oli selvittää, mitä kanavia sijoittajat käyttävät sijoitustoiminnassa mieluiten ja miten he kokivat sosiaalisen median kehityksen vaikuttaneen heidän sijoituskäyttäytymiseensä. Sosiaalisen median kanavissa on ollut havaittavissa, että sijoittajat saattavat tehdä toimeksiantoja pelkästään toisten sijoittajien osto- tai myyntisuositusten perusteella. Tämä on sijoittamisessa väärä lähtökohta sijoitusprosessin näkökulmasta, joten tämä oli myös yksi keskeinen selvitettävä asia.

Työn teoriaosuudessa käsitellään säästämistä ja sijoittamista yleisesti, eri sijoituslajeja ja niiden ominaisia piirteitä sekä käydään läpi sijoittamisen tärkeimpiä kulmaviivoja. Teoriaosuuteen valitut sijoitustuotteet on valittu sen perusteella, mitä sijoitustuotteita arvopaperimarkkinoilla voi ostaa ja myydä. Olennaista teoriaosuudessa on tuoda ilmi ne tekijät, jotka jokaisen sijoittajan olisi hyvä tuntea ainakin perustasolla.

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen Webropol-alustalla luodulla nettikyselyllä, johon vastasi yhteensä 524 sijoittajaa. Kysely julkaistiin Facebook-palvelussa kolmeen eri sijoitusaiheiseen ryhmään, sillä tutkimuksen kohderyhmä saatiin näin erittäin hyvin tavoitettua. Kyselytutkimuksen vastauslomake julkaistiin näissä kolmessa sijoitusryhmässä 8. heinäkuuta 2020 ja kysely suljettiin heinäkuun 16 päivä 2020.

Tutkimuksen keskeisimpinä tuloksina huomattiin, että sijoittajat ovat valveutuneita sijoitusprosessista, sillä suurin osa vastaajista ei tee sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suositusten perusteella. Naisten määrä sijoittamisessa on kasvanut ja sen osoitti myös tämä tutkimus, sillä kaikista vastaajista naisia oli melkein yhtä paljon kuin miehiä. Verkkopalvelu sijoitustoiminnassa on nykyaikaista, ja suurin osa vastaajista halusi hoitaa sijoitusasioitaan mobiililaitteella tai tietokoneella esimerkiksi kotisohvaltaan. Sisältöä sijoittamiseen liittyen vastaavasti etsittiin mieluiten muun muassa Facebookista, sijoitusfoorumilta, podcasteista, talouslehdistä ja sijoitusaiheisista videoista.

Avainsanat: Sijoittaminen, Säästäminen, Sosiaalinen media, Sijoitusinformaatio

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: Business and Culture

Degree programme: Business Management

Author: Niko Raja-aho

Title of thesis: The impact of social media on investment behavior – Survey among a group of investors

Supervisors: Ville Rajala, Erkki Kytönen

Year: 2020

Number of pages: 84

Number of appendices: 2

The aim of the thesis was to study the effects of social media on investment behavior in cooperation with the commissioner bank. The study examined how investors perceived the influences of social media on their own investment activities. The key objectives were to find out what channels investors preferred to use in their investment activities and how, in their view, the development of social media had influenced their investment behavior. It has been noticeable on social media channels that investors may place orders solely based on other investors' buying or selling recommendations. This is the wrong starting point for investing from the investment process perspective, and so this was also one of the key issues to be studied.

The theoretical part of the thesis deals with saving and investing in general, the different types of investing and their characteristics, as well as the most important cornerstones of investing. The investment products focused on in the theoretical part were selected based on what investment products can be bought and sold in the securities market. It is essential, in the theoretical part, to point out the factors that every investor should know, at least at a basic level.

The thesis was carried out using a quantitative research method with an online survey created on the Webropol platform, which was answered by a total of 524 investors. The survey was published on Facebook among three different investment-related groups, which allowed reaching the target group of the survey in an optimal manner. The survey questionnaire was published among these three investment groups on July 8, 2020, and the survey was closed on July 16, 2020.

The main results of the study were that investors are aware of the investment process, as most respondents do not make investment decisions solely based on social media recommendations. The number of women in investment has increased and this was also shown by this survey, as there were almost as many women as men among all respondents. Online service on investment matters is modern, and most respondents wanted to manage their investment using a mobile device or computer for example, on a home sofa. Similarly, investing-related content was preferably retrieved from, among others, Facebook, investment forums, podcasts, financial magazines, and investment-related videos.

Keywords: Investing, Saving, Social media, Investment information

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo.....	6
1 JOHDANTO.....	8
1.1 Yleistä opinnäytetyön aiheesta.....	8
1.2 Aikaisempia tutkimuksia.....	8
1.3 Opinnäytetyön tavoitteet.....	10
2 SIJOITUS- JA PANKKITOIMINTA.....	12
2.1 Pankkitoiminta, sijoitusneuvonta ja sääntely.....	12
2.2 Osakkeet.....	16
2.3 ETP-tuotteet (Exchange traded products).....	17
2.3.1 ETF-rahastot.....	18
2.3.2 ETC-tuotteet.....	19
2.3.3 ETN-tuotteet.....	20
2.4 Sijoitusrahastot.....	20
2.4.1 Osakerahastot.....	22
2.4.2 Yhdistelmärahastot.....	22
2.4.3 Indeksirahastot.....	23
2.4.4 Korkorahastot.....	24
2.5 Joukkovelkakirjalainat ja talletukset.....	25
2.6 Strukturoidut tuotteet.....	27
2.7 Viputuotteet.....	27
2.8 Sijoittamisen peruspilareita.....	28
3 SOSIAALISEN MEDIAN VAIKUTUS SIJOITUSTOIMINTAAN.....	38
3.1 Sosiaalinen media.....	38
3.1.1 Sosiaalisen median historia.....	39
3.1.2 Vaikutukset sijoitustoimintaan.....	40
3.1.3 Sosiaalinen media mahdollistaa sijoittajan itseopiskelun.....	42
3.2 Sijoitusinformaatio.....	43

3.2.1 Sijoitusinformaation lähteet	44
3.2.2 Sijoitusinformaation historia	45
3.2.3 Uutisten tulkinta osana sijoitusmenestystä.....	46
4 KYSELYTUTKIMUS SIJOITTAJILLE	48
4.1 Kyselytutkimus pankin näkökulmasta.....	48
4.2 Tutkimusmenetelmät.....	49
4.3 Aineiston luotettavuus	53
4.4 Tutkimusongelmat.....	55
4.5 Tutkimustulokset	55
4.6 Johtopäätökset.....	70
5 YHTEENVETO.....	75
LÄHTEET	78
LIITTEET	84

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Pankkitoiminnan jakautuminen.	13
Kuva 2. Kvantitatiivisen tutkimuksen vaiheet.	49
Kuvio 1. Sijoittajalle aika on rahaa.	29
Kuvio 2. Kuva havainnollistaa Suomen markkinoiden osake- ja korkosijoitusten välisiä historiallisia tuottoeroja.....	31
Kuvio 3. Hajauttaminen on järkevää tiettyyn rajaan asti.....	35
Kuvio 4. Vastauksien ajallinen jakautuminen	51
Kuvio 5. Vastaajien määrä sukupuolittain.	56
Kuvio 6. Sijoituskokemus vuosina.....	58
Kuvio 7. Omistetut sijoitustuotteet vastaushetkellä.	60
Kuvio 8. Käytätkö pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa?.	61
Kuvio 9. Vastaajien suhtautuminen pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa kohtaan.	62
Kuvio 10. Mieluisin laite sijoitusasioiden hoitamiseen.	63
Kuvio 11. Suosituimmat palveluntarjoajat sijoitustoiminnassa.	64
Kuvio 12. Sijoituspäätöksiä tekeminen pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella.....	65
Kuvio 13. Vastaajien mielipide siitä, onko somen kehitys parantanut mahdollisuuksia menestyä sijoittajana.	66
Kuvio 14. Miten sijoittajat kokevat osaavansa tulkita ja erotella olennaiset uutiset informaatiomassasta.....	67

Kuvio 15. Suosituimmat somekanavat sijoitustoiminnassa.	68
Taulukko 1. Vastaajien ikäjakauma sukupuolittain.....	57
Taulukko 2. Sijoitussalkun varojen määrä.....	59
Taulukko 3. Miten sijoitusasioita hoidetaan mieluiten.	63
Taulukko 4. Eri tietolähteiden tärkeys sijoittajille	69

1 JOHDANTO

1.1 Yleistä opinnäytetyön aiheesta

Säästäminen, oman talouden kehittäminen ja budjetointi on ollut ja on edelleen jollain tapaa osana jokaista taloutta. Voidaankin huomata, että viime vuosina sijoittamisesta ja säästämisestä on aloitettu puhumaan positiivisempaan sävyyn, kuin ennen vanhaan. Tämä johtuu suurilta osin sosiaalisen median kehityksestä ja sen mahdollistamasta tiedon jakamisesta suuremmalle joukolle. Vertaistuki sekä sijoittamisesta ja säästämisestä keskusteleminen avoimesti on osaltaan rikkonut niihin liitetyjä ennakkokäsityksiä ja se näkyy sijoittajien määrän kasvussa. Sosiaalisen median ja teknologian kehitys on tuonut suuren joukon käyttäjiä samojen palveluiden ääreen, joissa tietoa vaihdetaan käyttäjien välillä vaivattomasti erilaisissa muodoissa. Suomessa sijoittamisen ja säästämisen asiat ovat tulleet ajankohtaisiksi viime vuosina eteenkin sen takia, ettei eläkejärjestelmään ja sen toimivuuteen luoteta samalla tavalla kuin on totuttu. Tämä on saanut valtakunnallisesti eri viranomaistahot sekä finanssitoimijat puhumaan pitkäjänteisen säästämisen puolesta, jotta eläkepäivien koittaessa ei jouduttaisi taloudellisesti tukalaan tilanteeseen. Tyyppillinen ja hyvä keino mahdollistaa oma säästäminen on karsia menoista, jotka eivät ole välttämättömiä. Säästetyistä varoista on paljon apua elämän eri vaiheissa yllättävien menojen tullessa vastaan. Nykyisessä nollakorkojen maailmassa säästetty summa ei pankkitilillä tuota mitään vaan pikemminkin päinvastoin rahan arvo tuhoutuu inflaation ansiosta rahan ostovoiman heikentymisen kautta. Tämän vuoksi säästökohteiden olisi hyvä olla jokin muu kuin tilisäästäminen, kuten esimerkiksi rahastot, osakkeet tai ensiasunnon ostoa varten tarkoitettu asuntosäästötili.

1.2 Aikaisempia tutkimuksia

Sosiaalisen median vaikutuksista sijoitustoimintaan on löydettävissä aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia. Connell ym. (2019) julkaisi yhdessä Greenwich associatesin kanssa tutkimuksen ”Investing in the Digital Age” 19 marraskuuta 2019, jossa haas-

tateltiin 277 institutionaalista sijoittajaa Pohjois-Amerikassa, Euroopassa ja Aasiassa. Haastattelu toteutettiin vuonna 2018 elokuun ja marraskuun välisenä aikana. Haastattelussa keskusteltiin instituutionaalisten sijoittajien tottumuksista ja näkemyksistä sosiaalisen median käytöstä sijoitusprosessissa ja siitä, miten se vaikutti heidän sijoituspäätöksien tekoon. Tutkimuksesta selviää, että sosiaalinen media on liittymässä perinteiseen talousuutismediaan keskeisenä tietolähteenä. Tutkimus paljastaa, että lähes 80 prosenttia instituutionaalisista sijoittajista käyttää sosiaalista mediaa päivittäisenä työvälineenä. 30 prosenttia näistä vastaajista sanoi myös, että sosiaalisen median kautta saatu tieto on vaikuttanut suoraan heidän tekemiin sijoituspäätöksiin- ja suosituksiin.

Tämä osoittaa sen, kuinka sosiaalinen media on vaikuttanut sijoitustoimintaan ja kuinka sitä käyttävät myös suuret instituutionaaliset sijoittajat. Pien- ja yksityissijoittajien osalta vastaavaa asiaa ei ole tutkittu, joten tämän tutkimuksen avulla pyritään saamaan vastauksia samoihin asioihin tämän ryhmän osalta.

Dimsonin ym. (2018) ja Credit Suisse'n vuonna 2018 julkaisemassa tutkimuksessa selvitettiin osake- ja korkosijoitusten tuottoja 1900-luvun alusta vuoteen 2018 saakka. Tutkimuksen keskeisinä tuloksina todetaan, että mittausajanjaksona osakkeet ovat maailmanlaajuisesti tuottaneet parhaiten. Osakkeisiin on liittynyt korkeampi riski kuin korkosijoituksissa, mutta sitä vastaan sijoittajat ovat saaneet korkeampaa tuottoa. Kehittyneille markkinoille tehdyt sijoitukset ovat koko tarkastelujaksona tuottaneet kehittyviä markkinoita paremmin keskimäärin prosentin per vuosi, lukuun ottamatta vuotta 2017, jolloin kehittyvien markkinoiden sijoitukset kasvoivat jopa 38 prosenttia, kun vastaavana vuonna kehittyneiden markkinoiden tuotto oli 23 prosenttia. Tutkimuksen mukaan voidaan odottaa, että seuraavan 20 vuoden aikana osakkeet kaksinkertaistuvat verrattuna käteiseen rahaan, mutta huomioon otavana asiana on se, että todennäköisesti kaikkien omaisuusluokkien tuotot ovat tulevaisuudessa matalampia. Tämä johtuu siitä, että reaalikorkojen matala taso on tutkimuksen mukaan yleensä indikoinut matalammista tuotoista tulevaisuudessa.

Eric Thamin vuonna 2018 elokuussa julkaisemassa raportissa hän halusi selvittää sosiaalisen median vaikutuksia kotitalouksien vuorovaikutukseen ja tätä kautta sijoitustoimintaan. Raportissa havaittiin, että sosiaalisen median kehittyminen ja sen käyttö on kasvanut räjähdysmäisesti viimeisten 20 vuoden aikana ja sen on havaittu

muuttavan käsitystä kotitalouksien sosiaalisesta vuorovaikutuksesta. Hong ym. (2004, 137–163) havaitsivat, että ne kotitaloudet, jotka olivat sosiaalisesti aktiivisia ja vuorovaikutteisempia, osallistuivat enemmän osakemarkkinoille kuin ne, jotka eivät ole. Tham (2018, 14) kertoo, että sosiaalinen media vaikuttaa kotitalouksiin kahdella tavalla: Taloudellisen lukutaidon ja nopeutetun tiedonvaihdon avulla. Nämä kaksi vaikuttavaa tekijää ovat korostuneet sosiaalisen median alustojen kehittyessä. 1990-luvulta 2000-luvun alkuun yksi suosituimmista palveluista oli Motley Fools, jossa ihmiset rakastivat käydä verkkokeskusteluja. Näiden sivustojen jälkeen kukaan astuivat 2010-luvun alusta esimerkiksi SeekinAlpha.com ja muut vastaavat pyramidialustamalliset sivustot, jotka tarjoavat erittäin nopeaa tiedonvaihtoa, sijoittajia kiinnostavia sisältöjä sekä syötteitä.

Blomster (2020) viittaa artikkelissaan Pablo Azarin ja Andrew W. Lo-'n tutkimukseen vuodelta 2016, joka tutki miten Twitterissä reagoitiin Yhdysvaltojen korkojen muutoksiin. Tehdyt twiitit pisteytettiin niiden positiivisuusasteen perusteella ja niitä painotettiin sen mukaan, paljonko twiittaajalla, eli Twitter-julkaisun tehneellä taholla on seuraajia. Tutkimuksessa selvisi, että twiittien sisältöä pystytään hyödyntämään tulevien tuottojen ennakoimisessa. Tutkijat tekivät twiittipohjaisen sijoitussalkun, jota verrattiin sekä vertailukelpoiseen strategiaan että perinteiseen passiiviseen sijoitussalkkuun, johon ostettiin indeksin mukaisesti, osta- ja pidä strategiaa hyödyntäen. Twitteriin perustuva sijoitusstrategia voitti molemmat vertailustrategiat, vaikka sijoitussalkun tuotto korjattiin riskin ja osakkeiden hintojen perusteella. Näin pystyttiin rajaamaan se, ettei strategia voittanut sen takia, että olisi otettu suurempaa riskiä kuin vertailustrategiat tai että salkkuun olisi ostettu halpoja osakkeita. (Blomster 2020.)

1.3 Opinnäytetyön tavoitteet

Tämä opinnäytetyö on tehty yhteistyössä pankin X kanssa ja sen avulla pyritään tuottamaan sijoittajista ja heidän käyttäytymistavoistaan hyödyllistä informaatiota pankille. Tutkimuksen tuloksista voidaan saada tärkeää informaatiota selville, jonka perusteella pankki X voi kehittää omaa toimintaansa ja sitä kautta se pystyy vastaa-

maan paremmin nykypäivän sijoittajien tarpeisiin. Opinnäytetyön aiheen avulla halutaan tuoda esille, kuinka helposti säästämisen ja sijoittamisen voi aloittaa. Sijoittajaksi ja säästäjäksi haluavan henkilön ei tarvitse olla talousasiantuntija tai valmiiksi varakas henkilö, sillä säästämisen voi aloittaa rahastoihin vain 10 eurolla kuukaudessa. Matalan aloittamiskynnyksen ohella korkoa korolle -ilmiön oivaltaminen ja sen korostaminen on työssä yksi tärkeimmistä perusasioista ja tavoitteista. Mitä aikaisemmin sijoittamisen aloittaa, sitä suurempi on ilmiön tuoma positiivinen vaikutus sijoitettuun pääomaan. Tästä aiheesta puhutaan lisää opinnäytetyössä.

Kuitenkaan kaikilla ihmisillä ei ole riittävää mielenkiintoa, aikaa tai halua opetella itse markkinoista ja sijoittamisesta, mikä on täysin ymmärrettävää. Tällaisissa tilanteissa on hyvä kääntyä alan ammattilaisten puoleen, jotka kartoittavat kullekin yksilölle sopivat sijoitusratkaisut. Näin varmasti ymmärretään sijoitustoiminnan perusajatukset ja välttyään tekemästä markkinoilla sijoituspäätöksiä ilman asiasta ymmärtämistä. Internet onkin täynnä materiaalia sijoittamiseen liittyen ja yhä useampi sijoittaja on itse opiskellut toimimaan markkinoilla ilman pankin sijoitusasiantuntijan apua. Työssä tarkastellaan miten paljon sijoittajat haluavat nimenomaan pankin sijoitusneuvontaa, missä kanavissa he haluavat asioida ja miten paljon he tekevät sijoituspäätöksiä- ja toimeksiantoja pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella. Kyselytutkimuksen avulla kerättiin tietoa siitä, miten yksittäiset sijoittajat kokevat sosiaalisen median vaikuttavan omiin sijoituspäätöksiin. Onko se tuonut parempia mahdollisuuksia menestyä sijoittajana, vai onko se tehnyt siitä jopa vaikeampaa. Teknologian edistymisen ja sen kautta sosiaalisen median kehityksellä on tuotu paljon hyviä ja läpinäkyvyyttä tuovia ominaisuuksia sijoitustoimintaan, mutta se on tuonut mukanaan myös huonoja tai ainakin tarkkuutta vaativia asioita, joihin sijoittajan kannattaa kiinnittää huomiota. Näitä kaikkia asioita opinnäytetyössä avataan ja tuodaan esille.

2 SIJOITUS- JA PANKKITOIMINTA

Tässä luvussa kerrotaan sijoittamisen ja säästämisen perusteista yleisesti. Lukuun on pyritty valitsemaan tutkimuksen viitekehyksen kannalta keskeisimmät asiat. Tärkeitä perusasioita ovat muun muassa korko korolle -ilmiön ymmärtäminen, riskin ja tuoton välisen yhteyden ymmärtäminen, sijoitusprosessin vaiheet, hajautuksen merkitys ja erilaisten sijoitusvaihtoehtojen tunteminen. Toimeksiantajana opinnäytetyössä on pankki X, joten on myös paikallaan tutustua hieman pankkialan toimintaan. Sijoitustuotteet työhön on valikoitu vastaamaan perinteisistä pankeista saatavia tuotteita, joten työssä ei käsitellä suoraa sijoittamista kiinteistöihin tai metsään. Näihin kahteen on kuitenkin mahdollista sijoittaa epäsuorasti erilaisten erikoissijoitusrahastojen kautta, joita pankit tarjoavat. Sijoitustuotteita, joita pankkien kautta voi hankkia, ovat suorat osakkeet, erilaiset sijoitusrahastot, korkosijoitukset, strukturoidut sijoitustuotteet sekä erilaiset johdannaiset.

2.1 Pankkitoiminta, sijoitusneuvonta ja sääntely

Pankkien keskeisimpinä tehtävinä on ottaa vastaan yritys- ja henkilöasiakkaiden talletuksia sekä toimia luotonmyöntäjänä erilaisissa rahoitustarpeissa. Toiminta on tärkeää, sillä sen avulla edesautetaan asiakkaiden varojen kanavoituminen tarpeellisiin investointeihin. Näiden perustehtävien lisäksi pankit toimivat aktiivisesti arvopaperi- ja rahamarkkinoilla ostaen, myyden ja välittäen erilaisia rahoitusinstrumentteja. Talletuspankeilla on etuoikeus, sillä laki talletuspankkien toiminnasta (L 28.12.1990/1268) säätelee, että vain talletuspankit saavat ottaa talletuksia yleisöltä. Toinen merkittävä laki, joka liittyy talletuspankkien toimintaan, on laki luottolaitostoinnasta (L 8.8.2014/610). Laki sisältää säännöksiä liittyen toimilupa-asioihin, tilinpäätöksen tekoon, tilintarkastukseen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Näiden lisäksi se sääntelee ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten toiminnasta Suomessa (Luottolaitoslaki [viitattu 10.10.2020]).

Pankkitoiminta on totuttu jakamaan vähittäispankkitoimintaan ja tukkupankkitoimintaan (Pankkien tehtävät [viitattu 10.10.2020]). Vähittäispankkitoiminta keskittyy pienten- ja keskisuurien yritysten ja kotitalouksien talletuksiin, maksupalveluihin

sekä luotto- ja säilytyspalveluihin. Tukkupankkitoiminta on vastaavasti suurien yrittäjäasiakkaiden, vakuutusyhtiöiden ja jopa ulkomaisten yritysten ja yhtiöiden palvelemista. (Pankkien tehtävät [viitattu 10.10.2020]).

Alla olevaan kuvaan on hyvin havainnollistettu, miten pankkitoiminta jaetaan tukku- ja vähittäispankkitoimintaan. Kuvasta huomataan, miten asiakasryhmät ovat erilaiset eri toiminnoilla, sekä minkälaisia asioita niissä tyypillisesti hoidetaan.

Kuva 1. Pankkitoiminnan jakautuminen (Finanssialalle.fi [viitattu 10.10.2020]).

Vähittäispankkitoiminta

Vähittäispankkitoiminta keskittyy siis henkilöasiakkaiden ja pienten ja keskisuurien yritysten palveluihin. Näitä palveluita ovat esimerkiksi rahoituspuolelta asuntolainat, opintolainat, kulutusluotot, korttiluotot ja niihin liittyvän maksuliikenteen hoitaminen. Rahoituksen lisäksi pankki voi tarjota säästämiseen ja sijoittamiseen liittyviä palveluita, joihin kuuluvat esimerkiksi säästö- ja sijoitusvakuutukset, rahastot, osakkeet ja muut rahoitusinstrumentit, joita pankit tarjoavat (Pankkien tehtävät [viitattu 10.10.2020]). Perustehtävänä tietenkin on talletuksien vastaanottaminen tileille. Ti-

leillä olevia varoja voidaan sitten käyttää edellä mainittuihin lisäpalveluihin. Pankkien toiminta on siis tärkeää, sillä näin pystytään edesauttamaan tilillä olevien varojen hyödyllinen käyttö suomen talouden kannalta. Tileille säästetyt rahat on hyvä ohjata omaan asuntoon esimerkiksi omarahoitusosuudeksi, jotta asiakas voi aloittaa asuntolainan lyhentämisen. Tämä edesauttaa sitä, että rahat eivät menisi hyödyttömiin investointeihin, mikä ei kasvata henkilön varallisuutta. Pankilla on iso vastuu myös valistaa asiakkaitaan vastuulliseen toimintaan rahojen kanssa sekä kannustaa säästämään ja sijoittamaan.

Tukkupankkitoiminta

Tukkupankkitoiminta on siis myös kansainvälisillä arvopaperi- ja rahamarkkinoilla toimimista. Tyypillisimpiä tukkupankkitoiminnan asioita ovat eri pankkien väliset lyhytaikaiset rahamarkkinatapahtumat, arvopapereiden liikkeeseenlasku sekä arvopaperi- ja yrityskauppoihin liittyvä rahoitustoiminta. Tukkupankkitoiminnassa pankki huolehtii myös likviditeettihallinnostaan käymällä kauppaa erilaisilla rahoitusmarkkinoiden instrumenteilla (Pankkien tehtävät [viitattu 10.10.2020]).

Pankkien ansaintalogiikka

Merkittävin tuottojen tuoja pankille on ollut ja on edelleen korkokate. Korkokate muodostuu korkotulojen ja korkomenojen erotuksesta. Vuosien varrella on kuitenkin tapahtunut muutosta, sillä korkokatteen osuus pankin tuotosta on kaventunut koko ajan. Tämä johtuu siitä, että keskuspankit ajavat ohjaukorkoa alaspäin ja pankin korot ovat yleensä sidottuina Euribor-korkoihin, ja se vaikuttaa suoraan erilaisten lainojen kokonaiskorkoihin, joita pankit saavat (Pankkien tehtävät [viitattu 10.10.2020]).

Kilpailu pankkialalla on lisääntynyt kovasti, ja pankkien on pitänyt nopeasti reagoida muutokseen ja lähteä hakemaan kasvua muista pankkipalveluista, jotka tuottavat pankille toista päätulonlähdettä, palkkiotuottoa. Palkkiotuottoja pankki saa esimer-

kiksi erilaisten lainojen toimitusmaksuista, välityskuluista arvopaperi- ja rahamarkkinoilla ja päivittäispalveluiden asiointivälineiden, kuten verkkopankin, pankkikortin ja tilien käytöstä.

Lainojen koroilla hintakilpailu ei pitkällä tähtäimellä ole järkevä eikä kestävä tapa, joten siksi pankit ovat lähteneet vahvasti digitalisoitumaan ja tarjoamaan asiakkaille sähköisiä asiointikanavia, jotta pystytään tehostamaan liiketoimintaa. Keskeisin tavoite on tuottaa enemmän liikevaihtoa ja samalla pienentää kuluja. Esimerkiksi pankki on voinut investoida digiasointikanaviin ja päättänyt luopua kivijalkakonttorista tietyssä paikassa tehostaakseen toimintaansa vähentämällä kiinteistöstä koituvia kuluja ja ohjaamalla asiakkaita etäasiointiin. Pankin kannalta keskeisin ja järkevin tavoite ansaintalogiikan kannalta on kasvattaa palkkiotuottoja nyt kun korkokatteet ovat verrattain pieniä. Niitä saadaan hyvin sijoitustoiminnan säilytyskuluista, kaupankäyntipalkkioista ja mikäli pankilla on omia rahastoja, niin niiden palkkioiden kautta. Sijoituspuolella on siis monia eri toimintoja, mistä palkkiotuottoja voidaan kerryttää.

Sijoitusneuvonta ja sääntely

Sijoitusneuvonta kuuluu sijoituspalveluihin, joita Suomessa sääntelee oma erillinen laki, sijoituspalvelulaki (L 14.12.2012/747). Sijoituspalveluihin lainsäädännön näkökulmasta katsotaan kuuluvan sijoitusneuvonta, varallisuudenhoito sekä rahoitusvälineiden vastaanottaminen, toteuttaminen ja välittäminen. Näitä palveluita tuottaessaan sijoituspalveluyritys voi toimiluvan saatuaan antaa sijoitussuosituksia, myöntää rahoitusta sijoitustuotteisiin liittyen sekä tuottaa erilaisia sijoitus-, osake- ja yritystutkimuksia (Finanssivalvonta 2020).

Suomessa sijoituspalveluita tarjoavalla taholla tulee olla luottolaitostoimilupa. Tyyppillisesti sijoituspalveluita Suomessa voivat tarjota toimiluvan saaneet pankit, rahastoyhtiöt, sijoituspalveluyritykset ja vaihtoehtorahastojen hoitajat. Kotimaisten toimijoiden lisäksi esimerkiksi ETA-maiden vastaavanlaiset toimijat, joilla on konttori- tai sivuliike Suomessa, voivat tarjota sijoituspalveluita Suomalaisille, kuitenkin edellyttäen, että he ovat ilmoittaneet Finanssivalvonnalle tarjoavansa sijoituspalveluita suomen rajojen sisällä (Finanssivalvonta 2020).

Pankkeja, rahastoyhtiöitä, sijoituspalveluyrityksiä ja vaihtoehtorahastojen hoitajia valvoo Finanssivalvonta (FIVA). Sen tehtäviin kuuluu valvoa ja varmistaa, että valvonnan kohteena olevat toimijat noudattavat alaan kohdistuvia sääntelyitä. Valvonnan kohteena olevien toimijoiden tulee toimia hyvän tavan mukaan huolehtien niin yksityisasiakkaiden kuin yritysasiakkaiden välisistä asiakassuhteista. Sijoituspalveluyrityksien tulee huolehtia vakavaraisuudestaan toimiessaan markkinoilla. Ne eivät saa ottaa sellaisia riskejä toimissaan, jotka voivat vaarantaa yhtiön vakavaraisuuden. Finanssivalvonnan yksi keskeinen tehtävä onkin valvoa vakavaraisuussääntelyn noudattamista (Finanssivalvonta 2020).

2.2 Osakkeet

Suorat osakkeet ovat arvopaperipörssissä noteerattujen yhtiöiden osakkeita (Saario 2020, 19). Osakkeille on tunnusomaista hyvä likviditeetti, eli osakkeet saa muutettua helposti ja nopeasti rahaksi. Lähtökohta on se, että mitä enemmän osakkeella sijoittajat käyvät kauppaa, sen parempi on osakkeen likviditeetti, eli muunnettavuus rahaksi mahdollisimman nopeasti. Arvopaperipörssi on mahdollistanut sen, että osakekauppaa voidaan käydä luotettavasti, vaivattomasti ja alhaisin kustannuksin eri tahojen välillä (Saario 2020, 19). Pörssin välityksellä sijoittajat käyvät kauppaa keskenään. Ostamalla osakkeita ostaja saa vastineeksi kaupan kohteena olevasta yhtiöstä osakkeita toimeksiannon mukaisen kappalemäärän. Osakkeen omistajat saavat yhdenkin osakkeen omistamalla äänioikeuden ja oikeuden osallistua yhtiökokouksiin. Omistajat pystyvät siten itse vaikuttamaan asioihin yhtiökokouksissa ja seuraamaan yhtiön kehitystä läheltä. (Pörssisäätiö 2019.) Tämä on varsin poikkeuksellinen etu verrattuna muihin sijoituslajeihin. Osakkeiden tuottohistoriaa katsottaessa ja vertaamalla sitä muihin sijoitustuotteisiin, on osakkeiden omistaminen ollut tuottoisin tapa kerryttää varallisuutta. Vaikka se on ollut tuottavin tapa, niin se ei varmasti ole helpoin. Pörssiosakkeilla vaurastuakseen sijoittajan tulee ymmärtää markkinan toimintaa ja sen pohjalta sijoittajan on pystyttävä tekemään onnistuneita

sijoituspäätöksiä jatkuvasti. Jatkuvat onnistuneet sijoituspäätökset pienentävät satuman merkitystä, eli sijoittajan oma osaaminen on ratkaisevana tekijänä. (Saario 2020, 63–64.)

Osakkeiden tuotto-odotukset ovat tyypillisesti korkeampia kuin muilla sijoitusinstrumenteilla johtuen siitä, että osakkeiden arvovaihtelu, eli volatilitteetti on suurempi. Tämä on tyypillistä, sillä sijoittajat haluavat suuremmalle riskinotolle vastaavasti suuremman tuotto-odotuksen. Osakkeet ovat kuitenkin pitkällä aikavälillä olleet paras omaisuusluokka, ja volatilitteetin merkitys vähenee, mitä pidempi on sijoitusaika. Oksaharjun (2013, 126–174) mukaan osakesijoittamiseen kohdistuvia riskejä voidaan rajata sijoittamalla ajallisesti eri aikoihin useamman eri yrityksen osakkeisiin, jotka ovat eri toimialoilta ja maantieteellisistä sijainneista sekä hajauttamalla varallisuutta muihin omaisuusluokkiin. Suorat osakkeet tuottavat omistajalleen arvoa kahdessa muodossa, jotka ovat osakkeen arvon nousu ja osinkotuotto (Pulkkinen 2017). Yhtiön kannattava kasvaminen ja kehittyminen sekä positiiviset markkinauutiset johtavat usein siihen, että sen markkina-arvo lähtee nousuun, mikä taas näkyy sijoittajille osakkeiden hinnan nousuna. Toinen tuoton mahdollistava tekijä sijoittajalle on se, kun yhtiöt maksavat osinkoa omistajille. Vero.fi kertoo (2020), että mikäli yhtiöllä ei ole investointeja tai muita kohteita mihin varoja tarvittaisiin, jakokelpoisista varoista voidaan maksaa omistajille osinkoja siinä määrin, ettei osingonjako vaaranna yhtiön maksukykyä. Yhtiön hallitus tekee esityksen osingon jaosta ja määrästä, jonka jälkeen esitys siirtyy yhtiökokouksen hyväksyttäväksi.

2.3 ETP-tuotteet (Exchange traded products)

ETP on yleisesti käytetty lyhenne kaikille pörssissä listatuille tuotteille, joiden tavoitteena on seurata tiettyä kohde-etuutta (Kohde-etuus [viitattu 01.09.2020]). ETP-tuotteilla voi käydä kauppaa pörssin aukioloaikana samalla tavalla, kuten tavallisilla osakkeilla. Näiden tuotteiden hinta määräytyy sen mukaan, miten tuotteelle määritellyn kohde-etuuden hinta muuttuu. Pankkiasiat.fi [viitattu 01.09.2020] määrittelee sivuillaan, että kohde-etuus voi käytännössä olla mikä tahansa, jolla on arvo ja jolla

voidaan käydä kauppaa. Yleisimmät kohde-etuudet ovat markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevat raaka-aineet, korot, valuutat tai osakkeet. ETP-tuotteiden kohde-etuuksia voi tyypillisesti olla myös yksittäiset raaka-aineet ja valuutat.

Tunnetuin ryhmä ETP-tuotteista on ETF-tuotteet (Exchange traded funds), jotka ovat nostaneet suosiotaan viimeisen vuosikymmenen aikana. Kaksi muuta tuotekategoriaa ovat ETC-tuotteet (Exchange traded commodities) ja ETN-tuotteet (Exchange traded notes) (Pörssilistatut indeksituotteet [viitattu 27.08.2020]).

2.3.1 ETF-rahastot

ETF-rahastot ovat helppo ja tehokas tapa hajauttaa sijoituksia. Luonteeltaan ne toimivat kuten tavanomaiset rahastot. Ero tavallisen rahaston ja pörssinoteeratun rahaston välillä tulee siinä, että ne ovat listattuja pörssiin, eli niillä käydään kauppaa kuten osakkeilla. Tavalliset sijoitusrahastot ovat yleensä aktiivisesti hoidettuja, joissa salkunhoitaja yrittää valinnoilla saada vertailuindeksiä parempaa tuottoa, kun taas ETF-rahastoilla rahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö pyrkii seuraamaan tarkasti vertailuindeksiään. Pörssinoteeratut rahastot ovat siis indeksiosuusrahastoja. Tämä tarkoittaa sitä, että ETF-rahastoilla ei voi saada ylituottoa vaan vertailuindeksin mukaista tuottoa.

BlackRock kertoo sivuillaan julkaisussa "Mitä ovat ETF-rahastot?" [viitattu 28.08.2020], että ETF on erinomainen tuotekategoria, sillä sen avulla pystytään sijoittamaan kustannustehokkaasti, mutta monipuolisesti eri sijoituskohteisiin. ETF-sijoittajat voivat sijoittaa esimerkiksi indekseihin, raaka-aineisiin, valuuttoihin, korkoihin tai valikoidun toimialan yrityksiin. ETF-tuotteet sopivat sellaiselle sijoittajalle, joka on valmis hyväksymään tavallista rahastoa korkeamman riskin tavoitellessaan korkeampia tuottolukuja. Tämä johtuu siitä, että pörssinoteerattu osakerahasto on arvovaihtelultaan suurempi kuin tavanomaiset rahastot. Erilaisia ETF-tuotteita on kuitenkin valtava valikoima, joten oikeiden tuotteiden löytäminen ja valitseminen vaativat tarkempaa perehtymistä kohteisiin ja markkinoihin. Lähtökohtaisesti kannattaa valita sellainen rahasto, joka on ison ja tunnetun rahastoyhtiön hallinnoima.

Tällaisen rahastoyhtiön tuotteiden osuuksilla käydään paljon kauppaa, mikä parantaa arvopaperin likviditeettiä, eli arvopaperin muuttamista rahaksi mahdollisimman nopeasti. Rahaston varallisuuden suuruus on myös hyvä ottaa huomioon – mitä suurempi on rahaston varojen määrä, sitä pienempi on rahaston konkurssimahdollisuus. (Mitä ovat ETF-rahastot? [viitattu 28.08.2020].)

Möttölän (2012) mukaan ETF-rahastoja on mahdollista ostaa kahta eri tyyppiä verotuksen ja tuoton näkökulmasta katsottuna. Sijoittaja voi valita, haluaako hän ostaa rahastoa, joka on tuotto-osuudellinen vai kasvuosuudellinen. Tuotto-osuudellinen rahasto maksaa voitoista rahaston käytännön mukaan osinkoja sijoittajille, jolloin sijoittajalle syntyy verotettavaa pääomatuloa. Kasvuosuudellinen rahasto taas käyttää kertyneet voitot rahaston sisällä sijoittaen varat uudelleen rahaston omistamiin sijoitustuotteisiin. Näin ollen sijoittajalle ei makseta osinkoja kuten tuotto-osuudellisissa ETF-rahastoissa, mutta sijoittaja pystyy näin välttämään veronmaksun sekä hyödyntämään korkoa korolle -ilmiötä tehokkaammin. Lähtökohtaisesti veroteknisistä syistä kannattaa aina valita kasvuosuudellinen versio tuotto-osuudellisen sijaan. Varallisuus pääsee näin tehokkaasti kasvamaan korkoa korolle, kun voittoa ei tulouteta rahaston omistajille, eikä veroja mene ennen kuin omistaja myy rahastosuuksiaan. (Möttölä 2012.)

2.3.2 ETC-tuotteet

ETC-tuotteet ovat käytännössä sijoitustuotteita, joiden kohde-etuutena toimivat erilaiset raaka-aineet ja raaka-aineindeksit. ETC-tuotteet eivät ole rahastoja kuten ETF-tuotteet, vaan ne ovat velkakirjoja, joihin sisältyy lähes poikkeuksetta tuotteen liikkeeseenlaskijaan kohdistuva luottoriski. Luottoriski pyritään kuitenkin aina poistamaan vakuusjärjestelyillä. Vakuusjärjestelyn voi mieltää esimerkiksi siten, että ETC-sijoituksen vakuutena käytetään muita arvopapereita, joiden kohde-etuus on eri kuin itse ETC-tuotteella. Tämän järjestelyn avulla vakuudeksi hankitut arvopaperit voidaan myydä liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyyden, konkurssin tai jonkin muun vastaavan tilanteen realisoituessa. Pörssinoteerattujen raaka-aineiden hinnanmuodostuminen ja toiminta on monimutkaisempaa kuin tyyppillisillä ETF-rahastoilla, joten niihin sijoittavan kannattaa tutustua valitun raaka-aineen markkinoihin

huolellisesti ennen toimeksiantojen tekemistä (Pörssinoteeratut indeksituotteet [viitattu 27.08.2020]).

2.3.3 ETN-tuotteet

ETN-tuotteet ovat myös pörssissä noteerattuja sijoitustuotteita. Niillä käydään kauppaa kuten muilla ETP-tuotteilla pörssissä ja myös ETN-tuotteet seuraavat jotain tiettyä kohde-etuutta. ETN-tuotteiden kohde-etuutena voi olla esimerkiksi indeksi, osake, toimialaluokka, valuutta, raaka-aine tai joidenkin niiden yhdistelmä (Nasdaq 2020).

ETN- ja ETC-tuotteet eroavat ETF-tuotteista siinä, että niihin molempiin liittyy liikkeeseenlaskijaan kohdistuva luottoriski. ETN-tuotteet ovat tyypiltään velkakirjoja, joihin on liitetty jokin johdannainen. Sijoittaja saa velkakirjan liikkeeseenlaskijalta tuottolupauksen, joka yleensä määräytyy sen mukaan, mihin kohdeindeksiin velkakirja on liitetty. Liikkeeseenlaskijariski kuitenkin mahdollistaa sen, että sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan (Pörssilistatut indeksituotteet [viitattu 27.08.2020]). Tämän vuoksi ETN- ja ETC-tuotteisiin sijoittavan kannattaa perehtyä niiden toimintaan tarkemmin sekä syventyä markkinoihin ja tuotteisiin voidakseen ymmärtää tuotteiden toimintaa paremmin. Voidaankin todeta yleisesti, että pörssinoteeratut velkakirja- ja raaka-ainetuotteet soveltuvat paremmin kokeneelle ja tuotteisiin hyvin perehtyneelle sijoittajalle.

2.4 Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastotoiminnassa rahastoyhtiö kerää sijoittajilta varoja, joita rahastoyhtiö sijoittaa useisiin eri kohteisiin hajauttamalla varat kunkin rahaston sijoituspolitiikan mukaisesti. Sijoitusrahasto jaetaan yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, joita sijoittajat voivat ostaa haluamallaan summalla. (Vero.fi 2020.) Sijoitusrahastoilla on verotuksellisesti merkittävä etu, sillä rahastot eivät joudu maksamaan veroja korkotuloistaan tai luovutusvoitoistaan. Vero maksetaan vasta sijoittajan myydessä rahasto-osuuksiaan. (Sijoitusrahastojen verotus [viitattu 10.09.2020].) Näin ollen rahastot

saavat varat täysimääräisesti käyttöön lisäsijoituksiin ja jälleen kerran korkoa korolle -ilmiö voimistuu.

Tyypillisimmät rahastomuodot, joita pankeista saa, ovat osakerahastot, yhdistelmärahastot, indeksirahastot ja korkorahastot. Näiden lisäksi on myös olemassa erikoissijoitusrahastoja, jotka eroavat muista rahastoista siten, että ne voivat poiketa sijoitusrahastolain rajoituksista, esimerkiksi keskittämällä ne tiettyyn tai tiettyihin kohteisiin (Erikoissijoitusrahasto [viitattu 11.09.2020]).

Tyypillisiä erikoissijoitusrahastoja ovat erilaiset kiinteistö- ja metsärahastot, joihin sijoittamalla sijoittaja pääsee epäsuorasti omistamaan metsää tai kiinteistöjä. Tavalliset sijoitusrahastot ovat valmiiksi hyvin hajautettuja kokonaisuuksia, joita ostamalla sijoittaja saa laajan maantieteellisen ja toimialallisen hajautuksen sijoituksilleen, kustannustehokkuutta unohtamatta. Rahastosijoittamisen aloittaminen on helppoa, ja se on usein turvallisin ja helpoin tapa aloittaa säästäminen ja sijoittaminen. Rahastoon sijoittamalla sijoittaja saa rahastosta osuuden sijoitetun summan perusteella. Niitä ostamalla voit sijoittaa niin osakkeisiin, joukkovelkakirjoihin sekä toisiin rahastoihin.

Rahastot tyypillisesti omistavat satoja tai jopa tuhansia eri yhtiöiden arvopapereita, joten ne soveltuvatkin erinomaisesti aloitteleville, mutta myös kokeneemmille sijoittajille, jotka eivät itse ole joko kiinnostuneita tai eivät halua käyttää omaa aikaansa yksittäisten yhtiöiden tutkimiseen ja sen kautta hajautuksen hakemiseen itsenäisesti. Rahastoja on olemassa valtava määrä, joten jokaiselle sijoittajatyypille löytyy sopiva vaihtoehto. Rahastojen kautta pystyy sijoittamaan kohdennetusti eri maihin kuten Kiinaan, Venäjälle, Suomeen, Yhdysvaltoihin, Eurooppaan ja Aasiaan. Näiden rahastojen lisäksi myös megatrendirahastot ovat tulleet suosituiksi, ja ne ovat tuottaneet viimeisen vuosikymmenen aikana hyvin. Nyrkkisääntönä rahastoissa on se, että mitä enemmän rahasto sijoittaa varojansa osakemarkkinoille, sitä korkeampi on riski/tuottosuhte. Vastaavasti mitä suurempi osa varoista sijoitetaan korkomarkkinoille, todennäköisesti sitä matalampi on riski ja tuotto. Tämä on perusteltavissa sillä, että korkomarkkinoilla arvonvaihtelu on vähäistä eikä suuria liikkeitä tule nopeasti kuten osakemarkkinoilla.

2.4.1 Osakerahastot

Osakerahastot ovat rahastoja, jotka sijoittavat varat pelkästään osakemarkkinoille, eli ne ovat tuotto-riski-suhteeltaan korkeimpia perinteisistä rahastoista. Kauppilan ym. (2020, 74–75) mukaan perinteisin ja yleisen osakerahastojen jako on maantieteellinen jako. Osakerahastot jaetaan maantieteellisesti kotimaahan, euroalueelle, Eurooppaan ja maailmanlaajuisesti sijoitaviin osakerahastoihin sekä kehittyvien markkinoiden maihin, joihin kuuluu esimerkiksi suurin osa Aasian valtioista sekä Etelä-Amerikan ja Baltian alueet. Mitä pidempi on sijoitusaika osakesijoituksissa, sitä enemmän aika tasoittaa arvonheilahtelujen vaikutuksia. Tämä tarkoittaa, että sijoittajatyypiltään osakerahastot sopivat sijoittajalle, joka sietää rahaston sisällä voimakkaitakin arvonvaihteluita eikä varoille ole suunniteltua tarvetta alle viiteen vuoteen. Osakerahastoihin sijoittava henkilö tiedostaa, että pitkällä aikavälillä voidaan saavuttaa korkeampia tuottoja palkintona otetusta riskistä. Osakerahastoja ostamalla sijoittaja saa itselleen laajan kattauksen yhtiöitä maailmanlaajuisesti eri toimialoilta. Maantieteellinen ja toimialakohtainen hajautus siis pienentää osakesijoituksien riskiä. Pitkällä sijoitusajalla palkintona todennäköisesti osakerahastoon sijoittamalla on osakemarkkinoiden keskimääräinen tuotto, joka on yleisesti 6–10 prosenttia vuodessa (Osakerahasto hajauttaa tehokkaasti osakekohtaista riskiä [viitattu 11.10.2020]).

2.4.2 Yhdistelmärahastot

Kauppilan ym. (2020, 81–82) mukaan yhdistelmärahastot ovat rahastoja, jotka sijoittavat varansa osake- ja korkosijoituksiin. Heidän mukaansa yhdistelmärahastojen menestymisen pitkällä aikavälillä ratkaisee salkunhoitajien kyvyt painottaa korko- ja osakesijoitukset hyvin markkinatilanteen mukaan. Salkunhoitajat voivat vaihdella korko- ja osakesijoituksien painoarvoa kulloisenkin markkinatilanteen mukaan.

Esimerkiksi OP-maltillinen sijoitusrahasto sijoittaa perustilanteessa varat tasan molempiin omaisuusluokkiin, puolet osakkeisiin, puolet korkoihin. Rahaston salkunhoitaja voi vaihtaa osake- ja korkosijoituksien painoarvoja rahaston avaintietoesitteestä löytyvien viitearvojen välillä. Rahaston avaintietoesitteestä pystyy selvittämään

muun muassa rahaston kulut, riski-tuottoprofiiliin sekä rahaston tavoitteet ja sijoituspolitiikan (OP-Maltillinen sijoitusrahasto [viitattu 11.10.2020]).

2.4.3 Indeksirahastot

Indeksirahastot ovat rahastoja, joihin sijoittamalla saa itselleen tietyn osakemarkkinan indeksin mukaista tuottoa. Indeksirahastot voivat olla tavallisia sijoitusrahastoja tai pörssinoteerattuja ETF-rahastoja (Indeksirahastot [viitattu 01.09.2020]).

Kauppilan ym. (2020, 91–92) mukaan indeksirahastot pyrkivät seuraamaan vertailuindeksiä sisällöltään ja sen kautta saavuttamaan vertailuindeksin mukaista tuottoa. Indeksirahaston salkunhoitaja ei siis tee aktiivisesti sijoitustoimeksiantoja rahastossa, eli niitä voidaan kutsua passiivisiksi rahastoiksi. Passiiviset rahastot eivät tee aktiivista kauppaa rahaston kehityksen eteen, joten niiden juoksevat hallinnointipalkkiot ovat hyvin alhaiset verrattuna aktiivisesti hoidettuihin rahastoihin.

Kauppilan ym. (2020, 91–92) mukaan indeksirahastot on perustettu sen takia, että jopa yli 50 prosenttia sijoitussalkuista häviävää kulujen jälkeen markkinoiden keskiarvotuotolle. Passiiviset indeksirahastot ovat siis hyvä tapa saada indeksinmukaista tuottoa alhaisin kustannuksin. Sijoittaessaan tällaisiin rahastoihin, sijoittaja luopuu luonnollisesti mahdollisuudesta saada indeksiä parempaa tuottoa. Indeksirahastot sopivat kaikille sijoittajille, jotka arvostavat kulutehokkuutta ja valmista hajautusta. Indeksirahastot ovat olleet historiallisesti hyvä ja tasainen tapa vaurastua. Indeksistä, joihin tämän tyyppiset rahastot sijoittavat voivat olla esimerkiksi eri talousalueille kuuluvat pörssi-indeksit. Lähtökohtaisesti kaikkien sijoituspalveluita tarjoavien pankkiiriliikkeiden indeksirahastovalikoimasta löytyvät maailmanlaajuisesti tunnetuimmat indeksit.

2.4.4 Korkorahastot

Korkorahastot ovat sijoitusmuoto, jonka kautta voidaan sijoittaa lyhyen, keskipitkän ja pitkän koron sijoituksiin. Korkorahastojen avulla sijoittaja pystyy pienelläkin pääomalla ostamaan useaa eri korkosijoitusta sisältävän kokonaisuuden, jolla saadaan hyvä ajallinen- ja maantieteellinen hajautus.

Kauppila ym. (2020, 76) toteavat kirjassaan, että yleisesti ottaen korkosijoitukset ovat osakesijoituksia vähäriskisempiä, mutta tuottomahdollisuuksiltaan ja -odotuksiltaan vastaavasti selvästi rajallisempia. Korkorahastoon siis ostetaan useana eri ajankohtana eripituisia joukkolainoja. Korkorahastot jaetaan lyhyen koron, keskipitkän koron ja pitkän koron rahastoihin. Näiden tuotteiden tuotot muodostuvat korkotuottojen kertymisen sekä sijoituskohteen arvonnousujen- ja laskujen yhdistelmästä (Vaihekoski & Roine 2018, 20–21). Mitä tulee näiden korkovaihtoehtojen riskiin, niin yleisesti ottaen voidaan todeta riskin olevan sitä matalampi, mitä lyhyempi on korkosijoituksen juoksuaika. Vastineeksi esimerkiksi pitkän koron sijoituksesta sijoittaja voi saada parempaa tuottoa kuin lyhyen koron vaihtoehdosta, mutta se sisältää myös enemmän riskiä johtuen siitä, että yleinen korkotaso voi nousta pitkän koron sijoituksen tuottoa korkeammaksi. Tämä johtaa siihen, että sijoittaja joutuu pitämään sijoitusta huonoilla tuotoilla juoksuajan loppuun asti, tai sitten hänen täytyy myydä se pois tappiollisesti (Oksaharju & Hämäläinen 2016, 164).

Nimensä mukaan korkorahastot sijoittavat varansa erilaisiin korkoinstrumentteihin. Käytetyimmät korkorahastot ovat joko lyhyen tai pitkän koron rahastoja. Näiden kahden lisäksi on kuitenkin mahdollista ostaa keskipitkän koron rahastoja, jotka ovat yhdistelmä lyhyen- ja pitkän koron korkosijoituksia (Vaihekoski & Roine 2018, 20–21).

Keskipitkän koron rahastot sijoittavat varansa lyhyen- ja pitkän koron sijoituskohteisiin sen mukaan, minkälaiset odotukset korkomarkkinoiden tuottonäkymistä on saatu. Keskipitkän koron rahastoa voidaan täten kutsua yhdistelmäkorkorahastoksi (Vaihekoski & Roine 2018, 21).

Pitkän koron rahastot sijoittavat varansa pitkäaikaisiin korkotuotteisiin, kuten valtioiden-, julkisyhteisöjen- tai yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin,

joiden laina-aika on vähintään vuoden pituinen. Pitkän koron rahastot pyrkivät pitkällä aikavälillä ylittämään viitelainaindeksin tuottokehityksen. (Vaihekoski & Roine 2018, 20–21.)

Tyypillisiä lyhyen koron rahaston, eli niin sanotun rahamarkkinarahaston tuotteita ovat lyhytaikaiset talletukset, lyhytaikaiset yritysten ja julkisyhteisöjen lainat ja kaikki korkotuotteet, joiden laina-aika on alle 12 kuukautta. Lyhyen koron rahastot pyrkivät saavuttamaan Euribor-korkojen tuottoja. (Kauppila ym. 2020, 76–77.)

2.5 Joukkovelkakirjalainat ja talletukset

Joukkovelkakirjalainat ja talletukset ovat korkosijoituksiin kuuluvia sijoitusmuotoja. Tässä luvussa käydään läpi näiden kahden sijoitusmuodon perusominaisuuksia ja piirteitä pintapuolisesti, jotta lukija saa käsityksen, mitä nämä kaksi ovat.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat, eli toiselta nimeltään bondit, ovat velkasitoumuksia, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi pörssiin. Tyypillisiä joukkovelkakirjalainoja ovat esimerkiksi yritysainat, vaihtovelkakirjat tai JVK, eli joukkovelkakirjan muotoinen optiolaina (Nasdaq 2020). Sijoitustiedossa (2015) on artikkeli liittyen bondeihin. Artikkeleissa sanotaan, että sijoittamalla bondeihin sijoittaja lainaa rahaa käytännössä valtiolle, yhtiölle tai muulle taholle, joka toimii velkakirjan liikkeeseenlaskijana. JVK-sijoituksissa liikkeeseenlaskija antaa maksulupauksen lainalle ennalta sovitulla korkoprosentilla, eli tuotolla.

Velkakirjoja voi ostaa kestoltaan eripituisia ja tämä maksulupaus koskee koko velkakirjan juoksuaikaa, eli sijoittajalle maksetaan takaisin lainattu pääoma kokonaisuudessaan, kun velkakirjan juoksuaika päättyy. Tyypillisesti velkakirjojen juoksuajat ovat vuodesta aina kolmeen kymmeneen vuoteen saakka. Lyhyet velkakirjat ovat 1–5 vuoden pituisia, keskipitkät 5–12 vuoden ja pitkät 12–30 vuoden pituisia. Velkakirjojen korkotuotolle on ominaista, että mitä vakavaraaisempi ja ns. turvallisempi on liikkeeseenlaskijan taloudellinen tilanne, sen maltillisempi on korko. Niissä

piilee kuitenkin aina liikkeeseenlaskijaan kohdistuva riski takaisinmaksusta. Tämän vuoksi ostamalla heikon maksukyvyn omaavan valtion velkakirjoja luvattu korkotuotto on yleensä korkeampi kuin tavallisesti, mutta riski on korkeampi liikkeeseenlaskijan heikon taloudellisen tilanteen vuoksi. (Sijoitustieto.fi 2015.)

Sijoituksien hajauttamisen ja riskinhallinnan kannalta onkin järkevää hajauttaa sijoituksia myös velkakirjoihin, sillä niistä saa tyypillisesti tasaista tuottoa ja sen lisäksi niiden matala volatilitteetti, eli arvonvaihtelu tasoittaa osakemarkkinoiden korkeaa volatilitteettia. Nykyisessä korkomarkkinatilanteessa ei välttämättä ole järkevää sijoittaa liian suurta osaa varoista korkosijoituksiin, sillä korkosijoitukset eivät tarjoa tällä hetkellä niille tyypillisiä tuottolukuja. Tämä on osaltaan johtanut siihen, että osakemarkkinoille on virrannut paljon rahaa, jonka seurauksena ainakin osittain osakekurssit ovat nousseet historiallisen korkealle tasolle.

Talletukset

Pankit ja rahoituslaitokset voivat tarjota asiakkailleen määräaikaistalletuksia, jolloin sijoittaja tallettaa tilille säästösumman, jonka juoksuaika ja korkoprosentti sovitaan etukäteen. Tyypillisesti määräaikaistalletukset ovat juoksuajaltaan 1–3 vuoden pituisia, mutta myös pidemmät ovat mahdollisia. Matala korkotilanne maailmalla on aiheuttanut viimeisien vuosien aikana sen, että pankkien ei ole kannattavaa antaa määräaikaistalletuksille samoja korkoprosentteja kuin ennen. Tämä on johtanut siihen, että talletuksien sijaan varoja pyritään ohjaamaan matalariskisiin rahastoihin, joissa on suurin osa korkosijoituksia, mutta myös osakesijoituksia mahdollistamassa suuremman tuoton. Vielä muutama vuosi sitten Bank Norwegian tarjosi asiakkailleen n. 1,75 prosentin talletuskoron, mutta sen jälkeen korkoprosentti on laskenut ja on nykyisin 0,75 prosenttia (Säästötili [viitattu 15.11.2020]). 0,75 prosenttia on tällä hetkellä yksi parhaista koroista, mitä Suomesta talletustililtä voidaan saada. Perinteiset johtavat kivijalkapankit ovat laskeneet talletuskoron nollan tuntumaan, ja Euroopassa osa pankeista harkitsee jopa negatiivista talletuskorkoa, mikä tarkoittaisi sitä, että asiakas joutuisi maksamaan pankille rahan säilyttämisestä tilillä. Tämä kuitenkin on melko epätodennäköinen skenaario.

2.6 Strukturoidut tuotteet

Strukturoidut tuotteet ovat tuotekategoria, johon kuuluu useita erilaisia strukturoituja joukkovelkakirjoja eri tuotto- ja riskiprofiileilla. Niiden avulla sijoittaja voi sijoittaa eri riskitason ja kohdemarkkinan tuotteisiin, jotka mahdollistavat muun muassa lisähajautusta sijoitukseen, suoraa sijoitusta korkeamman tuottomahdollisuuden, rajatun riskiä tai suojaa mahdollisia kurssilaskuja vastaan. (Strukturoidut tuotteet [viitattu 20.08.2020].) Kohde-etuudet ja tuotteet rakentuvat yksilöllisesti tuotteiden mukaan. Päätökset rakenneratkaisujen taustalla tulevat markkinatilanteen ja valitun teeman pohjilta. Teemoja, joita voidaan käyttää ovat esimerkiksi terveys ja vastuullisuus. Kohde-etuuksia ovat esimerkiksi osakkeet, korot, valuutat tai luottoriski. Vastaavasti rakenteita ovat pankkien erilaiset velkakirjat, yrityskorot ja eräänlaiset autocall- ja booster-rakenteet. Eri tuotto- ja riskiprofiilien ansiosta strukturoiduista tuotteista löytyy usein ratkaisu sekä varovaiselle sijoittajalle ja riskiä sietävälle sijoittajalle. Niiden etuja ovat laajan valikoiman lisäksi myös vakauden ja hajautuksen tuominen monipuoliseen sijoitussalkkuun. (Strukturoidut tuotteet [viitattu 20.08.2020].)

2.7 Viputuotteet

Huovinen [viitattu 01.11.2020] on laatinut johdannaisista, eli viputuotteista opetusmateriaalin verkkoon, josta ilmenee tyypillisimmät viputuotteet ja niiden ominaisuudet. Hänen mukaansa viputuotteet ovat sijoitustuotteita ja niiden avulla voidaan ottaa näkemystä tietyn osakkeen, indeksin, valuutan tai raaka-aineen kehitykseen ns. vipukertoimen avulla. Tyypillisimpiä viputuotteita ovat johdannaiset, sertifikaatit, erilaiset optiot, futuurit sekä warrantit. Sijoittajille on tarjolla erilaisia vipukertoimia, joista voidaan valita omaan riski- ja tuotto- profiiliin sopivin vaihtoehto. Tuotteiden välillä on erilaisuuksia niiden toiminnallisuuksien osilta, mutta ne kaikki sisältävät tavallista suuremman riskin. Viputuotteilla sijoittaja pääsee pienemmällä pääomalla sijoittamaan vipukertoimella oleviin tuotteisiin, mutta johdannaismarkkinoilla oleviin tuotteisiin sisältyy merkittävästi suurempi riski, sillä pääoman voi menettää kokonaan helpommin kuin muissa sijoitustuotteissa. Viputuotteet ovat kokeneimpien yksityissijoittajien sekä instituutionaalisten sijoittajien keskeinen riskinhallinnan työ-

kalu. Niiden avulla voidaan esimerkiksi suojautua salkun arvopapereihin kohdistuvilta riskeiltä ostamalla salkun arvopapereihin nähden käänteisiä arvopapereita kehityksen näkökulmasta. Käytännössä tällaisessa tapauksessa viputuotteen arvo nousee, kun sijoitussalkussa olevan osakkeen arvo laskee. Viputuote siis kompensoi arvonnousullaan salkun osakkeiden arvonlaskua. (Huovinen, 9–32 [viitattu 01.11.2020].)

2.8 Sijoittamisen peruspilareita

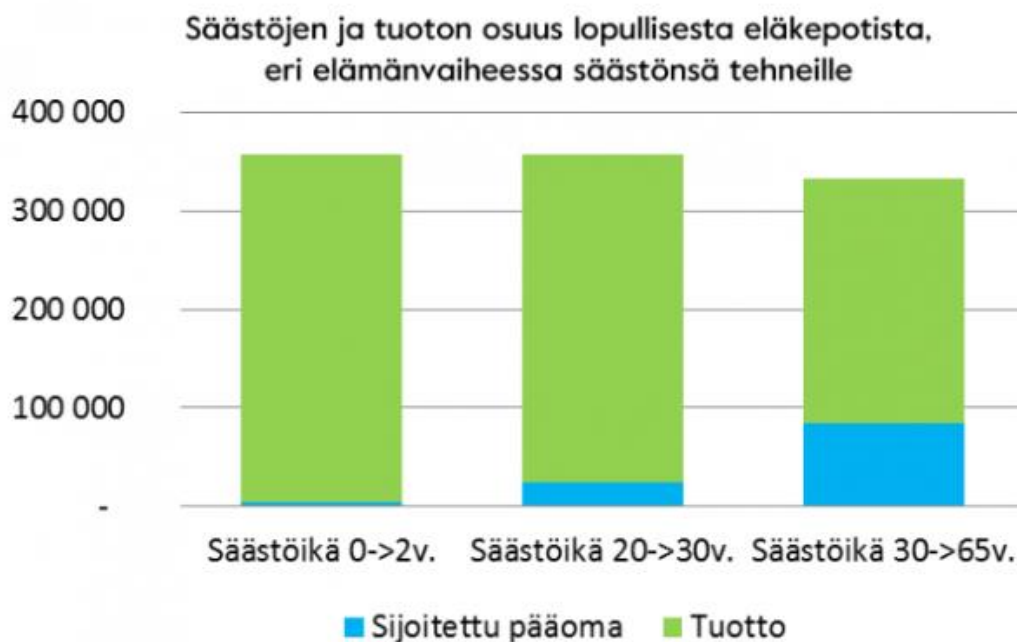
Tämä osia pitää sisällään sijoittamiseen liittyviä tärkeitä perusasioita, joihin jokaisen tulisi perehtyä ennen sijoittamista. Jokaisen sijoittajan tulisi tehdä sijoituspäätöksensä itse. Tämä tarkoittaa sitä, että sijoittaja itsenäisesti tutustuu tiettyyn yritykseen tai toimialaan ja analysoi yhtiöitä, jonka perusteella hänelle muodostuu yhtiöstä käsitys. Kannattaako yhtiöön sijoittaa vai ei. Analysoinnin voi tehdä itse, mutta apuna voi käyttää sijoitusalan ammattilaisia, kuten pankin sijoitusneuvoja, jotka auttavat ymmärtämään sijoituskohteita paremmin. Lopullinen sijoituspäätös on kuitenkin aina itse sijoittajalla.

Menestyvä sijoittaja osaa hyödyntää korkoa korolle -ilmiötä sijoittamisessaan. Hän on määritellyt oman sijoitussuunnitelman ja sijoitusprofiilinsa, jonka mukaan hän kurnalaisesti suorittaa sijoitustoimintaansa. Hän tietää, että osakkeisiin sijoittamalla voidaan saada hyviä tuottoja, mutta vastaavasti osakevalinnan osuessa väärään, voi hän menettää rahansa osittain tai kokonaan. Sijoittaja pystyy kuitenkin hajauttamaan sijoituksiaan, eli sijoittamaan varoja useaan eri kohteeseen, jotta riski osakesijoituksissa pienenee.

Korkoa korolle -ilmiö

Korkoa korolle -ilmiö tarkoittaa sitä, että sijoittajan alkuperäiselle sijoitukselle maksettava tuotto, eli korko, maksetaan alkuperäisen sijoituksen lisäksi myös aiempien vuosien aikana kertyneille tuotoille (Pörssisäätiö 2017). Eli ilmiön nimen taustalla on se, että sijoittajan tekemälle sijoitukselle maksetaan korkoa korolle (Pörssisäätiö 2017).

Korkoa korolle -ilmiössä voidaan ajatella, että mitä pidempi on sijoittajan sijoitusaika, sitä voimakkaammin sijoitusvarallisuus kasvaa. Tämän vuoksi nykyään yritetään tuoda paljon esille sitä, että paras aika aloittaa sijoittaminen ja säästäminen on nyt. Nordnetin talousasiantuntija Martin Paasin 28.07.2020 julkaisemassa blogikirjoituksessa on kolme erilaista sijoittajaprofiilia. Esimerkissä ensimmäinen sijoittajaprofiili on 20-vuotias, joka säästää 200 euroa kuukaudessa 10 vuoden ajan, jonka jälkeen hän ei laita enää uutta rahaa sijoituksiin. Toinen sijoittaja aloittaa 30-vuotiaana sijoittamaan saman 200 euroa kuukaudessa, mutta hän sijoittaa tätä kaavaa noudattaen yhtäjaksoisesti 35 vuotta. Kolmas sijoittaja säästää vastasyntyneen lapsen tilille 200 euroa kuukaudessa kahden vuoden ajan, jonka jälkeen hän ei laita säästöön enää kuukausittain rahaa. Kaikki kolme sijoittajaa saavat oletetun seitsemän prosentin vuotuisen tuoton sijoituksilleen. Esimerkissä selvitetään, kenellä on suurin säästösumma, kun henkilöt ovat 65-vuotiaita (Paasi 2020). Seuraava kuvio 1 havainnollistaa, kuinka säästöajan pituus vaikuttaa lopullisten tuottojen kertymiseen.

Kuvio 1. Sijoittajalle aika on rahaa (Paasi 2020).

Kuviosta voidaan todeta, että "halvimmalla", eli vähiten rahaa säästämällä pääsi siis kaksivuotias. Hänen tilanteessansa tarvitsi säästää yhteensä vain 4800 euroa,

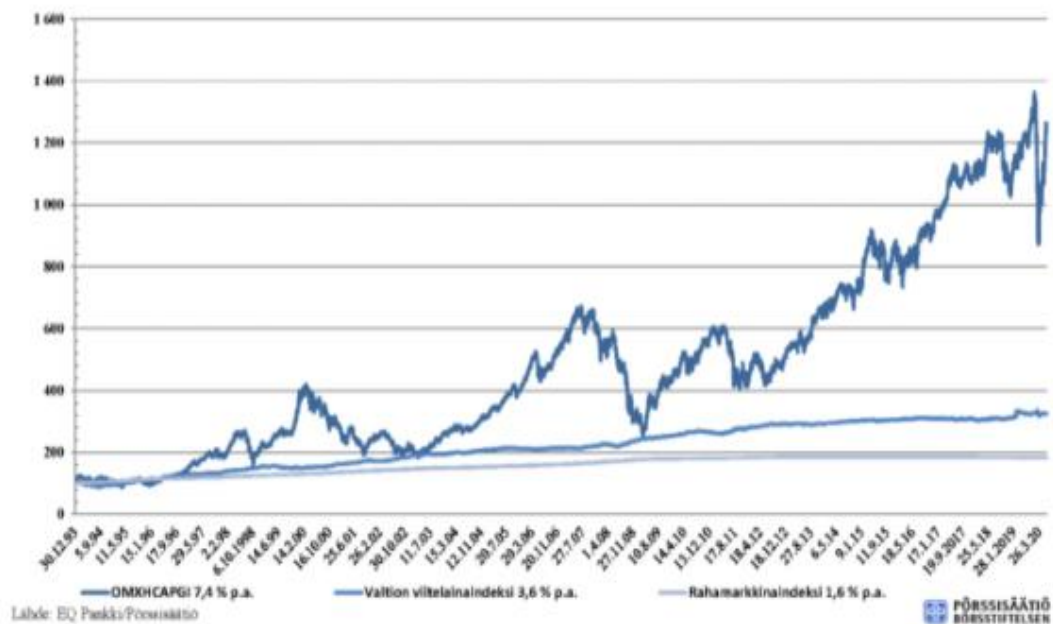
jonka jälkeen potti sai kasvaa 65-vuotiaaksi asti ja hän sai lopputuloksena silti suurimman summan kasaan (356 900 €). 20-vuotias sai melkein saman summan kuin kaksivuotias (356 700 €), mutta joutui säästämään yhteensä 24 000 euroa omaa rahaa saadakseen melkein saman lopputuloksen. Pienimmän potin keräsi tässä kohtaa 30-vuotiaana säästämisen aloittanut sijoittaja, jonka lopputulos on pienin (333 200 €) huolimatta siitä, että hän säästi omaa rahaa jopa 84 000 euroa. Korokorolle -ilmiön hyödyntäminen ja ymmärtäminen onkin olennainen osa sijoittajan menestystä ja sitä tällä esimerkillä on haluttu tuoda esiin. Vaikka esimerkki osoittaa, kuinka sijoitusajan pituus vähentää huomattavasti oman säästettävän rahan määrää sijoitusaikana, on säästämisen ja sijoittamisen aloittaminen kannattavaa ja suositeltavaa myös varttuneemmalla iällä. Korot ovat maailmanlaajuisesti hyvin matalalla johtuen elvytyspaketeista ja muista maailman- ja keskuspankkien toimista, minkä vuoksi inflaatio tuhoaa rahan arvoa pankkitilillä. Onkin hyvin mielenkiintoista, että nämä tahot ovat toimillaan lähes eliminoineet yhden tärkeimmistä sijoituslajeista markkinoilla, eli korkomarkkinat. Koroille vaihtoehtoisia sijoituskohteita kannattaa etsiä esimerkiksi erilaisista rahastoista ja osakkeista kunkin sijoittajan oman profiilin mukaisesti. Varsinkin erilaisia rahastoja on suuri valikoima erilaisilla riski- ja tuotto- profiileilla, joten jokaiselle sijoittajatyypille pitäisi löytyä sopiva ratkaisu.

Riski ja tuotto kulkevat käsi kädessä

Jokaisella sijoittajalla on omat ajatukset siitä, mitä varten he haluavat säästää ja kasvattaa varallisuutta. Samalla he ovat pohtineet kuinka paljon riskiä he haluavat ottaa vastineeksi mahdollisuudesta kasvattaa varallisuutta. Huomion arvoista on, että sijoitusajalla on merkitystä siihen, minkälaisia sijoitustuotteita kannattaisi lähteä ostamaan. Jos sijoittaja on maltillinen riskinottaja ja käyttötarve varoille on 1–2 vuoden sisään, ei korkeariskiset sijoitustuotteet ole järkevä ratkaisu hänelle, vaan hänelle soveltuisi matalariskisempi tuote, joka turvaa paremmin rahojen arvon säilymisen, mutta madaltaa tuotto-odotusta.

Tämän kappaleen otsikko on sijoituspiireissä yksi tunnetuimpia ja käytetyimpiä sijoitusfraaseja. Lyhykäisyydessään lauseella tarkoitetaan sitä, että mitä suurempi on

sijoittajan tuottotavoite, sitä suuremman riskin hän joutuu ottamaan. Sama toimii toiseen suuntaan. Mitä pienempään tuottoon tyydytään, sitä vähemmän riskiä tarvitsee ottaa. On siis käytännössä hyvin vaikeaa saada pienellä riskillä keskivertoa parempia tuottolukuja. Historiallisesti eri sijoitustuotteita vertailtaessa on osakkeiden tuotto ollut paras, mutta osakkeisiin on liittynyt myös enemmän arvonvaihtelua, verrattuna esimerkiksi maltillisesti tuottaviin korkosijoituksiin, joiden kehityskäyrä on lineaarinen ja lähestulkoon vaakasuora. Ohessa Pörssisäätiön julkaisema kuvio Suomen markkinoiden osake- ja korkosijoitusten välisestä tuottoeroista. Kuvioista pystytään havaitsemaan yllä mainittu asia, riski ja tuotto kulkevat käsi kädessä. Osakesijoitukset mahdollistavat paremman tuottomahdollisuuden, mutta vastaavasti sijoittajan pitää hyväksyä suurempia arvonvaihteluita sijoitusaikana. Korkosijoitukset ovat taas niille ominaisesti turvallisempia ja vähäriskisempiä sijoitustuotteita, mikä näkyy alla olevassa kuviossa hyvin tasaisena kehityksenä ilman suuria arvonvaihteluita. Riskittömiä eivät nekään ole, mutta osakkeisiin verrattuna muutokset tapahtuvat paljon hitaammin.

Kuvio 2. Kuva havainnollistaa Suomen markkinoiden osake- ja korkosijoitusten välisiä historiallisia tuottoeroja (Pörssisäätiö 2020).

Sijoittajaprofiilit

Sijoittajan kannattaa valita omat sijoituskohteet vastaamaan omaa sijoittajaprofiilia, sillä muuten syntyy sijoituspäätöksiä, jotka eivät edusta sijoittajan oikeaa suhtautumista sijoitustoimintaan. Sijoittajatyypin mukaisia ratkaisuja kannattaa valita sijoitus tuotteeksi myös siksi, että sijoittajatyypin muodostuu siitä, miten sijoittaja suhtautuu tuottoon ja riskiin sekä kuinka pitkä arvioitu sijoitusaika on. Sijoittajille on omien yksittäisten osake- ja korkosijoitusmahdollisuuksien ohella tarjolla valmiita sijoitusrastovaihtoehtoja erilaisille sijoittajatyypeille oikeastaan jokaisesta pankkiiriliikkeestä. Esimerkiksi Osuuspankilla (OP) on sijoitustyyppinä *erittäin varovainen, varovainen, maltillinen, rohkea ja tuottohakuinen*. Näistä vaihtoehdoista löytyy jokaiselle säästäjälle sopiva tyyppi oman henkilökohtaisen sijoitussuunnitelman perusteella.

Erittäin varovainen sijoittajaprofiili sopii säästäjille, jotka ei siedä riskiä ja arvostaa varojen turvaamista enemmän kuin mahdollista tuottoa. Erittäin varovaiselle sijoittajalle ei siis sijoittaminen välttämättä sovi.

Varovainen sijoittajaprofiili on tarkoitettu säästäjille, jotka arvostavat sitä, että pääoman menettämisen vaara on pieni. Toinen syy varovaiseen profiiliin on yleensä lyhyt sijoitusaika, eli sijoittaja aikoo nostaa varat käyttöön esimerkiksi noin vuoden kuluttua sijoittamisesta. Varovainen profiili suuntaa sijoittamaan suurimmaksi osaksi korkosijoituksiin, mutta myös yhdistelmärahastojen kautta voidaan ostaa varovaiselle säästäjälle tarkoitettua rahastoa, joka sijoittaa perustilanteessa 80 prosenttia korkomarkkinoille ja 20 prosenttia osakemarkkinoille.

Maltillinen sijoittajaprofiili soveltuu taas säästäjälle, joka tavoittelee kohtuullista tuottoa sijoituksilleen ja sijoitusaika on vähintään kolme vuotta. Maltillisella sijoittajaprofiililla voidaan saada siis kohtalaista tuottoa hieman suuremmalla riskillä. Lähtökohteisesti pankkiiriliikkeestä riippumatta maltillisen profiilin sijoitukset ovat jaettu markkinoiden perustilanteessa tasan 50%–50% korkosijoitusten ja osakesijoitusten kesken.

Rohkea sijoittajaprofiili sopii pitkäaikaisille säästäjille, jotka ovat valmiita sietämään osakemarkkinoiden tuomaa korkeampaa riskiä vastineeksi korkeammasta tuottomahdollisuudesta. Perustilanteessa 80 prosenttia varoista on sijoitettuna osakemarkkinoille ja 30 prosenttia korkomarkkinoille. Tämä profiili soveltuu siis parhaiten pitkäaikaiselle säästäjälle, joka säästää esimerkiksi eläkepäiviä tai jotain isompaa hankintaa varten, joka on edessä myöhemmin tulevaisuudessa. Rohkean profiilin sijoitustuotteet ovat tyypillisesti tarkoitettu yli viiden vuoden sijoitusjaksoon.

Tuottohakuinen profiili soveltuu taas sellaisille säästäjille, jotka ovat valmiita sijoittamaan varojansa pelkästään osakemarkkinoiden sijoituksiin. Tuottohakuinen- sekä rohkea profiili ovat melkein samanlaisia, mutta tyypillisesti rohkean profiilin sijoittaja voi haluta osan sijoituksistaan sijoitettavaksi korkosijoituksin tai muuhun matalarisempään kohteeseen, kun taas tuottohakuinen ottaa suurempaa riskiä sijoittamalla osakkeisiin tai osakerahastoihin, jotka omaavat parhaimmat tuottomahdollisuudet, mutta myös suurimmat riskit. (Sijoittajaprofiili [viitattu 11.10.2020].)

Omia sijoituskohteita valittaessa kannattaa siis pohtia minkälaiset ratkaisut soveltuvat sijoittajan omaan profiiliin. Varovaisen sijoittajan ei kannata ostaa tuottohakuisille sijoittajille tarkoitettuja tuotteita eikä päinvastoin. Sijoitustoiminnassa on lähes mahdotonta saada varovaisen profiilin riskillä osakemarkkinoiden, eli tuottohakuisen sijoittajan tuottoja. Oma sijoitusprofiilia kannattaakin päivittää aika-ajoin, mikäli tapahtuu muutoksia omassa taloudellisessa tilanteessa tai suhtautumisessa riskiin ja tuottoon. Pohdittuaan tilannettaan sijoittaja voi päättää, että hän haluaa tavoitella suurempaa tuottoa ja on hyväksynyt sitä seuraavan korkeamman riskin. Sen seurauksena sijoittajan on aiheellista päivittää oma profiili esimerkiksi varovaisesta profiilista maltilliseksi ja siirtää sijoitukset uutta profiilia vastaaviin sijoituksiin.

Sijoituksien hajauttaminen

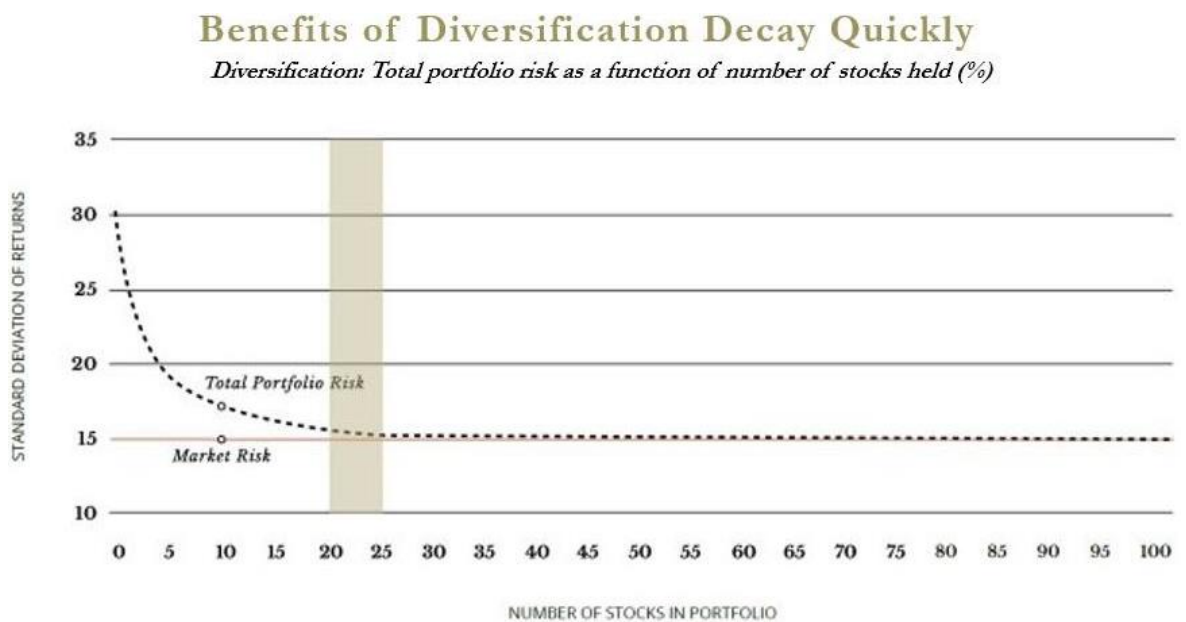
Sijoituksessa pätee sama sanonta kuin monessa muussakin asiassa. Kaikkia munia ei kannata laittaa samaan koriin. Tämä tarkoittaa sijoittamisessa varojen jakamista useampaan eri sijoituskohteeseen. Sijoitustoiminnassa hajauttamisella pyritään

suojautumaan arvopaperi- ja rahamarkkinoiden heilunnalta sekä pienentämään riskiä. Hajauttaminen perustuu siihen, että sijoittamalla eri kohteisiin suojaudutaan suhdanteiden ja laskukausien negatiivisilta vaikutuksilta. Tyypillinen tilanne on, että osa yhtiöistä laskee ja osa nousee suhdanteiden aikana, joten onnistunut sijoitus tasaa huonon sijoituksen tuomia negatiivisia vaikutuksia. Siitä hajauttamisesta on kyse (Hajauttaminen, eli miten alennat sijoittamisen riskiä? [viitattu 07.11.2020].)

Oksaharjun (2012, 126–174) mukaan sijoitukset voi hajauttaa ajallisesti, maantieteellisesti, toimialallisesti sekä yhtiön kokoluokan mukaan. *Ajallinen hajautus* tarkoittaa sitä, että osakkeita voi ostaa eri aikoina esimerkiksi muutaman kerran vuodessa tai kerran kuukaudessa. *Maantieteellinen hajautus* tarkoittaa sitä, että sijoittaja voi ostaa sijoitustuotteita ympäri maailmaa. Tyypillinen esimerkki maantieteelliseen hajautukseen on, että sijoittaja voi ostaa osakkeita tai rahastoja Suomesta, Euroopasta, Aasiasta ja Yhdysvalloista. Suomessa jos talouden tilanne huononee, niin muut maat pärjätessään voivat nostaa salkun tuottoa ja madaltaa riskiä. *Toimialallinen hajautus* taas auttaa suojautumaan toimialaan kohdistuvilta riskeiltä. Ei kannata omistaa useaa metsäteollisuuden yritystä, sillä huonon suhdanteen tullessa sijoituksien arvo voi laskea hyvin paljon. Ostamalla toisistaan riippumattomia yrityksiä eri toimialoilta, vältetään toimialariskiltä. *Yhtiön kokoluokan mukainen hajautus* tarkoittaa sitä, että sijoittaja ostaa salkkuun pieniä, keskisuuria ja suuria yhtiöitä. Pienien- ja keskisuurien eli Pk-yrityksien osakkeilla voi olla vähäinen vaihtomäärä pörssissä, eli niillä ei käydä kauppaa niin paljoa, kuin suurien yritysten osakkeilla. Tämä tarkoittaa sitä, että Pk-yrityksien osakkeita on vaikeampi muuttaa rahaksi, eli niiden likviditeetti on huonompi. Siksi on tärkeää hajauttaa ja sijoittaa myös kokoluokan mukaan erikokoisiin yrityksiin. (Oksaharju 2013, 126–174.)

Sean Stannard-Stockton kirjoitti joulukuussa 2016 Seeking Alphalle artikkelin, jossa hän pureutuu hajauttamiseen. Monesti ihmiset ajattelevat, että mitä enemmän sitä parempi. Näin asia ei kuitenkaan useimmiten ole. Hajauttamisen vahva kannattaja Burton G. Malkiel on tuonut esiin sijoitusaiheisessa klassikkoteoksessaan *Sattuman kauppaa Wall Streetillä* (2007), että sijoittamisessa hajauttamisen hyöty vähenee, tietyn rajan jälkeen. Tämä perustuu taloustieteissä tunnettuun ja tärkeään vähenevän rajahyödyn lakiin (The Law of Diminishing Returns). Vähenevän rajahyödyn laki

osoittaa, että jokainen uusi hankittu yksikkö, eli sijoittamisessa osake tai sijoituskohde, vähentää hankinnasta koituvaa hyötyä. Sijoittamisessa se merkitsee osakkeiden odotetun tuoton pienenemistä. Stannard-Stockton sanoo, että Malkielin mukaan todennäköisesti parhaimmat hajautuksesta saatavat edut saadaan noin 20 eri yritykseen sijoittamalla. Stannard-Stocktonin mukaan Malkiel on tutkimuksessaan valinnut osakkeet salkkuun satunnaisesti, joten se ei ota huomioon, jos sijoittajat ovat ostaneet kaikki 20 yrityksen osaketta samalta toimialalta. Parhaimman hyödyn todennäköisesti voi saada sijoittamalla toisistaan riippumattomiin yrityksiin, jotka toimivat eri toimialoilla ja yrityksillä on erilaiset loppumarkkinat sekä liiketoimintamallit. Alla olevan kuvion Stannard-Stockton ja Seeking Alpha ovat tehneet Malkielin kirjan tietojen pohjalta ja se havainnollistaa edellä käydyn asian. (Stannard-Stockton 2016.)

Kuvio 3. Hajauttaminen on järkevää tiettyyn rajaan asti (Seeking Alpha & Malkiel 2007).

Sijoittajalla on sitä suurempi riski mitä vähemmän hajautusta salkussa eri osakkeisiin on. Osakemäärän kasvaessa osakeriski vähenee kohti markkinariskiä, mutta 20–25 osakkeen jälkeen hajauttaminen ei ole enää kannattavaa. Tämä on loogista,

sillä jos ostaa kaikkea mahdollista, ei voi saada markkinoiden keskituottoa parempia tuottolukuja. Rajoitetummalla osakemäärällä voidaan saavuttaa vielä parempia tuottolukuja onnistuneilla yhtiövalinnoilla ja silti hajautusta voidaan pitää riittävänä, kunhan osakkeet on hajautettu huomioiden ajallinen-, maantieteellinen-, toimialallinen- sekä yhtiön kokoluokan mukainen hajautus.

Sijoituspäätöksen tekeminen

Jokaisen sijoituspäätöksen takana tulisi olla huolellisesti tehty pohdinta, jonka perusteella osto- tai myyntipäätös on syntynyt. Lindströmin (2007, 60) mukaan sijoituspäätöksiä ohjaavat rationaalisen toiminnan ja älyn lisäksi myös tunteet. Saario (2020, 83–84) suosittelee, että sijoittajan kannattaa laatia itselleen muutama selkeä periaate, jota noudattaa kurinalaisesti niin hyvissä kuin huonoissa markkinatilanteissa. Periaatteitansa sääntillisesti noudattamalla sijoittaa välttää hätäisesti tehdyt sijoituspäätökset, jotka voivat tulla hänelle kalliiksi. Periaatteiden päättämisen jälkeen sijoittajan kannattaa määrittää oma riskitaso. Riskitason määrittämisessä huomioidaan kunkin sijoittajan varallisuus, tulot, osaaminen ja velkaantuneisuus. Näistä tiedoista sijoittaja saa kokonaiskuvan omasta taloudellisesta tilanteestaan. Riskitason määrittämisen jälkeen sijoittajalla pitäisi olla selvillä oma sijoittajatyypipi, joka kertoo, minkä verran voidaan ottaa riskiä vaarantamatta omaa taloutta sekä minkälainen sijoitustuoteratkaisu sijoittajalle olisi sopivin (Saario 2020, 83–84).

Toinen tärkeä seikka riskitason lisäksi on sijoittajan arvioitu sijoitusaika ts. sijoitus-horizontti. Sijoitusaika vaikuttaa suoraan siihen, mihin sijoitustuotteeseen varoja kannattaa laittaa. Sijoittajan kannattaa miettiä sijoituskohdetta valikoitaessa myös omaa elämäntilannettaan oman iän ja luonteen näkökulmista. Jos sijoituksiin käytettyjä varoja tarvitaan muutaman vuoden sisällä, on yleensä järkevämpää painottaa sijoitukset tasaisemmin korko- ja osakesijoitusten välillä. Käytännössä voidaan sanoa, että mitä pidempi on sijoitusaika, sitä enemmän voidaan ottaa riskiä esimerkiksi sijoittamalla korkosijoituksia suurempi osa sijoitettavista varoista osakemarkkinoille, kuitenkin siten, ettei se vaikuta sijoittajan mielenrauhaan ja yöuniin. Sijoituspäätöksen tulisi syntyä aina oma taloudellinen tilanne huomioituna. Saario (2020, 85–86)

esittää kirjassaan nyrkkisäännön siitä, kuinka monta prosenttia varallisuudesta maksimissaan kannattaa laittaa osakemarkkinoille. Sääntö perustuu siihen, että sijoittajan varallisuudesta vähennetään hänen ikänsä. Laskukaava on siten $100 - \text{sijoittajan ikä}$. Luku 100 kuvastaa sijoittajan koko varallisuutta. 20-vuotias voi siten sijoittaa varoistansa 80 prosenttia osakemarkkinoille, 30-vuotias 70 prosenttia ja niin edelleen. Sääntö pitää sisällään perustellun logiikan, sillä osakemarkkinat ovat arvaamattomia ja suuriakin arvonmuutoksia voi tapahtua jo yhden päivän aikana. 80-vuotiaan sijoittajan ei välttämättä kannata laittaa eläkesäästöjään suoraan osakemarkkinoille suuren arvonvaihtelun takia. Nuoremmalla sijoittajalla on taas enemmän sijoitusaikaa, mikä vähentää osakemarkkinoiden tuoman korkean volatiliiteetin vaikutuksia. Nuorempi henkilö pystyy odottamaan kauemmin, että arvo palautuu tai ylittää lähtötason. Vanhetessa ihmiset arvostavat kuitenkin taloudellista turvaa, joten iäkkäämpänä ei haluta ottaa tarpeettomia riskejä oman varallisuuden suhteen.

Tässä seitsemän hyvää ohjetta sijoitusprosessia varten:

1. Selvitä oma sijoittajatyyppe ja määritä riskitaso
2. Mieti sijoitusaika, eli milloin tarvitset aikaisintaan sijoitettuja varoja käyttöön
3. Määritä omat sijoitusperiaatteet, joita noudatat tiukasti
4. Kirjaa ylös jokaisen osto- ja myyntitoimeksiannon perustelut itsellesi (Miksi ostin/myin)
5. Tutustu sijoituskohteisiin huolellisesti ennen sijoituspäätöstä. Älä sijoita, jos et ymmärrä mitä olet ostamassa
6. Käänny ammattilaisen puoleen, mikäli oma aika, kiinnostus tai osaaminen ei riitä asiaan tutustumiseen
7. Mieti sijoitusten riittävä hajauttaminen

3 SOSIAALISEN MEDIAN VAIKUTUS SIJOITUSTOIMINTAAN

Tässä luvussa keskitytään työn pääaiheeseen, eli tarkoituksena on käydä läpi sosiaalista mediaa, eli somea ja sitä, miten se on vaikuttanut sijoitustoimintaan. Tärkeitä asioita aiheeseen liittyen on käydä läpi sijoitusinformaation lähteitä, sen historiaa ja tulkitsemista. Aiheesta on olennaista tuoda esiin niin hyvät kuin huonotkin puolet, jotta lukija saa mahdollisimman paljon hyödyllistä tietoa.

3.1 Sosiaalinen media

Sosiaalinen media, eli some, on vakiintunut termi, jolla tarkoitetaan pääasiassa internetin verkkopalveluita, kuten Facebookia, Twitteriä, Instagramia, WhatsAppia, blogeja ja muita vastaavia verkkopalveluita. Sosiaalisessa mediassa on paljon yhteisöjä, yksilöitä ja ryhmiä, jotka yhdessä rakentavat sisältöä erilaisiin sosiaalisen median kanaviin ja muodostavat suuria verkostoja. Some muodostuu palveluihin tuotetuista sisällöistä, joita ovat esimerkiksi kirjoitukset, videot, kuvat ja keskustelut. Sosiaalinen media on moninainen asia ja sen oppiminen helpottuu ajan kanssa. Sosiaalisen median kanavia on olemassa jo niin paljon, että vie jonkin aikaa ennen kuin käyttäjät löytävät itselleen sopivat kanavat. Tätä ei helpota se, että sosiaalinen media kehittyy koko ajan teknologian mukana. (Honkonen & Rongas 2016.)

Niin kuin sanotaan, kolikolla on kaksi puolta. Tämä pätee myös sosiaalisessa mediassa. Se on tuonut paljon hyvää, mutta myös huonoja asioita. Se on tuonut ihmisiä yhteen, helpottanut kanssakäymistä, mullistanut viestien lähettämisen ja tiedon jakamisen ja tarjonnut uusia liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille. Kuitenkin sosiaalisen median kanavissa voidaan helposti ymmärtää toisten kirjoitukset väärin, joka aiheuttaa kuohuntaa, häiriköintiä, kiusaamista, uhkailuja ja jopa vihakirjoittelua aina tappouhkauksiin saakka. On siis mahdotonta sanoa, että some olisi pelkästään hyvä asia. Sen kehitys on huolestuttanut maailmalla, sillä suuret somejätit kasvavat kasvamistaan ja saavat lisää vaikutusvaltaa. He keräävät dataa käyttäjistä, eli ihmisistä ja myyvät tietoja eteenpäin. Kerätty data on jättimäinen miljardibisnes nykypäivänä, ja sen on mahdollistunut somen ja teknologian kehitys. Ihmiset maailmalla ovat siis

ihan aiheesta huolestuneita yksityisyydensuojastaan. Onkin mielenkiintoista seurata tulevaisuudessa, miten somea valvotaan ja miten säännellään alan johtavien yhtiöiden toimintaa.

3.1.1 Sosiaalisen median historia

Kommunikointivälineet- ja tavat ovat kehittyneet ihmiskunnan historian aikana valtavasti. Esimerkiksi sähkö keksittiin vuonna 1792, joka mullisti tiedon välittämisen ja kommunikoinnin. Se oli ensimmäinen askel, joka nopeutti tiedonkulkua eri tahojen välillä. 1800-luvun puolen välin jälkeen kehitys sai jatkoa, kun keksittiin putkiposti ja vuosisadan lopussa keksittiin vielä puhelin ja radio. 1800-luvun keksinnöt kehittivät tiedonkulkua siten, että esimerkiksi radion välityksellä onnistuttiin informoimaan suurta ihmisjoukkoa kerralla. Vastaavasti puhelinten avulla voitiin tavoittaa tietyt henkilöt suoraan. Putkiposti oli aikanaan suosittu, mutta nykyisin sitä ei käytetä juurikaan muualla kuin apteekkeissa. (Sosiaalisen median historia [viitattu 20.12.2020].)

1900-luvun voidaan sanoa olevan sosiaalisen median aikakauden alku, sillä silloin teknologian ja kommunikaation kehityksessä havaittiin selkeästi kasvunopeuden kiihtymistä (Sosiaalisen median historia [viitattu 20.12.2020]). Kehityksen aikana keksittiin ensimmäiset tietokoneet 1940-luvulla ja 1960-luvulla kehiteltiin internetin ensimmäisiä versioita. 1900-luvun lopussa tietokoneet alkoivatkin yleistyä ja niitä alkoi ilmestyä ihmisten koteihin ja toimistoihin yhä enemmän ja enemmän. Eikä mennyt aikaakaan, kun vuonna 1999 julkaistiin ensimmäinen blogi, joka sai välittömästi suuren suosion. Blogien suosion kasvu on nähtävissä tänä päivänäkin ja se onkin yksi sosiaalisen median peruspilareista. Blogien jälkeen 2000-luvun alussa kehitettiin verkkopalvelut kuten MySpace, LinkedIn, Flickr, Photobucket ja YouTube. Näissä sivustoissa pystyttiin jakamaan ja julkaisemaan kirjoituksia, kuvia ja videoita toisille käyttäjille. YouTube edellä mainituista oli osaltaan merkittävässä roolissa, kun videoiden jakaminen astui kuvaan. Se keksittiin vuonna 2005 ja heti sen perään vuonna 2006 perustettiin Facebook ja Twitter (Sosiaalisen median historia [viitattu 20.12.2020]). Edellä mainitut sivustot ja yhtiöt ovat varmasti kaikille tuttuja ainakin nimeltä. Näiden lisäksi tunnettuja uusia kanavia ovat muun muassa Instagram ja

WhatsApp, jotka ovat nykyisin Facebookin omistuksessa. Nämä palvelut olivat saatavissa aluksi vain internetsivujen kautta toimivien palveluiden kautta, mutta älypuhelimien yleistyessä ja kehittyessä sosiaalinen media on siirtynyt yhä enemmän applikaatioihin, eli puhelinsovelluksiin. Tämä tarkoittaa sitä, että some on nykyään joka paikassa saatavilla ja aina mukana missä ikinä käyttäjät liikkuvatkaan. (Honkonen & Rongas 2016.)

Teknologian kehitys yhdistettynä eri somekanavien keksimiseen on aiheuttanut sen, että sosiaalinen media on kasvanut maailmanlaajuisesti ilmiöksi 2000-luvun alusta lähtien. Onkin mielenkiintoista leikitellä ajatuksella, minkälainen some on esimerkiksi 20 vuoden kuluttua.

3.1.2 Vaikutukset sijoitustoimintaan

Cisionin vaikuttajamarkkinoinnin kirjoittaja Iida-Emilia Lehtonen on kertonut artikkelissaan 31.05.2019, että teknologia on kehittynyt erityisesti viimeiset 10 vuotta todella nopeasti, eikä vauhti ole vielääkään osoittanut hidastumisen merkkejä. Teknologian kehitys on mahdollistanut täten sosiaalisen median kasvamisen globaalisti. Artikkelista käy ilmi myös, että sosiaalista mediaa käyttää maailmanlaajuisesti 3,4 miljardia ihmistä. Tästä voidaankin huomata, että sosiaalinen media on tiiviisti osana ihmisten arkea. Sijoitustoimintaan tämä kehitys on tuonut uusia ulottuvuuksia sekä sijoitusinformaation lähteitä. Sijoitustoiminnasta sekä markkinoiden seuraamisesta on tullut mielekkäämpää sosiaalisen median kanavien ansiosta. Uutisia voi lukea ja sijoituksista voi käydä keskustelua muiden sijoittajien kanssa lukuisissa eri kanavissa, mikä on tehnyt sijoittamisesta ja markkinoiden seuraamisesta mielenkiintoisempaa.

Wilhelmsson (2018) kirjoitti blogikirjoituksen, jossa hän käsitteli sosiaalisen median kehityksen mukana tuomia ongelmakohtia ja rivien välistä pystytään lukemaan myös joitakin hyötyjä. Keskeisenä asiana esiin nousee informaatiolähteiden- ja määrän lisääntyminen viimeisen 15 vuoden aikana. Hän tuo hyvin ilmi sen, että ennen sijoitusinformaatiota sai vain Kauppalehden ja Financial Timesin tilaajat, kun nykyisin tietoa on tarjolla nopeasti, helposti ja laajemmin ilmaisista lähteistä, joita

ovat esimerkiksi Facebook, Twitter, YouTube ja LinkedIn. Hän toteaa vielä, että esimerkiksi Facebookissa on ryhmiä sijoittamiseen liittyen, joissa on tuhansia jäseniä ja niihin liittyminen on täysin vapaata. Käyttäjällä on vain yhden klikkauksen päässä satojen ja jopa tuhansien eri ihmisten antamista osto- ja myyntisuosituksista. Tämän vuoksi moni aloitteleva tai asiaan perehtymätön sijoittaja voi tehdä osto- ja myyntipäätöksiä pelkästään muiden antamien suositusten perusteella, mikä ei ole sijoittamisessa hyvä lähtökohta. Osakkeiden perusteeton ostaminen ja myyminen on mahdollista, mikäli sijoituspäätös on alun perin tehty *irrationaalisesti*, eli järjenvastaisesti. (Wilhelmsson 2018.)

Tämä lisää sijoitustoiminnan kuluja ja pahimmassa tapauksessa sijoittaja häviää sijoittamansa pääoman kokonaan tai kotiuttaa jäljellä olevat varat ja poistuu markkinoilta pettyneenä. Tämä osoittaa, että sijoitusinformaation määrä ja sosiaalisen median kanavien kehitys on tuonut myös negatiivisia lieveilmiöitä sijoittamiseen. Tämä on yksi syy, miksi tämän työn kyselytutkimuksessa haluttiin selvittää piensijoittajilta heidän oma näkemyksensä sosiaalisen median vaikutuksista omaan sijoitustoimintaan. Opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena olikin pyrkiä estämään tällaisen tilanteen tapahtuminen ja siksi aihetta käsiteltiin erikseen luvussa 2.8, jossa puhutaan sijoitusprosessista, eli siitä mitä asioita tulee miettiä ennen kuin päätetään tehdä itse sijoitus. Sijoitusneuvonta on kaiken lisäksi laissa säänneltyä ja luvanvaraista toimintaa, joten jokaisen sijoittajan tulisi miettiä, onko eettistä toimintaa antaa muille osto- tai myyntisuosituksia. Sijoitusneuvontaa ja siihen koskevaa sääntelyä käsiteltiin aikaisemmin luvussa 2.1.

Sijoittamisesta ja markkinoiden seuraamisesta on tullut sijoittajille mieluisampaa, kun tietoa on saatavilla siten, että jokainen pystyy valitsemaan itselleen mieluisimmat lähteet ja kanavat, joista sijoitusinformaatiota halutaan etsiä. Sijoittajat pystyvät seuraamaan tiettyjä markkinoita, toimialoja tai jopa yksittäisiä yrityksiä paljon tarkemmin, mikä antaa hyvän pohjan sijoituspäätösten tekemiselle. Suomalainen analytikkotalo Inderes toimii hyvänä esimerkkinä. Se julkaisee useisiin eri sosiaalisen median kanaviin raportteja ja sijoittajasisältöä yhtiöistä, joita se seuraa. Etuna on se, että sijoittajat saavat tiedon tärkeistä uutisista nopeasti. Analytikkotalot tekevät yhteistyötä seuraaviensa yhtiöiden kanssa, joten heidän kauttaan saatu tieto

on poikkeuksellisen arvokasta. Tyypillisiä sisältöjä ovat esimerkiksi videohaastattelut yhtiöiden toimitusjohtajista, joista sijoittajat voivat saada arvokkaita lisätietoja yhtiöiden kehityksestä ja tilanteesta. Aikoina ennen sosiaalisen median kanavia ja internetiä, sijoittajainformaatiota saatiin vain talouslehdistä, joten yhtiön johtoryhmältä tietoa saatiin yleensä vain osallistumalla yhtiökokouksiin.

3.1.3 Sosiaalinen media mahdollistaa sijoittajan itseopiskelun

Sosiaalisen median kehittymisen ansiosta sijoitustoiminnan aloittamisen kynnyks on madaltunut vuosien saatossa. Sijoittamisesta puhutaan avoimesti useissa eri kanavissa, jonka seurauksena täysin uudet sijoittajat ovat kiinnostuneet sijoittamisesta ja oma-aloitteisesti avanneet sijoittamiseen tarvittavia palveluita arvopapereiden hankintaa varten. Yksi merkittävä tekijä tässä on sosiaalisen median eri yhteisöjen vertaistuki. Sen ansiosta sijoittajat voivat antaa toisilleen ohjeita ja rohkaista oma-toimisesti aloittamaan sijoittamisen. Esimerkkinä toimikoon Facebookin sijoitusryhmät, joihin opinnäytetyön kyselykin on kohdistettu. Ryhmissä sijoittajat kannustavat uusia sijoittajia sijoittamaan ja tavalliset ihmiset kertovat omista kokemuksistaan toisilleen. Internet on myös itsessään täynnä ilmaista informaatiota sijoittamisesta ja säästämisestä, joten sieltä etsimällä löytyy käytännössä kaikki perustieto, mitä aloitettavan säästäjän ja sijoittajan tulisi tietää, ennen sijoitustoimeksiantojen tekemistä. Tällaisia ovat muun muassa pankkiiriliikkeiden järjestämät ilmaiset sijoituswebinaarit ja sijoittajakoulut, joissa keskustellaan sijoittamisesta ja markkinoista.

Voisi mieltää, että sijoittaminen on nykyään jonkinlainen trendi, sillä siihen törmää arjessa useissa eri kanavissa. Itseopiskelu on lisääntynyt internetin myötä ja yhä useampi sijoittaja aloittaa sijoitustoiminnan ilman, että tarvitsisi käydä tapaamassa pankin sijoitusneuvojaa. On hieno asia, että näin voi nykyään toimia, mutta tällainen käytäntö soveltuu sellaisille henkilöille, jotka kokevat ymmärtävänsä sijoitustoiminnasta ja sen riskeistä riittävästi, jotta he pystyvät tehdä itsenäisesti päätöksiä sijoitusvarallisuutensa osalta. Pankeilla on kuitenkin paljon ilmaista sijoittamisen opiskelun materiaalia tarjolla, joten kannattaa suunnata uutena sijoittajana ensimmäisenä sinne hyödyntämään näitä materiaaleja. Maailmassa on kuitenkin paljon ihmisiä, joilla ei riitä aika, osaaminen tai oma kiinnostus tutustua sijoitustoimintaan eikä

maailmassa vallitsevaan markkinatilanteeseen. Silloin järkevää on antaa pankin sijoitusneuvojan tehdä ne asiat sijoittajan puolesta. Pankeissa käydään läpi asiakkaan sijoittajaprofiili, jossa selvitetään asiakkaan suhtautumista riskiin ja tuottoon sekä minkälainen on asiakkaan arvioima sijoitusaika. Se, milloin asiakas ajattelee tarvitsevansa sijoittamiensa varoja, vaikuttaa siihen, minkälainen sijoitustuoteratkaisu hänelle sopii.

3.2 Sijoitusinformaatio

Sijoitusinformaatio tarkoittaa käytännössä kaikkea tuotettua sisältöä, minkä voidaan olettaa vaikuttavan erilaisten sijoitustuotteiden arvonkehitykseen. Sijoitusinformaatiota tarvitaan ja halutaan, sillä sen perusteella sijoittajat saavat apua sijoituspäätöksien tekemistä varten.

Kauppilan ym. (2020, 18–19) mukaan sijoittajat toimivat nykyisin valtavan informaatiotulvan keskellä, sillä rahoitusmarkkinoilla informaatio on keskeinen kauppatavara. Tämä pitää paikkansa, sillä talouslehdet, analyytikkotalot, pankit ja muut vastaavat tahot tuottavat sijoitusinformaatiota asiakkailleen joko maksua vastaan tai sitten ilmaiseksi osana muuta palvelua. Sijoittajia päätöksien teossa auttavat lukuisat eriantiantuntijat. Näitä asiantuntijoita ovat muun muassa pankin sijoitusneuvojat, vapaaehtoisen eläkevakuutuksen myyjät ja pörssikolumnistit (Kauppila ym., 2020, 18–19). Sijoitusinformaation määrän ollessa nykypäivänä valtavan suuri, korostuu sijoittajan kyvyt eritellä sijoitusinformaatiotulvasta *relevantit*, eli olennaiset uutiset turhista markkinahälyä aiheuttavista uutisista. Informaatiota sijoittamisesta on tarjolla niin monesta eri paikasta ja eri tasoilta, ettei kukaan yksittäinen sijoittaja pysty seuraamaan niitä kaikkia. Tästä voidaan tehdä havainto, että sijoittajille ajan kuluessa muodostuu tästä runsaasta valikoimasta itselle sopivat informaatiokanavat ja -lähteet, joista tietoa ensisijaisesti hankitaan.

3.2.1 Sijoitusinformaation lähteet

Diksha toteaa artikkelissaan "Investment Information: Types and Need" [viitattu 20.11.2020], että sijoitusinformaation lähteiden valinta on ensimmäinen vaihe sijoittamisessa. Hänen mukaansa seuraavaksi tärkeimmät vaiheet ovat tietojen kerääminen ja kokoaminen. Lähteiden valinta, tietojen kerääminen ja kokoaminen ovat hänen mielestään välttämättömiä oikean sijoituspäätöksen tekemiselle. Tärkeitä lähteitä hänen mielestään ovat muun muassa yritysten tiedot, toimialatiedot, arvopaperimarkkinoiden tiedot, osakkeiden tunnusluku- ja hintatiedot sekä muiden sijoittamiseen ja talouteen liittyvien markkinoiden tiedot.

Artikkeli on hyvä ja siitä selviää oleelliset asiat, joita sijoittajan tulisi ajatella sijoituskohteita etsiessään. Artikkelissa mainitut lähteet ovat laajoja osakokonaisuuksia, joten kaikkiin niihin tutustuminen on varsin työlästä, mutta ahkeralle sijoittajalle siitä on hyötyä, että ymmärtää eri osatekijöiden vaikutukset kokonaisuuteen. Lähteitä valittaessa kannattaa kuitenkin muistaa lähdekritiikki, sillä näin usein löytyvät parhaimmat ja luotettavimmat lähteet sijoitustoiminnan tueksi. Tavallisen keskustelufoorumin kautta luettu uutinen ei ole yhtä luotettava, kuin esimerkiksi analyytikkotalojen julkaisemat tiedotteet.

Dikshan artikkelissaan mainitsemia sijoitusinformaation lähteitä löytää nykyisin esimerkiksi pankkien, analyytikkotalojen, sijoitusaiheisten podcastien, talouslehtien, sijoitusaiheisten blogien, sijoitusaiheisten keskustelufoorumeiden, Facebookin, Twitterin ja jopa Instagramin kautta. Näissä kanavissa on sekä talous- ja sijoitusalan asiantuntijoita että tavallisia piensijoittajia, jotka keskustelevat keskenään ja kertovat omia näkemyksiään eri aiheista sijoittamiseen ja talouteen liittyen. On tärkeää pohtia, mitä lähteitä kannattaa käyttää osana omaa sijoitusprosessia. Sijoitusfoorumilta saatu suositus tietystä osakkeesta yksityiseltä anonyymiltä sijoittajalta on kuitenkin pelkästään toisen sijoittajan oma näkemys osakkeesta. Sijoituspäätöksen tekemiseen tulee etsiä oikeaa sijoitusinformaatiota esimerkiksi yritysten tilinpäätöksistä, osavuositarkastuksista, toimialatiedoista ja tulosjulkistuksista. Niistä saatuja tietoja voi analysoida itsenäisesti tai katsoa analyytikkotalojen ja pankkien tekemiä laskelmia ja yhteenvetoja toiminnan tueksi. Päätös ja vastuu tiettyyn kohteeseen sijoittamisesta on kuitenkin loppukädessä itse sijoittajalla, joten hänen tulee kantaa sijoitukseensa liittyvä riski.

3.2.2 Sijoitusinformaation historia

Heikkilä ja Vilén (2020) keskustelevat videollaan muun muassa sijoitusinformaation lähteistä ja historiasta. He puhuvat, että viimeisen parin vuosikymmenen aikana maailmassa on siirrytty informaationiukkuudesta informaatioähkyyneen. Tämä johtuu teknologian ja sosiaalisen median kanavien kehittymisestä. Ennen teknologian kehittymistä tietoa saatiin tyypillisesti vain talouslehdistä katsomalla päivän lehdestä edellisen päivän pörssikurssit. Ennen teknologian kehittymistä ja Internetiä ei ollut myöskään tietoa siitä, että jonain päivänä kursseja voisi seurata reaaliaikaisesti ja tietoa olisi kaikkien saatavilla rajaton määrä. Ne, jotka ovat saaneet ensimmäisten joukossa itselleen Internetin ja tietokoneet käyttöön, ovat voineet saada informaatioetua muihin nähden. Informaatioetua on myös voitu rehellisten keinojen lisäksi käyttää epäreilusti muita kohtaan, sillä tietyt tahot pystyivät saamaan informaatioetua esimerkiksi sisäpiiritiedon kautta. Tämä johtui siitä, että ennen arvopaperimarkkinat ja lainsäädäntö olivat hyvinkin erilaisia verrattuna nykypäivään. Nykyisin sisäpiiritiedon käyttäminen ja jakaminen on yksiselitteisesti kiellettyä, joten enää asian kanssa ei ole tulkintaan mahdollisuutta. Sääntelyt ja rikosoikeudelliset seuraamukset markkinoiden väärinkäytöstapauksiin ovat vaikuttaneet asiaan merkittävästi, eikä nykyään vastaavia väärinkäytöksiä juurikaan enää tapahdu. (Heikkilä & Vilén 2020.)

EU:n markkinoiden väärinkäytösasetus N:o 596/2014 (MAR) on tehty juuri estääkseen markkinoiden väärinkäytöksiä. Näihin väärinkäytöksiin luetaan kuuluvan muun muassa sisäpiirikaupat, sisäpiiritiedon laitton ilmaiseminen, markkinoiden manipulointi ja sisäpiiritiedon julkistaminen. (Finanssivalvonta 2018.)

Oli erittäin mielenkiintoista havaita, kuinka sijoitusinformaatio on kehittynyt vuosikymmenten ja jopa vuosisatojen aikana. Informaatioetua ei pystytä juurikaan enää saamaan, sillä sama tieto on kaikkien saatavilla. Viranomaisten puuttuminen sääntelemällä markkinoiden toimintaa ja rajoittamalla väärinkäytöksen mahdollisuutta, on tuonut markkinoille tasapuolisuutta sijoittajien välille, sillä sijoittajat tiedostavat, että sisäpiiritiedon käyttö tai markkinoiden manipulointiyritykset ovat rangaistavia tekoja. Tämä myös parantaa luottamusta markkinoita kohtaan.

3.2.3 Uutisten tulkinta osana sijoitusmenestystä

Saarion (s. 2020, 233–237) mukaan eri sijoittajien kesken muodostuu suuria tuotoeroja pelkästään sen perusteella, miten he reagoivat erilaisiin uutisiin ja tiedotteisiin omistamistaan yhtiöistä. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää pysähtyä pohtimaan uutisen todellista vaikutusta yrityksen toimintaan.

Saarion (s. 233–237) mukaan Anders Ekholm tutki väitöskirjassaan aiheesta Svenska Handelshögskolanissa Helsingissä vuonna 2002. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää pien- ja suursijoittajien suhtautumista ennalta arvaamattomiin pörssiyhtiöitä koskeviin uutisiin. Ennalta arvaamattomia uutisia ovat esimerkiksi odottamattomat hyvät ja huonot uutiset koskien tietyn yrityksen tai toimialan tilannetta. Tyypillisimpiä tällaisia uutisia ovat negatiiviset tulosvaroitukset, positiiviset tulosvaroitukset, muutokset yhtiön johdossa tai merkittävä muutos toimialan kysyntänykyisissä.

Ekholm (2002) keräsi tutkimuksen aineistoa vuosina 1995–1999 ja sinä aikana tutkittavaa kertyi 24 miljoonasta eri osto- ja myyntitoimenpiteestä. Hän halusi aineistosta valita tutkittavaksi uutiset, jotka näyttivät vaikuttaneen sekä suurimman kurssipudotuksen, että kurssinousun. Tutkimuksen analysointia tehdessään hän teki mielenkiintoisia havaintoja. Hän havaitsi, että piensijoittajat ja suursijoittajat toimivat vastakkaisilla tavoilla eri uutisten tullessa ilmi. Molemmat sijoittajaryhmät olivat omistaneet saman yhtiön osaketta ja kun yhtiöstä tuli positiivinen uutinen, joka sai aikaan kurssinousun, oli heidän reaktionsa päinvastaiset. Suursijoittajat arvioivat hyvän uutisen kertovan pitkällä aikavälillä sen, että osakkeen kurssi jatkaa nousuaan. Tästä syystä suursijoittajat ostivat osaketta lisää. Samaan aikaan piensijoittajat huomasivat nopeiden voittojen mahdollisuuden ja myivät omistuksensa. Piensijoittajilla uutisten oikeanlainen tulkinta voi olla huonompaa kuin kokeneemmilla suursijoittajilla. Suursijoittajat ajattelivat pitkällä aikavälillä osakkeen tuottavan hyvin, joten he ostivat sitä lisää. Vastaavasti piensijoittajat ajattelivat korjata helpon ja nopean voiton miettimättä sitä, kuinka suuri merkitys uutisella todellisuudessa on yhtiön arvoon pitemmällä aikavälillä. Mikäli kyseinen yritys on lähtenyt nousuun, jäi piensijoittaja hyvistä tuotoista pois ja suursijoittaja tyytyväisenä toteaa lisäostojen olevan kannattavia. Tämä sama vastakkaisuus tuli esiin tutkimuksessa myös silloin, kun

molempien sijoittajaryhmien omistamasta yhtiöstä tuli tietoon huono uutinen. Suursijoittajat tulkitsivat, että yhtiön arvo saattaa laskea tulevaisuudessa lisää, sillä negatiivisten uutisten jälkeen on tapana tulla lisää negatiivisia uutisia. Piensijoittajat taas ajattelivat tilanteessa, että yksi huono uutinen ei haittaa ja he päättivät ostaa lisää osakkeita kurssilaskun myötä. (Ekholm 2020.)

Ekholm tulkitsee asian niin, että piensijoittajat luottavat omiin kykyihinsä liikaa ilman riittävää analyysiä uutisen todellisesta vaikutuksesta yhtiön tulevaisuuden näkymiin. Ekholm päätti tarkastaa kahdeksan viikkoa uutisten julkistamisesta, kuinka näiden kahden sijoittajaryhmän tuotot erosivat. Erot olivat muodostuneet suuriksi vain kahdessa kuukaudessa. Tämä korostui varsinkin huonon uutisen kohdalla. Piensijoittajat luottivat osakkeen nousuun, mutta se jatkoikin laskuaan, jonka seurauksena he menettivät rahaa. Vastaavasti suursijoittajat myivät osakkeet pois huonon uutisen jälkeen, minkä takia he välttivät tappiot.

Saario (2020, 236) kertoo uutisista, mitkä ovat tärkeitä tietoja sijoittajille ja mitkä ovat merkityksettömiä. Tärkeitä huomioitavia uutisia yrityksistä ovat esimerkiksi osavuositarkastukset, tilinpäätöstiedotteet, osinkoehdotukset, tulosvaroitukset, toimitusjohtajan vaihtuminen tai tiedot yrityskaupoista. Turhaa markkinahälyä aiheuttavia uutisia ovat taas yhtiön kokoluokkaan nähden julkistetut pienet tilaukset, uusien toimipaikkojen avaaminen tai organisaatiomuutokset. (Saario 2020, 233–237.) Kannattaa siis pohtia uutisia tulkittaessa, miten se vaikuttaa yhtiöön pitkällä aikavälillä. ”Cut your losses & let your profits run” – Ota tappiot nopeasti ja anna voittojen juosta. Tämä ikoninen sijoitusfraasi tarkoittaa käytännössä sitä, että kannattaa myydä huonot sijoitukset nopeasti, jotta varat saadaan käyttöön tuottavimpiin sijoituskohteisiin. Kannattaa siis ostaa niitä sijoitustuotteita, jotka ovat osoittautuneet hyviksi sijoituskohteiksi ja tulevaisuus niiden osalta näyttää hyvältä. Tämä on tärkeää, sillä osakemarkkinoilla menestyminen edellyttää, että sijoituksista saadut voitot ovat suuremmat kuin tappiot (Saario 2020, 89). Uutisten tulkinta on avainasemassa tämän fraasin oppeja noudatettaessa, jotta sijoittaja kykenee tekemään hyviä sijoituspäätöksiä jatkuvasti.

4 KYSELYTUTKIMUS SIOITTAJILLE

Kyselytutkimusta varten luotiin kysely Webropol-alustalla ja tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimusmenetelmä. Kysely tehtiin kvantitatiivisin menetelmin, sillä kysely haluttiin pitää yksinkertaisena sekä kysymykset haluttiin asettaa monivalintamuotoon. Heikkilä (2014, 19–20) toteaa, että Internet-kyselyt soveltuvat kyselyihin, joissa kaikilla perusjoukkoon kuuluvilla on mahdollisuus internetin käyttöön, jotta perusjoukosta voidaan saada edustava aineisto. Tutkimuksen perusjoukko löytyi kolmesta eri sijoitusaiheisesta Facebook-ryhmästä, joiden käyttö vaatii Internet-yhteyden. Näin ollen Internet-kysely sopi tutkimuksen tiedonkeruumenetelmäksi erittäin hyvin. Vastaajat kirjoittivat kyselystä positiivista palautetta sen selkeydestä ja siitä, että se oli mukavan pituinen täyttää. Lomake haluttiin toteuttaa yllä mainituin kriteerein, sillä sen uskottiin parantavan vastausprosenttia ja vastauksien laatua.

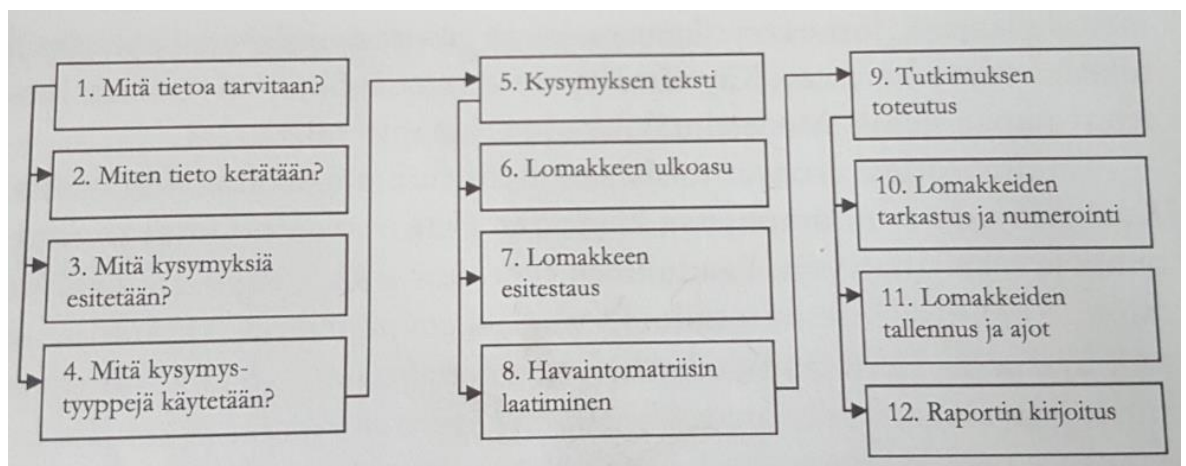
4.1 Kyselytutkimus pankin näkökulmasta

Kyselytutkimuksen avulla pyrittiin selvittämään tilastollisin menetelmin, miten paljon sijoittajat haluavat käyttää pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa. Oleellista oli myös selvittää missä kanavissa sijoittajat tykkäävät asioida ja minkälaista sisältöä he toivovat saavansa nykypäivänä sijoittamisen tukimateriaaliksi. Konttoriasointi on pankkialan murroksen seurauksena vähentymässä ja siirtymässä digitaalisiin asiointikanaviin. Yhä harvempi pankin asiakas käy pankissa paikan päällä, joten asiakkaiden sujuva hoitaminen etänä on kaiken avain. Se korostuu myös sijoituspalveluihin liittyvissä asioissa ja näihin kappaleen alussa mainittuihin kysymyksiin saatujen vastauksien perusteella pystyttiin tekemään havaintoja, joiden avulla pankki pystyy vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin ja vaatimuksiin jatkossa. Sijoittamiseen liittyvät palvelut ovat pankille entistä tärkeämpi osa-alue johtuen vallitsevista nollakorkomarkkinoista. Asiakkaiden tarpeiden kuunteleminen on aina tärkeää ja pystyimme toteamaan, että kyselyn vastaajamäärä 524 on riittävän suuri, jotta otosta voidaan käyttää edustamaan isommankin joukon mielipidettä.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Kananen (2008, 10) toteaa, että määrällisen, eli kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän käyttäminen edellyttää riittävän suurta havaintoyksikköjen määrää, jotta tuloksia voitaisiin pitää luotettavina ja käyttää edustaen koko perusjoukkoa. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä perustuu mittaamiseen ja mittaamalla saatua aineistoa analysoidaan tilastollisin menetelmin.

Opinnäytetyön tutkimusvaihe päätettiin toteuttaa käyttäen kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Ennalta oli päädytty määrälliseen menetelmään, sillä kysely luotiin Webropol-alustalla internetkyselynä, joka jaettiin kolmeen eri sijoitusryhmään Facebook-palvelussa. Näiden kolmen sijoitusryhmän yhteenlaskettu jäsenien määrä lähenteli 100 000 henkilöä, joten oli oletettavissa, että kyselyä varten saadaan riittävä määrä vastauksia tilastollisten menetelmien käyttämiseen tutkimuksessa. Työn suunnitteluvaiheessa ensimmäisenä tutustuttiin kvantitatiivisen tutkimuksen vaiheisiin, jotta tutkimuksen eteneminen saatiin toimimaan loogisesti ja kaikki asiat huomioiden. Kananen (2008, 12) on tehnyt kirjaansa alla olevan kuvion, josta voitiin tarkistaa määrällisen tutkimuksen vaiheet alusta loppuun.

Kuva 2. Kvantitatiivisen tutkimuksen vaiheet (Kananen 2008, 12).

Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä soveltuu hyvin tutkimusmenetelmäksi silloin, kun halutaan kuvata ilmiötä numeerisen tiedon pohjalta. Opinnäytetyössä oli tavoite

saada numeerisesti suuri otanta, jotta kvantitatiivista menetelmää voidaan käyttää laadukkaasti. Käytännön toteutuksen kannalta myös haluttiin valita määrällinen menetelmä, sillä sen voi toteuttaa hyvin kyselylomakkeella, kun taas kvalitatiivisessa, eli laadullisessa tutkimusmenetelmässä otanta pyritään valitsemaan tarkasti ja tyyppillisesti vastaukset kerätään ryhmäkeskusteluilla ja syvähaastatteluilla (Heikkilä 2014, 7–8).

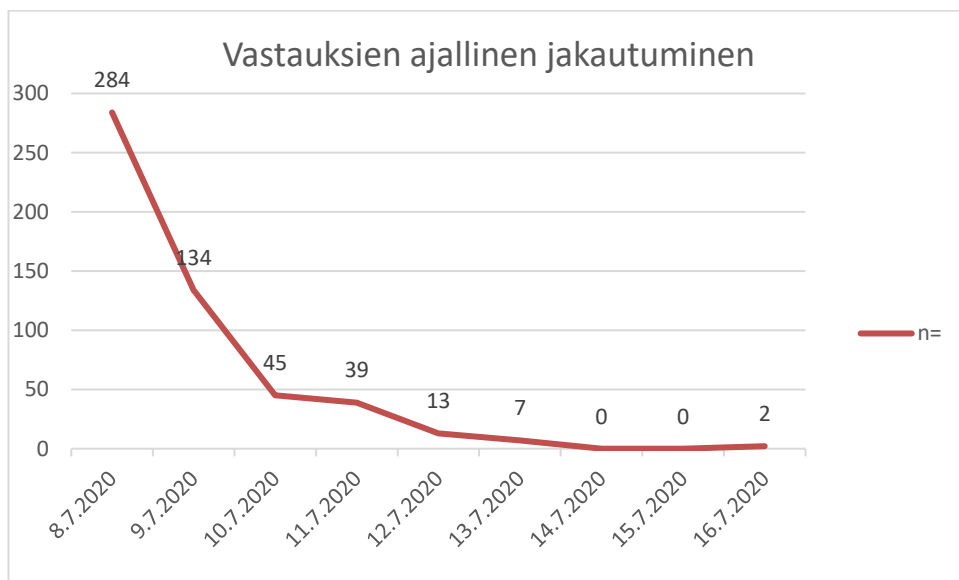
Kohderyhmä

Opinnäytetyötä aloitettaessa oli selvää, mistä tavoittaa parhaiten oikean kohderyhmän vastaamaan kyselyyn. Sosiaalisen median kehityksen myötä Facebook-palveluun on perustettu vuosien aikana useita sijoitusaiheisia ryhmiä, joissa sijoittajat voivat keskustella aiheeseen liittyen ja antaa toisillensa vertaistukea. Ryhmissä on paljon finanssialan ammattilaisia ja myös tunnettuja alan vaikuttajia, joten kohderyhmää pidettiin ennakkoon sellaisena, joka suurella todennäköisyydellä vastaa kyselyyn huolellisesti parantaen aineiston reliabiliteettia, eli tulosten pysyvyyttä. Kyseisissä ryhmissä on tehty useampia sijoitusaiheisia kyselytutkimuksia, ja ne ovat saaneet positiivisen vastaanoton ryhmän jäseniltä.

Aineiston hankinta

Ennalta oli selvää, minkä kanavan kautta aineistoa työhön lähdetään keräämään. Kyselyn vastauslomake julkaistiin kolmessa eri sijoitusaiheisessa Facebook-ryhmässä 08.07.2020 ja vastauksia kyselyyn otettiin vastaan 16.07.2020 saakka, jonka jälkeen kysely suljettiin. Tutkimuksessa kohderyhmän, eli näiden kolmen sijoitusryhmän jäsenien yhteenlaskettu määrä on melkein jopa 100 000 henkilöä, joten oli hankala arvioida etukäteen, kuinka paljon vastauksia saattaa tulla. Tavoitteena oli saada muutama sata laadukasta vastausta kyselyyn, jotta kvantitatiivista menetelmää hyödyntäen saataisiin riittävä aineisto johtopäätöksien tekoa ja tuloksien raportointia varten. Ensimmäisten 24 tunnin aikana vastauksia saatiin hienot 418 kappaletta ja lopullinen vastauksien määrä kyselyn suljettua oli 524 kappaletta. Facebook-

palvelussa julkaisut siirtyvät aikajanassa alemmaksi eli ns. ”piiloon” aina uusien julkaisujen tieltä, minkä takia julkaistu päivitys saattoi jäädä näkemättä monilta ryhmien jäseniltä. Vastausmäärä täytti jo kuitenkin tässä vaiheessa tavoitteen, joten kyselyä ei lähdetty nostamaan uusilla julkaisuilla ryhmäläisten näkyville. Alla oleva kuvio näyttää, kuinka vastauksien määrät jakautuivat eri päiville kyselyn vastausaikana. Kaiken kaikkiaan saatujen vastauksien määrään voidaan olla erittäin tyytyväisiä, sillä vastauksia saatiin sellainen kappalemäärä, että tuloksia pystytään analysoimaan ja tekemään johtopäätöksiä. Kyselyn vastausajan päättymisen jälkeen oli aika lähteä purkamaan tuloksia ja tekemään aineistosta havaintoja ja johtopäätöksiä.

Kuvio 4. Vastauksien ajallinen jakautuminen (N=524).

Kyselylomake

Hyvän kvantitatiivisen, eli määrällisen tutkimuksen kyselyn tunnusmerkkejä ovat muun muassa kyselyn kohtuullinen pituus, ulkoasun selkeys, avoimien kysymyksiä harkittu käyttö, kyselyn kysymyksiä looginen järjestys ja kysymyksiä vastausvaihtoehtojen asettaminen siten, että jokainen vastaaja pystyy vastaamaan itselleen sopivimman vaihtoehdon (KvantiMOTV 2010). Näiden tunnusmerkkien avulla sekä

vastaaja että tutkimuksen asettaja pystyvät suoriutumaan omasta roolistaan menestyksekkäästi. Vastaaja pystyy hyvän kyselylomakkeen avulla vastaamaan nopeasti selkeisiin kysymyksiin, joihin on helppo vastata. Tutkimuksen tekijä taas pystyy hyvän lomakkeen perusteella tarkastelemaan kyselylomakkeen tuloksia laadukkaammin, kun kysely on aseteltu oikein ja loogisesti.

Kyselylomake tutkimukseen luotiin Webropol-alustalla, jota käytetään usein opin- näytetöiden tutkimusosuuden suorittamiseen. Aihe työhön oli selvillä hyvissä ajoin, joten kyselyn suunnittelu pystyttiin aloittamaan aikaisessa vaiheessa oppin- näytetöitä. Kyselylomakkeen suunnitteluvaiheessa oli tärkeää tiedostaa, miltä hyvä kysely näyttää ulkoisesti ja kuinka se toimii käytännössä. Lähtökohtana oli kysyä ytimekkäitä, selkeitä kysymyksiä ja asetella vastausvaihtoehdot siten, että jokainen vastaaja pystyy vastaamaan aina jonkun vaihtoehdon. Kyselylomakkeissa neutraali vaihtoehto pitäisi olla aina valittavissa, sillä muuten vastaaja ei pysty valitsemaan hänelle sopivinta vastausvaihtoehtoa. Toinen tärkeä seikka oli kiinnittää huomiota kysymysten muotoiluun. Kysymys ei saa olla johdattelua, sillä se voi vaikuttaa vastaajan oikeaan mielipiteeseen. Kysely muodostui pääosin lyhyistä monivalintakysymyksistä, joissa sai valita kysymysten mukaan yhden tai useamman vastausvaihtoehdon. Hyvä kyselylomake etenee johdonmukaisesti aihe kerrallaan, eikä kysymyksiä ole heiteltä sinne tänne. Aluksi kysyttiin sijoittajilta lämmittelykysymyksiä, joihin oli helppo ja nopea vastata. Tällaisia kysymyksiä ovat esimerkiksi vastaajan ikä, sukupuoli, sijoituskokemus vuosina ja sijoitusvarallisuuden koko. Näiden kysymysten jälkeen oli helppoa lähteä johdonmukaisesti kysymään asioista, joita tutkimuksessa haluttiin varsinaisesti selvittää (Heikkilä 2014).

Lomake onnistui kokonaisuudessaan todella hyvin ja Facebook-julkaisussa saadun palautteen perusteella se oli pituudeltaan ja ytimekkyydeltään mukava täyttää. Lomake sai hyvää palautetta myös kysymyksistä, sillä vastaajien mukaan ne oli mielenkiintoisia ja tuloksista toivottiin yhteenvetoa sijoitusryhmiin, kun työ on saatu valmiiksi.

Vastauksien analysointi

Tämän sijoitusaiheisen tutkimuksen empiirinen osuus suoritettiin verkkokyselylomakkeella Webropol Oy:n tarjoamassa verkkopalvelussa. Tässä palvelussa pystyttiin laatimaan hyvä kysely, johon pystyi vastaamaan niin puhelimella, tabletilla kuin tietokoneellakin helposti. Ohjelmistossa on kyselyn laatimisen ja siihen liittyvien ominaisuuksien lisäksi myös analysointityökalu. Näin pystyttiin helposti tuottamaan kysely, keräämään aineisto sekä analysoimaan vastauksia helposti saman palvelun sisällä. Analysointityökalu oli monipuolinen ja sillä pystyikin tekemään muun muassa vertailua ja ristiintaulukointia monipuolisesti valitsemalla kyselyn vastauksista erilaisia muuttujia. Näin pystyttiin tekemään aineistosta keskeisiä huomioita ja havaintoja esimerkiksi vertailemalla vastauksia vastaajan iän tai sukupuolen perusteella. Webropolin avulla vastauksista pystyttiin tehdä erilaisia kuviota ja graafeja, joten tutkimustuloksien- ja havaintojen havainnollistaminen onnistui näiden avulla hyvin.

4.3 Aineiston luotettavuus

Kananen (2008, 79) sanoo, että kvantitatiivissa opinnäytetöissä tulee aina arvioida opinnäytetyön aineiston luotettavuutta. Hänen mukaansa tutkimuksen tavoitteena on saada kerättyä mahdollisimman luotettavaa ja todenmukaista tietoa tutkittavista asioista. Aineiston luotettavuutta tarkastellaan kahden eri käsitteen kautta, joita ovat aineiston tutkimustulosten pysyvyys, eli reliabiliteetti sekä toisena validiteetti, joka tarkoittaa lyhyesti sitä, että tarkastellaan, onko työssä tutkittu tutkimusongelman kannalta oikeita asioita. Eteenkin kvantitatiivisessa tutkimuksessa näiden kahden käsitteen avulla pystytään myös parantamaan työn luotettavuutta, kun näihin luotettavuuskysymyksiin kiinnitetään huomiota (Kananen 2008, 79).

Reliabiliteetti

Eskolan (1981, 77–80) ja Vallin (2015, 79) mukaan tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Heidän mukaansa

reliabiliteetti on sitä luotettavampi, mitä vähemmän sattuma on vaikuttanut tutkimustuloksiin. He sanovat, että luotettavuutta voidaan parantaa valitsemalla oikeat mittarit huomioiden niiden soveltuvuus mittauskohteen mittaamiseen, mutta vastavasti reliabiliteettia heikentää epäsojivan mittarin valitseminen.

Reliabiliteetin ollessa hyvä käytetty mittari tuottaa samat tulokset, vaikka mittaus tehtäisiin useampia kertoja. Tuloksien reliabiliteetti voi olla hyvinkin korkea, joten on syytä muistaa, että tuloksilla voi olla korkea reliabiliteetti, vaikka mittari olisi epäsojiva. Tämä siis tarkoittaa, että reliabiliteetti ei takaa validiteettia (Kananen 2008, 79).

Opinnäytetyön kannalta pyrittiin luomaan kysely, johon on helppo vastata. Helppous tarkoittaa tässä tilanteessa, että kysymykset aseteltiin loogisesti, helposti ymmärrettäviksi ja siten, että jokainen vastaaja löytää itselleen sopivan vastausvaihtoehdon. Työssä aseteltiin kysymykset ns. pakotettuina, eli jokaiseen kohtaan oli pakko vastata, jotta kyselyssä pääsi eteenpäin. Näin taattiin se, ettei kyselyyn tullut vastauksia, jotka ovat puutteellisia ja täten olisivat heikentäneet reliabiliteettia.

Validiteetti

Tutkimuksen validiteetti, eli oikeellisuus, varmistetaan käyttämällä oikeaa tutkimusmenetelmää, mittaria sekä mittaamalla oikeita asioita (Kananen 2008, 81).

Tutkimuksen validiteettia pystytään ja pitääkin miettiä jo siinä vaiheessa, kun työtä lähdetään aloittamaan ja pohditaan tutkittavaan aiheeseen sopivaa tutkimusmenetelmää. Mitä huolellisemmin tausta- ja suunnittelutyön tekee, sitä vahvempi validiteetti suurella todennäköisyydellä saadaan. Hyvä validiteetti tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että jos mitataan etäisyyttä paikasta A paikkaan B, käytetään mittarina matkamittaria, joka laskee matkan pituutta metreissä tai kilometreissä, eikä esimerkiksi lämpötilamittaria, jolloin käytetty mittari olisi väärä.

Metsämuuronen (2011, 126) kertoo teoksessaan validiteetista pureutuen syvemälle sen eri osiin. Validiteetti jaetaan kahteen päätasoon, ulkoiseen ja sisäiseen validiteettiin. Sisäisen validiteetin koetaan tutkivan, ovatko valitut mittarit oikeanlaiset tutkittavan asian mittaamiseen, kun taas ulkoinen validiteetti käytännössä mittaa

sitä, kuinka yleistettävä tutkimus on. Sisäinen validiteetti voidaan erotella vielä esimerkiksi sisältö-, rakenne- ja kriteerivaliditeetteihin. Sisältö- ja rakennevaliditeetit keskittyvät etsimään työstä käytettyjä käsitteitä ja teorioita, sekä analysoimaan niiden riittävyttä tietyn ilmiön kuvaajana, kun taas kriteerivaliditeetti keskittyy vertailemaan mittarilla saatua arvoa johonkin toiseen arvoon, joka toimii validiuden kriteerinä. (Metsämuuronen 2011, 126–131.)

4.4 Tutkimusongelmat

Eriytyisen mielenkiintoista oli selvittää kuinka paljon sijoittajat tekevät sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella sekä missä kanavissa he sijoitusasioita mieluiten hoitavat. Sijoituspäätöksiä takana tulisi aina olla huolellinen valintaprosessi ennen toimeksiantojen tekemistä, joten kyselyn tarkoituksena oli myös tuoda sijoittamisesta tietoa uusille ja myös kokeneemmille sijoittajille. Toimeksiantajapankin näkökulmasta haluttiin selvittää, kuinka sijoittajat nykyään haluavat hoitaa sijoitusasioitansa. Näitä selvitettäviä asioita olivat esimerkiksi millä laitteella, missä kanavassa ja minkälaista sisältöä sijoittajat arvostavat nykyisin. Tutkimuksen taustalla on tarkoitus kehittää toimeksiantajan, eli pankin toimintaa kyselytuloksien avulla, sekä tuoda sijoittajille esiin sosiaalisen median tuomat hyvät- ja huonot puolet sijoitustoiminnan kannalta. Tavoitteena on myös edistää suomalaisten sijoitusosaamista- ja tietämystä, jotta saisimme sijoittamisen ja säästämisen osaksi mahdollisimman monen suomalaisen arkea. Esimerkiksi Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa sijoittaminen on paljon yleisempää verrattuna Suomeen. Suomalaisia pidetäänkin kansana pankkitilissästäjinä.

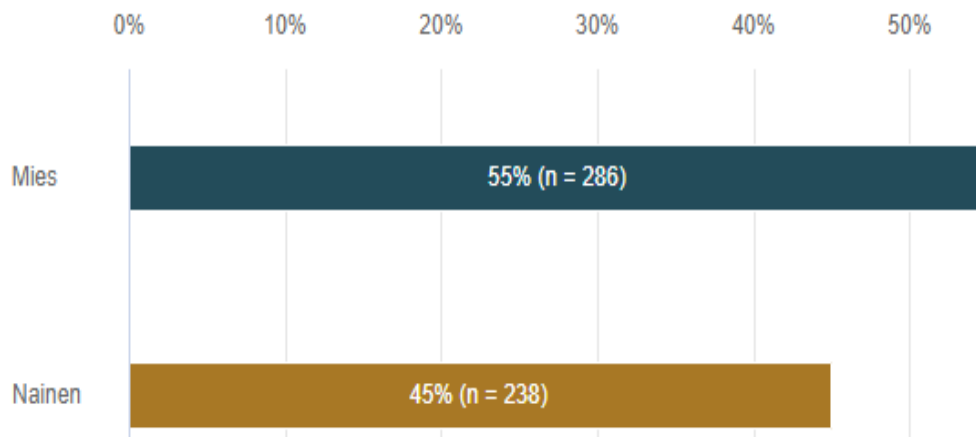
4.5 Tutkimustulokset

Tämän osion tarkoituksena on esitellä sanallisesti tutkielman kyselylomakkeella saatuja vastauksia ja havainnollistaa niitä taulukoiden sekä kuvioiden avulla.

Kananen (2008, 43) sanoo, että taulukot tulee esitellä aina suhteellisina eli prosenttitaulukoina. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pyritään aina yleistämään, joten prosentuaalisesta luvusta pystytään sen avulla helposti laskemaan lukuja verrattavaan asiaan. Mikäli luvut olisi ilmoitettu kappalemäärinä tuloksia ei pystyttäisi hyödyntämään mitenkään. Tutkimustuloksissa taulukoista tulee ilmetä N, eli otoksen määrä, josta prosenttiluvut on laskettu (Kananen 2008, 43). Pieni n kuvastaa osajoukkoa kokonaisuudesta N.

Vastaajien ikä ja sukupuoli

Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 524 henkilöä, joista miehiä oli (n=286) ja naisia (n=238) (Kuvio 5). Vastaajat jakautuivat lähes tasan molempiin sukupuoliin, mikä oli mukava huomata. Ennen on ajateltu, että sijoittaminen on vain miesten hommaa, mutta on hienoa huomata, että ainakin tässä tutkimuksessa naisten määrä oli melkein sama.

Kuvio 5. Vastaajien määrä sukupuolittain (N=524).

Sukupuolesta riippumatta vastaajista suurin osa oli 18–30-vuotiaita (n=212) ja toiseksi suurin vastaajajoukko oli 31–43-vuotiaita (n=169). Yli 70-vuotiaita vastaajia oli kaksi, yksi mies ja yksi nainen. Tätä vähäistä vastaajamäärää kyseessä olevassa ikäluokassa selittää se, ettei vanhemmat ihmiset ole perustanut käyttäjää Facebookin kaltaisiin palveluihin. Vastaavasti toisessa päässä ikäjakaumaa alle 18-vuotiaita

vastaajia oli kolme ja he kaikki olivat miehiä. Alle 18-vuotiaiden vähäinen määrä on loogista, sillä alaikäinen ei saa vielä itsenäisesti hoitaa sijoituksiaan, vaan vanhempien tulee toimia sijoitusten haltijoina ja antaa lupa ennen kuin alaikäisen nimiin voidaan tehdä sijoituksia. Alla oleva taulukko 2 näyttää vielä tarkemmin, kuinka vastaukset jakautuivat eri ikäluokkiin sukupuolittain.

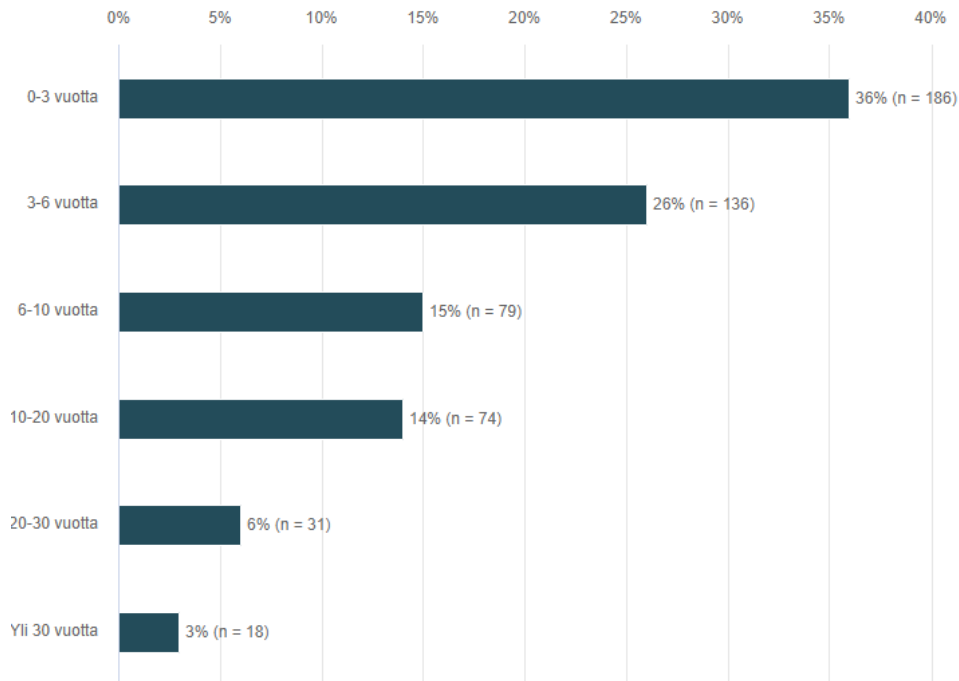
Taulukko 1. Vastaajien ikäjakauma sukupuolittain (N=524).

	Miehet		Naiset		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
alle 18 vuotta	3	1,05%	0	0%	3
18-30 vuotta	124	43,36%	88	36,98%	212
31-43 vuotta	95	33,22%	74	31,09%	169
44-56 vuotta	44	15,38%	53	22,27%	97
57-69 vuotta	19	6,64%	22	9,24%	41
Yli 70 vuotta	1	0,35%	1	0,42%	2
Yhteensä	286		238		524

Sijoituskokemus

Vastaajien sijoituskokemus vuosina tarjosi mielenkiintoisen havainnon. Suurin osa vastasi sijoituskokemuksensa olevan alle kolme vuotta (n=186). Sijoituskokemuksen pituuden noustessa väheni myös vastaajamäärät, mikä on selitettävissä sillä, että kyselyyn vastanneiden keski-ikä on sen verran matala, ettei alle 43-vuotiaat vastaajat (n=384) olisikaan pystynyt sijoittamaan yli kahtakymmentä tai kolmeakymmentä vuotta. Tulos oli siis looginen verrattaessa sijoituskokemusta vastaajien ikään. Toisaalta tulos voi kertoa myös, että sijoittaminen on viime vuosina lisääntynyt paljon, joten kyselyyn vastanneet voivat olla uusia sijoittajia, joille kokemusta ei ole ehtinyt vielä kertyä. Tutkimus ei kuitenkaan kerro, onko esimerkiksi 57–69-vuotias vastaaja vastannut sijoituskokemuksensa olevan yli 20-vuotta vai esimerkiksi 0–3 vuotta. Nuorimmat ikäryhmät eivät ikänsä takia ole voineet sijoittaa kymmeniä vuosia, mutta vanhemmat taas ovat voineet aloittaa sijoittamisen myöhemmällä iällä, joten vastauksia tulkittaessa tulee ottaa tämä huomioon. Kuitenkin suuressa kuvassa pystytään havaitsemaan sijoituskokemuksensa olevan kytköksissä vastaajan

ikään. Kuvio 6 näyttää vielä tarkemmin, miten sijoituskokemus vuosina jakautui vastaajien kesken.

Kuvio 6. Sijoituskokemus vuosina (N=524).

Sijoitussalkun koko

Kyselyssä sijoitussalkun varallisuudesta pystyttiin tehdä havaintoja, että sijoitussalkun varallisuus on kytköksissä vastaajan sijoituskokemukseen, eli kuinka kauan vastaajat ovat ehtineet sijoittaa pääomiaan. Tässä toistuu sama kaava kuin aikaisemmissa kysymyksissä. Mitä nuorempi vastaaja on ja mitä lyhyempi on sijoituskokemus, sitä pienempi on myös sijoitusvarallisuuden koko. Aikaisemmat kysymykset ja niihin liittyvät kuvat ovat korrelaatiossa keskenään, eli niiden välillä vallitsee riippuvuussuhde. Alla oleva kuvio kertoo, että edellä mainitun asian hyvin.

Taulukko 2. Sijoitussalkun varojen määrä

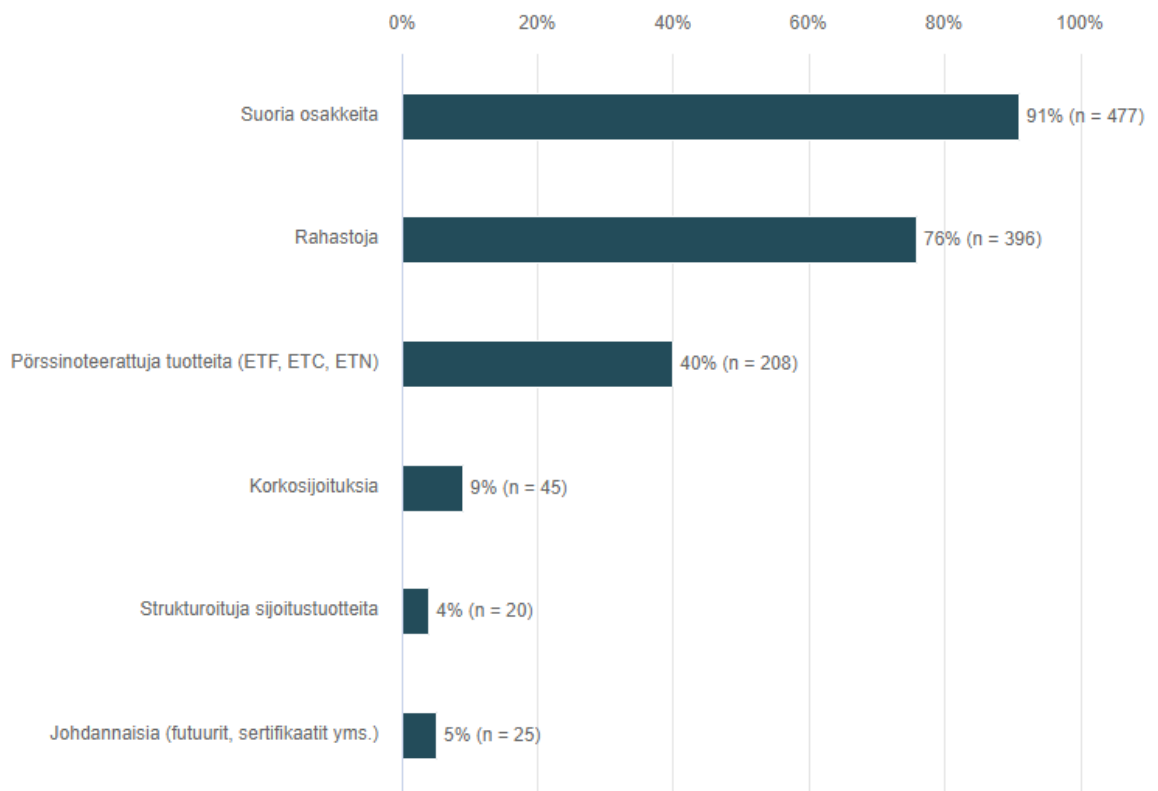
	n	Prosentti
alle 20 000€	255	48,66%
20 000 € - 50 000€	113	21,56%
50 000€ - 100 000 €	58	11,07%
100 000 € - 300 000 €	49	9,35%
300 000 € - 500 000€	20	3,82%
500 000 € - 1 000 000 €	8	1,53%
yli miljoona.	21	4,01%

Yllä olevan taulukon vastaukset eivät kerro varmasti, että onko sijoittajalla ollut sijoitustoiminnan aloittaessa kuinka paljon pääomaa sijoitettavaksi, joten emme voi tehdä varmaa havaintoa siitä, että esimerkiksi yli miljoonan euron arvoisen sijoitussalkun omistaja olisi tietyn ikäinen henkilö tai että hän olisi sijoittanut vaikkapa 20 vuotta. Sijoittamisessa kuitenkin yleisesti tiedetään, että miljoonan euron varallisuuden kerätäkseen tulee sijoittaa kymmeniä vuosia säännöllisesti hyviin kohteisiin, jotka ovat tuottaneet vähintään keskimääräistä osakemarkkinoiden vuosituottoa. Mitä enemmän palkkatuloja säästää, sitä nopeammin tietenkin myös varallisuus karttuu, kun antaa lisäksi ajan kuluu. Sijoitussalkun varojen määräksi yli miljoonan vastasi yhteensä 21 henkilöä (n=21). Tätä kun verrataan kysymykseen sijoituskemuksesta, yli 30 vuotta sijoittaneita oli 18 henkilöä (n=18). Tästä voidaan päätellä, että hyvin suurella todennäköisyydellä nämä henkilöt, jotka ovat sijoittaneet yli 30 vuotta, ovat yli miljoonan euron sijoitusvarallisuuden omaavia.

Käytetyt sijoitustuotteet

Kyselystä selvisi, että arvopaperimarkkinoiden sijoitustuotteista suosituimpia olivat suorat osakkeet ja rahastot, sillä vastaajista suoria osakkeita omisti 91 prosenttia (n=477) ja rahastoja 76 prosenttia (n=396). Osakkeiden kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että vastaajat ovat valmiita sijoittamaan korkeariskisiin sijoituksiin tavoitellessaan suurempia tuottolukuja. Kysely lisäksi vahvistaa ennakkokäsitystä siitä, että rahastot ovat suosittuja sijoituskohteita, sillä niitä voi käyttää niin aloitteleva kuin

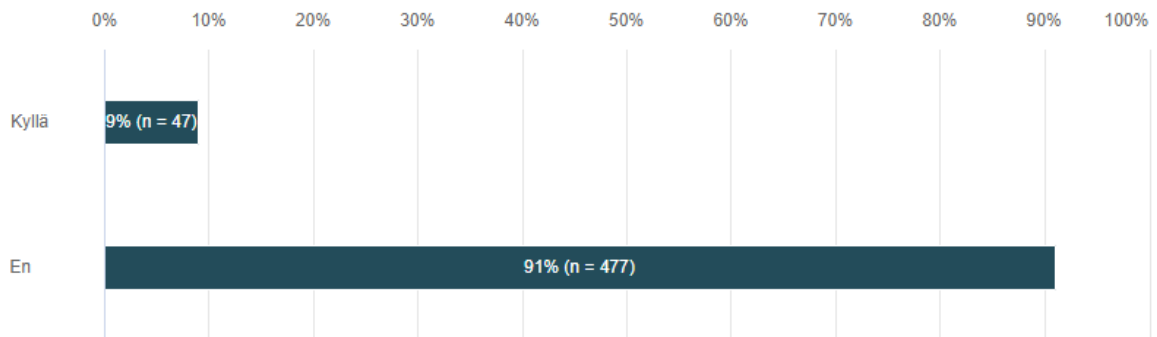
kokeneempikin sijoittaja. Näiden kahden sijoitustuotteen lisäksi pörssinoteeratut sijoitustuotteet olivat suosittuja. 40 prosenttia (n=208) vastaajista omisti kyselyhetkellä pörssinoteerattuja tuotteita. Näiden tuotteiden suosio on kasvanut Suomessa viimeisten vuosien aikana paljon. Kuviosta 7 nähdään myös se, että korkosijoituksia, strukturoituja sijoitustuotteita ja johdannaisia omistettiin verrattain vähän. Syy tälle voi olla se, että korkosijoitukset eivät ole tällä hetkellä houkuttelevia sijoituskohteita ja strukturoidut sijoitustuotteet ovat vastaavasti hieman tuntemattomampia sijoittajille. Johdannaiset vastaavasti ovat monimutkaisempia sijoitustuotteita, joten niihin sijoittavien täytyy ymmärtää niiden toimintaa hyvin. Kysymyksessä sai valita yhden tai useamman vaihtoehdon ja vastaukset osoittavatkin sen, että moni sijoittaja omistaa useampaa kuin yhtä arvopaperipörssin sijoitustuotetta.

Kuvio 7. Omistetut sijoitustuotteet vastaushetkellä (N=524).

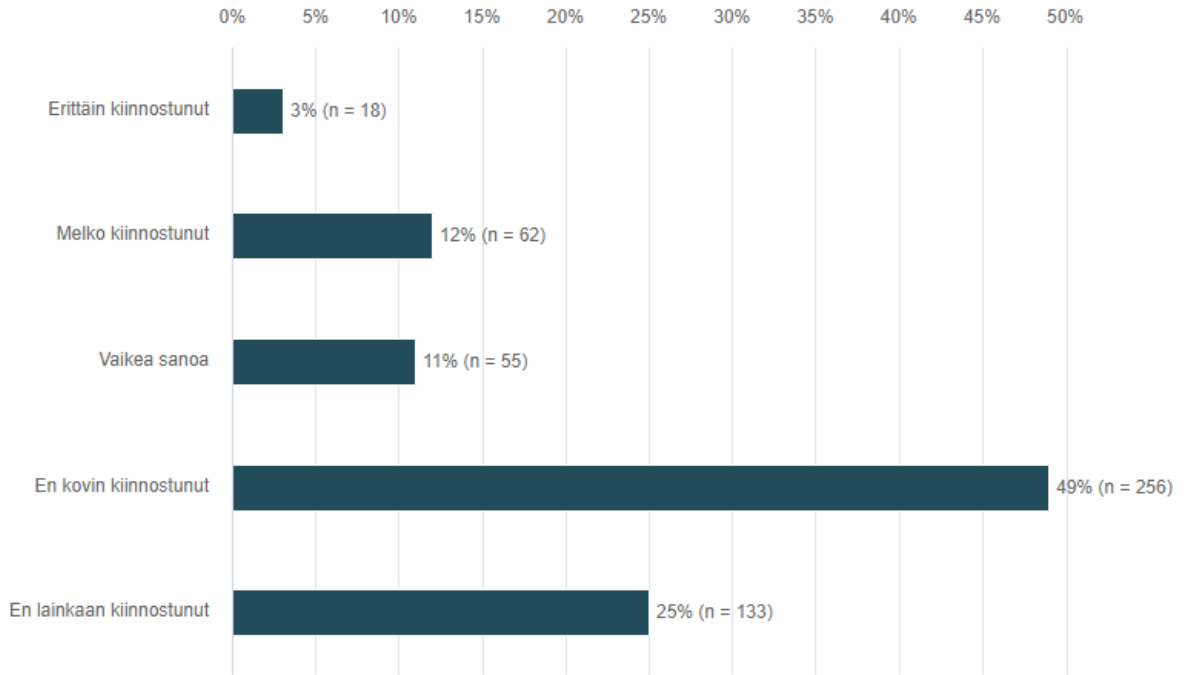
Pankkien sijoitusneuvonta

Pankkien sijoitusneuvonnasta haluttiin selvittää, että käytetäänkö sitä, kuinka paljon ja herättääkö se kiinnostusta sijoittajissa. Alla oleva kuvio 8 näyttää, että 524 vastaajasta 91 prosenttia (n=477) vastasi, etteivät he käytä tällä hetkellä pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa, kun taas 9 prosenttia (n=47) vastasi käyttävänsä pankkien sijoitusneuvontaa vastaushetkellä.

Kuvio 8. Käytätkö pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa? (N=524).

Kuvio 9 toimii lukujen havainnollistajana ja sen mukaan vastaajista 74 prosenttia (n=389) ei ole kovin tai lainkaan kiinnostuneita pankin tarjoamasta sijoitusneuvonnasta. Vastaavasti 15 prosenttia (n=80) oli erittäin kiinnostuneita tai melko kiinnostuneita käyttämään pankin tarjoamaa sijoitusneuvontaa. Loput 11 prosenttia (n=55) eivät osanneet sanoa mielipidettään asiaan. Vähäinen kiinnostus pankin tarjoamaa sijoitusneuvontaa kohtaan voi johtua useasta syystä. Syitä voivat olla esimerkiksi ne, että vastaajat kokevat pystyvänsä hoitamaan sijoitusasiansa itsenäisesti tai sitten pankin sijoitusneuvontaan kohdistuu negatiivisia ennakkoluuloja esimerkiksi sen kustannuksiin liittyen.

Kuvio 9. Vastaajien suhtautuminen pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa kohtaan (N=524).

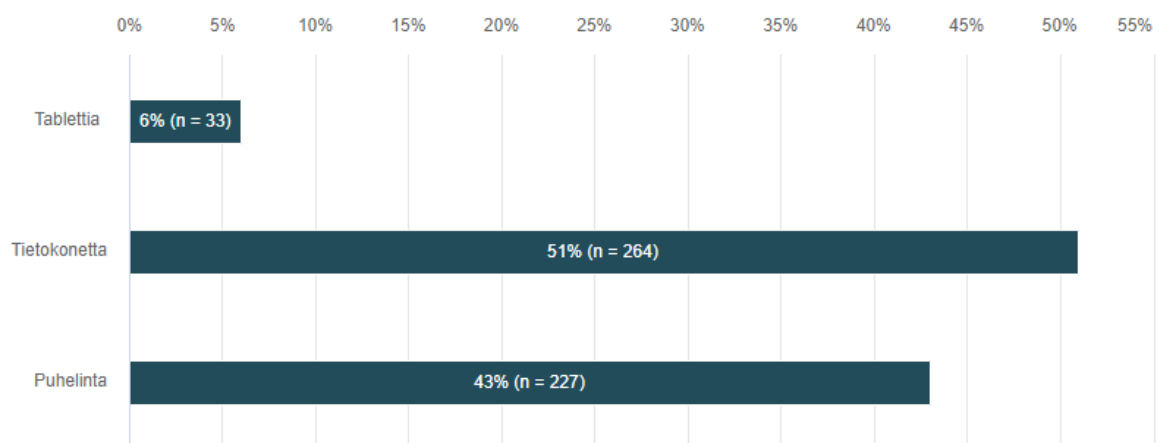
Sijoitusten hoitaminen

Olennaista sijoittajilta oli tiedustella myös sitä, miten he haluavat hoitaa sijoitusasiointansa. Kiinnostavaa oli tietää, kuinka paljon vielä halutaan käydä pankissa paikan päällä. Lisäkysymyksenä haluttiin selvittää millä laitteella sijoitusasioita mieluiten hoidetaan. Taulukko 3 vahvistaa ennakko-oletusta siitä, että sijoittajat ovat omaksuneet sähköiset asiointijärjestelmät pääasialliseksi asiointikanavaksi sijoitusasioissa. Kyselyn 524 vastaajasta vain alle prosentti (n=4) halusi hoitaa sijoitusasiointansa pankissa paikan päällä. Loput n. 99 prosenttia (n=520) vastasivat hoitavansa asiat mieluiten netin välityksellä.

Taulukko 3. Miten sijoitusasioita hoidetaan mieluiten (N=524).

	n	Prosentti
Pankissa paikan päällä	4	0,76%
Netin välityksellä	520	99,24%

Kysymykseen laitteista vaihtoehdoiksi annettiin tabletti, tietokone tai puhelin. Tietokoneet ovat ennen älylaitteita olleet ainoa laite, jolla sijoitusasioita on voinut itse hoitaa. Odotuksena oli, että tietokone on edelleen suosituin laite tähän. Näin myös vastauksien perusteella oli. Kuvio 10 alla näyttää, että kaikista vastaajista tietokonetta mieluiten käytti 51 prosenttia (n=264), puhelinta 43 prosenttia (n=227) ja tablettia 6 prosenttia (n=33). Yllättävää oli, kuinka moni käyttää mieluiten puhelinta sijoitusasioissa. On kuitenkin selvää, että älypuhelimien ja mobiilisovelluksien kehitys vaikuttaa siihen, että mobiililaitteiden (tabletit ja puhelimet) käyttö sijoitusasioiden hoitamisessa on kasvanut. Tabletilla mieluiten sijoitusasioita hoitavia oli yllättävän vähän, mutta suurimmalla osalla on nykypäivänä sekä tietokone, että älypuhelin käytössä, minkä vuoksi tabletti saattaa usein jäädä tarpeettomaksi.

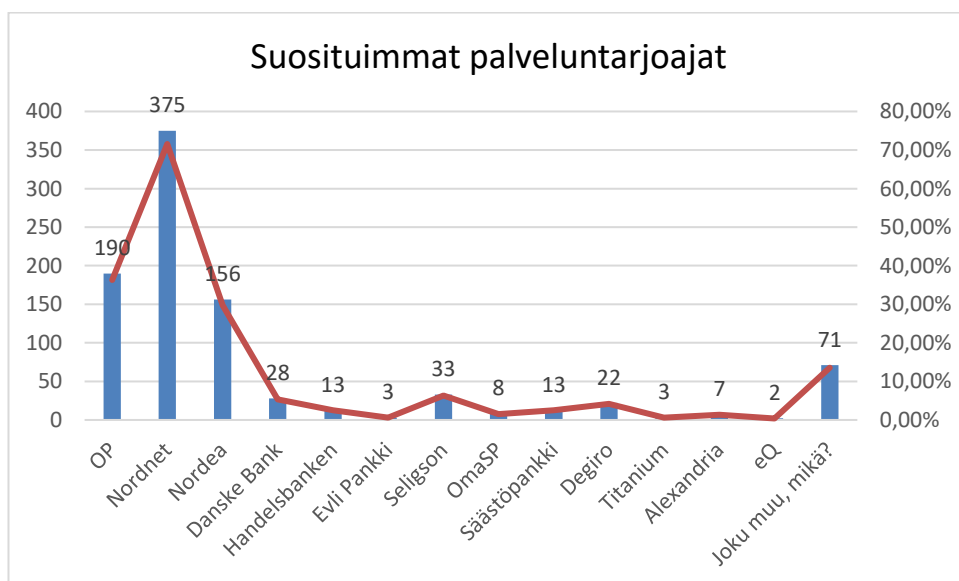

Kuvio 10. Mieluisin laite sijoitusasioiden hoitamiseen (N=524).

Käytetyimmät palveluntarjoajat

Oli mielenkiintoista tietää, ovatko jotkut sijoituspalveluiden tarjoajista suosituimpia kuin toiset. Suomen Pankin verkkosivuilta löytyy tilastot Suomen luottolaitoksien markkinaosuuksista. Sivusto on päivitetty 15.10.2020 ja sen mukaan perinteisistä pankeista OP Ryhmällä on suurin markkinaosuus (35%), Nordealla toiseksi suurin (25%) ja Danske Bankilla (10%) kolmanneksi suurin. (Suomen Pankki 2020).

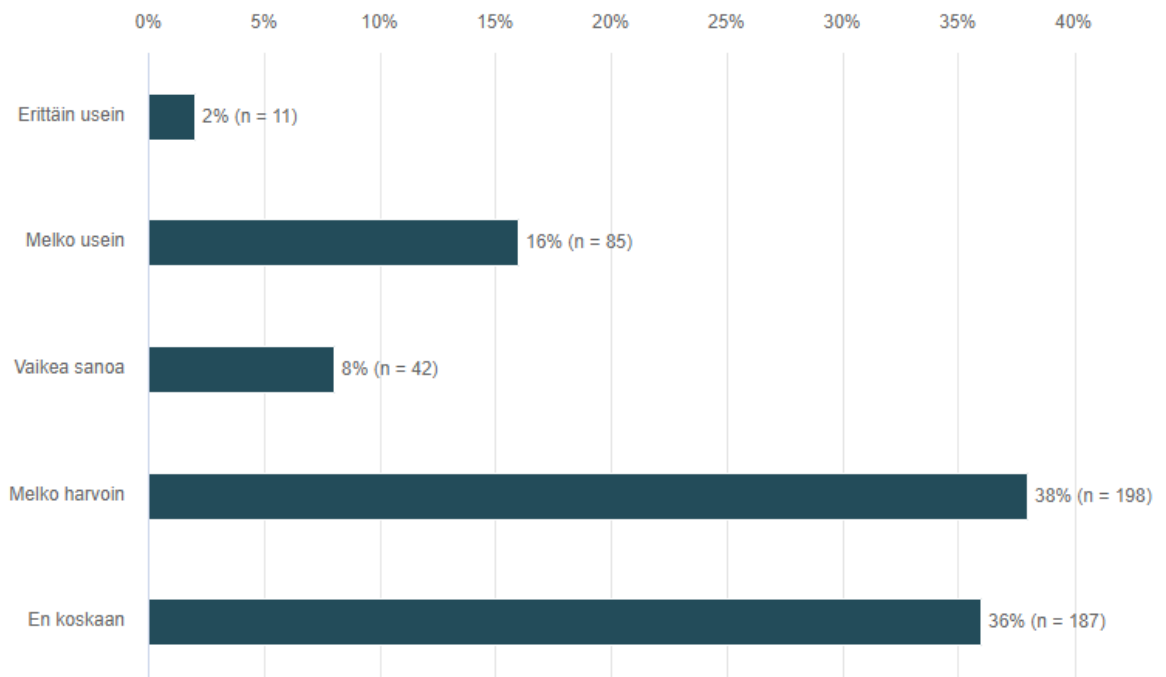
Kyselyn tulokset olivat yhdenmukaisia Suomen Pankin tietojen kanssa. Nordnet on Ruotsissa perustettu sijoituspalveluihin erikoistunut nettipankki, joten sitä ei löydy yllä mainitun Suomen Pankin listalta. Kyselyn mukaan Nordnet on kuitenkin suosittu sijoitusalausta, sillä 72 prosenttia (n=375) vastasi käyttävänsä sitä sijoituspalveluiden välittäjänä. Tämän jälkeen perinteiset kivijalkapankit tulivat perässä yhdenmukaisesti Suomen Pankin raportin kanssa. Vastaaajista 36 prosenttia (n=190) käytti OP Ryhmää sijoituspalveluiden välittäjänä, Nordeaa 30 prosenttia (n=156) ja Danske Bankia viisi prosenttia (n=28). Alla oleva kuvio 11 näyttää tarkemmin kysymyksen vastausjakauman. Joku muu, mikä -vastausvaihtoehdon vastaukset olivat suurimmaksi osaksi yksittäisiä pienempiä palveluntarjoajia, mutta S-pankki nousi mainitsemisen arvoiseksi 18 vastaajalla. Kysymyksessä sai valita yhden tai useamman palveluntarjoajan, mitä sijoittamisessa käyttää. Vastauksien määrä osoittaa sen, että moni vastasi käyttävänsä useampaa kuin yhtä välittäjää sijoituksissaan.

Kuvio 11. Suosituimmat palveluntarjoajat sijoitustoiminnassa (N=524).

Sijoituspäätöksen tekeminen

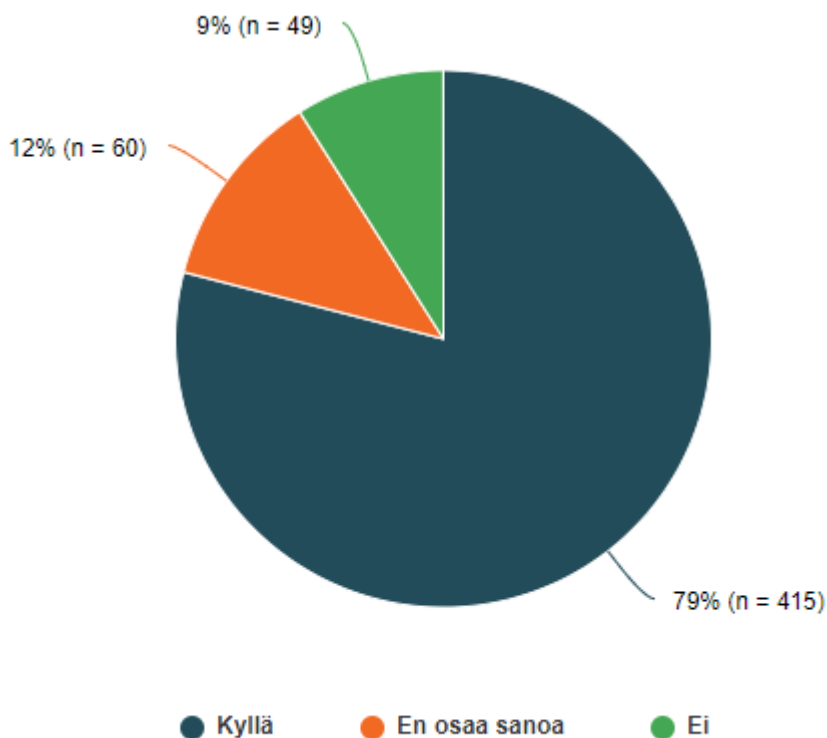
Yksi tärkeimmistä tutkimusongelmista oli selvittää sijoittajilta tekevätkö tai ovatko he tehneet sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella ja jos tekevät, niin kuinka usein. Sosiaalisen median sijoituskeskusteluiden perusteella oli huolestuttava ennako-oletus siitä, että päätöksiä todellakin tehtäisiin pelkästään sosiaalisen median keskusteluiden ja yksittäisten uutisien perusteella ilman yhtiöön, toimialaan tai osakkeen hintaan tutustumatta. Kuvio 12 näyttää, että saatujen vastausten perusteella voidaan onneksi todeta, että suurin osa vastaajista tekee sijoituspäätöksiä joko harvoin tai ei koskaan pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella. En koskaan vastanneita oli 36 prosenttia (n=187) ja melko harvoin vastanneita oli 38 prosenttia (n=198). 8 prosenttia (n=42) vastaajista ei osannut sanoa ja jäljelle jäävästä 16 prosentista (n=85) vastasi tekevänsä päätöksiä pelkän sosiaalisen median suosituksien perusteella melko usein ja loput kaksi prosenttia (n=11) vastasivat tekevänsä päätöksiä erittäin usein. Toivottavaa olisi, etteivät sijoittajat tekisi sijoituspäätöksiä pelkästään somen suosituksien perusteella, vaan taustalla tulisi olla huolellinen sijoitusprosessi.

Kuvio 12. Sijoituspäätöksen tekeminen pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella (N=524).

Sosiaalisen median kehityksen vaikutus sijoitusmenestykseen

Kysymyksessä 12 kysyttiin sijoittajien mielipidettä siitä, onko heidän mielestään sosiaalisen median kehitys parantanut omia mahdollisuuksia menestyä sijoittajana. Alla oleva kuvio 13 kuvastaa vastauksien jakaumaa. Vastauksien perusteella 79 prosenttia (n=415) vastasi somen kehityksen parantaneen omia mahdollisuuksia menestyä sijoittajana, kun taas yhdeksän prosenttia (n=49) oli sitä mieltä, että se ei ole parantanut mahdollisuuksia. Loput 12 prosenttia (n=60) ei osannut sanoa.

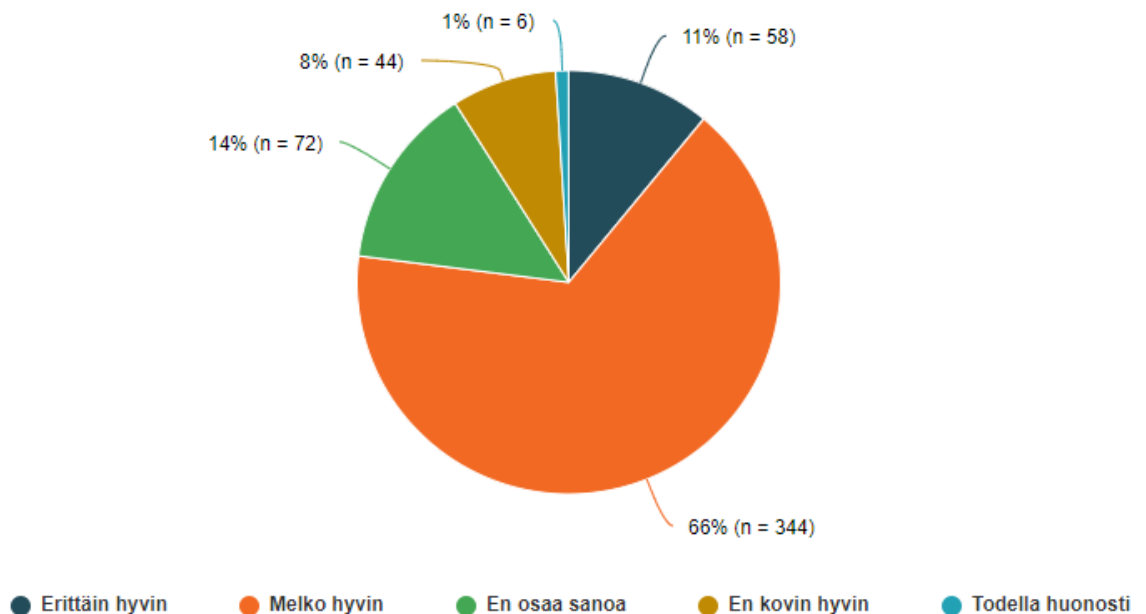

Kuvio 13. Vastajien mielipide siitä, onko somen kehitys parantanut mahdollisuuksia menestyä sijoittajana (N=524).

Uutisten seulonta ja tulkinta

Saatavilla olevan sijoitusinformaation valtavan määrän vuoksi, oli olennaista kysyä sijoittajilta, kuinka he kokevat itse kykenevänsä erottamaan tästä uutismassasta tärkeät ja olennaiset uutiset turhaa markkinahälyä aiheuttavista uutisista. Kysymyk-

sellä haluttiin myös selvittää, kokevatko sijoittajat osaavansa tulkita uutisia mielestään oikein, eli miten uutinen vaikuttaa yhtiöön, josta uutinen on julkaistu. Kuvio 14 näyttää, että vastaajista valtaosa luotti omaan kykyihinkin näissä asioissa, sillä 11 prosenttia (n=58) vastasi hallitsevansa asian erittäin hyvin ja 66 prosenttia (n=344) vastasi, että osaavat tulkita ja erotella uutiset melko hyvin. 14 prosenttia (n=72) ei osannut sanoa, kahdeksan prosenttia (n=44) vastasi etteivät osaa tulkita ja erotella uutisia kovin hyvin ja jäljelle jäävä prosentti (n=6) vastasi, että he osaavat tulkita ja seuloa uutisia todella huonosti.

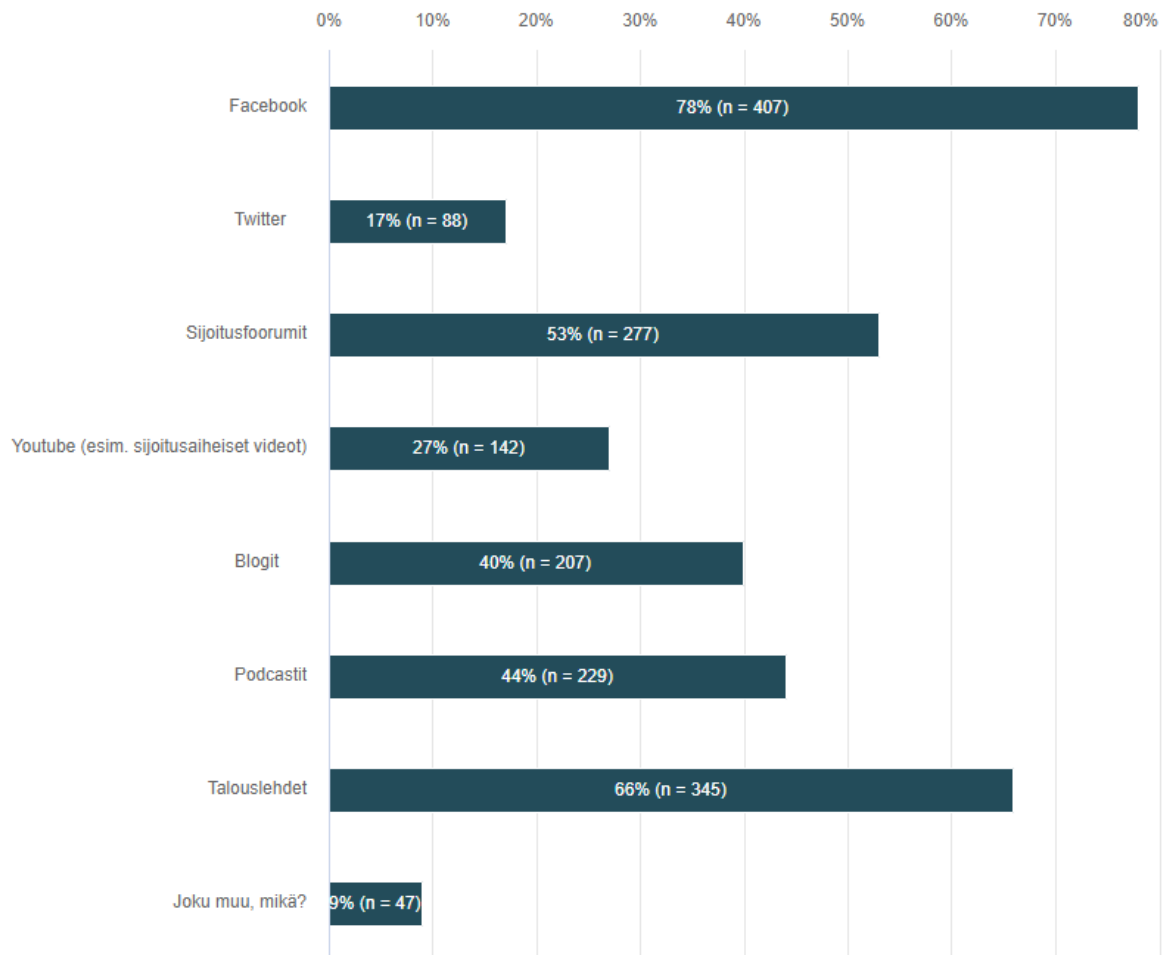

Kuvio 14. Miten sijoittajat kokevat osaavansa tulkita ja erotella olennaiset uutiset informaatiomassasta (N=524).

Suosituimmat somekanavat ja tietolähteet

Kyselyn viimeiset kaksi kysymystä pyrkivät selvittämään sijoittajien keskuudessa suosituimpia sosiaalisen median kanavia, joiden välityksellä sijoitustoimintaa arjessa seurataan. Tietolähteisiin liittyvällä kysymyksellä haluttiin vastaavasti selvittää tarkemmin, kuinka tärkeitä eri tietolähteet ovat sijoittajille yhtiöiden seurannassa ja sijoituspäätöksiensä tekemisessä.

Kysymykseen suosituimmista somekanavista saatujen vastauksien pohjalta laadittu kuvio 15 näyttää tarkasti, mitkä somekanavat ovat suosituimpia sijoitustoiminnassa. Suosituimmat somekanavat kyselyn perusteella olivat Facebook ja talouslehdet. Facebook oli kaikkein suosituin 78 prosentin (n=407) vastausmäärällä ja talouslehdet toiseksi suosituin 66 prosentin (n=345) vastausmäärällä. Seuraavaksi suosituimpia kanavia olivat sijoitusfoorumit, blogit ja podcastit, jotka kaikki saivat yli 200 vastaajan äänen. Youtuben ja Twitterin suosio oli valmiista vastausvaihtoehdoista kaikkein vähäisintä, mikä oli yllättävää, sillä varsinkin ulkomailla Twitter ja Youtube ovat suosittuja kanavia sijoitusasioissa. Suuri sosiaalisen median kanava Instagram ei ole vielä sijoittamisessa kovinkaan suosittu, sillä kysymyksen avoimeen kohtaan vain viisi prosenttia (n=27) vastasi käyttävänsä Instagramia sijoitusasioissa.

Kuvio 15. Suosituimmat somekanavat sijoitustoiminnassa (N=524).

Seuraava kysymys tietolähteiden tärkeydestä osoittaa, että edellisen kysymyksen vastaukset ovat linjassa myös tietolähteiden tärkeyden näkökulmasta. Facebook, talouslehdet ja tässä listassa mukaan otettu pankkien ja analytikkotalojen tuottamat raportit ja analyysit olivat yli puolella kaikista sijoittajista merkattuna erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä tietolähteenä. Kaikista vastaajista Facebookia piti erittäin tai melko tärkeänä 59 prosenttia (n=309), talouslehtiä 69 prosenttia (n=362) ja pankkeja ja analytikkotaloja 70 prosenttia (n=367). Seuraavaksi tärkeimpinä tietolähteinä järjestyksessä pidettiin sijoitusfoorumeita, podcasteja, blogeja, videoita ja Twitteriä. Taulukosta 4 voidaan huomata, että tietolähteiden tärkeys kulkee käsi kädessä edellisestä kysymyksestä saatujen vastauksien kanssa. Mitä suosittumpi sosiaalisen median kanava oli sijoittajille, sitä tärkeämpi tietolähde oli seuraavan kysymyksen vastauksissa. Esimerkiksi Twitteriä käytti 17 prosentti (n=88) sijoittajista edellisen kysymyksen vastauksien perusteella. Tässä kysymyksessä 83 prosenttia (n=435) vastaajista sanoi, että Twitter ei ole heille kovinkaan tai ei lainkaan tärkeä tietolähde. Tulos on looginen, sillä Twitteriä ei käyttänyt moni sijoittaja, joten ei se myöskään ole heille tärkeä tietolähde sijoittamisessa.

Taulukko 4. Eri tietolähteiden tärkeys sijoittajille

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Vaikea sanoa	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä
Twitter	2,89%	8,67%	5,01%	18,3%	65,13%
Facebook	11,13%	47,79%	11,9%	20,73%	8,45%
Talouslehdet	21,2%	48,17%	9,63%	15,8%	5,2%
Videot	4,65%	22,48%	16,28%	31,2%	25,39%
Blogit	3,09%	29,15%	19,69%	33,59%	14,48%
Pankkien/analyysitalojen raportit/analyysit	19,54%	50,1%	11,22%	14,89%	4,25%
Sijoitusfoorumit	9,48%	40,62%	20,11%	19,73%	10,06%
Podcastit	6,56%	29,73%	17,38%	26,06%	20,27%
Joku muu, mikä?	15,77%	20,27%	27,03%	4,5%	32,43%

4.6 Johtopäätökset

Johtopäätöksissä on tarkoitus tarkastella ja arvioida saatuja tutkimustuloksia. Tarkastelu tapahtuu seuraavan tutkimusongelmalistan mukaisessa järjestyksessä. Tutkimusongelmina olivat seuraavat asiat:

1. Tehdäänkö sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella
2. Mitkä ovat suosituimpia kanavia ja tietolähteitä sijoitusasioissa (minkälainen sisältö kiinnostaa)
3. Kuinka paljon pankin tarjoamaa sijoitusneuvontaa käytetään ja onko sitä kohtaan kiinnostusta
4. Haluavatko sijoittajat hoitaa sijoitusasioita pankissa paikan päällä vai etänä internetin välityksellä
5. Osaavatko sijoittajat mielestään tulkita ja erotella olennaiset uutiset suuresta informaatiomäärästä

Tutkimusongelma 1

Ensimmäisenä haluttiin selvittää tekevätkö sijoittajat sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella. Tuloksien perusteella voidaan todeta, että suurin osa sijoittajista ei tee sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella. Vain murto-osa vastaajista sanoi tekevänsä sijoituspäätöksiä pelkästään somen perusteella erittäin usein tai melko usein. (Kuvio 12). Sijoittajat siis näyttävät olevan tietoisia siitä, mitä asioita pitää tietää ja selvittää ennen sijoituspäätöksien tekemistä. Ainakin tällä hetkellä tilanne on siis hyvä ja sijoittajat näyttävät olevan tietoisia oikeista toimintatavoista sijoitustoiminnassa.

Tutkimusongelma 2

Toisena asiana haluttiin selvittää mitkä ovat suosituimpia somekanavia ja mitkä tietolähteet ovat sijoittajille tärkeitä sijoitustoiminnassa. Tuloksista nousi selkeästi esille suosituimmat somekanavat. Facebook, talouslehdet ja sijoitusfoorumit saivat eniten kannattajia. Kaikista vastanneista Facebookia kannatti 78 prosenttia (n=407), talouslehtiä 66 prosenttia (n=345) ja sijoitusfoorumeita 53 prosenttia (n=277). Näiden kolmen eniten ääniä saaneen jälkeen suosituimpia olivat blogit 40 prosentin (n=207) äänisaaliilla ja podcastit 44 prosentin (n=229) äänisaaliilla. (Kuvio 15). Vastaavasti Twitter ja Youtube eivät saaneet kannatusta niin paljoa, kuin oli ennakkoon oletettu. Twitteriä ja Youtubea käytetään ulkomailla paljon sijoitustoiminnassa aivan institutionaalisia sijoittajia myöten, joten niiden käyttö saattaa Suomessakin myöhemmin kasvaa. Johtopäätöksenä voidaan kuitenkin nyt todeta, että sijoittajat tykkäävät somekanavista eniten Facebookista, talouslehdistä ja sijoitusfoorumeista.

Oli kiinnostavaa selvittää, kuinka tärkeitä eri tietolähteet ovat sijoittajille. Näin esimerkiksi toimeksiantajapankki tietää mihin sijoittajasisältöä kannattaa julkaista. Suosituin tietolähde oli alan ammattilaiset, eli pankit ja analytikkotalot. Pankkien ja analytikkotalojen merkitys on suuri ja niitä kohtaan vallitsee syvä luottamus, joten on loogista, että ne ovat sijoittajille tärkeitä. Tietolähteistä suosituimpia pankkien ja analytikkotalojen lisäksi olivat jälleen kerran Facebook, talouslehdet ja sijoitusfoorumit. Yli puolet vastaajista piti näitä kolmea erittäin tai melko tärkeinä. Vähemmän tärkeitä tietolähteitä olivat muun muassa Twitter, podcastit, blogit ja videot. Tämän kysymyksen vastaukset ovat yhteneviä kysymyksen vastauksien kanssa, jossa kysyttiin suosituimpia somekanavia. Johtopäätöksenä se tarkoittaa sitä, että mitä suosituimpi somekanava oli kyseessä, sen tärkeämpi se luonnollisesti oli heille sijoittamisen tietolähteenä.

Tutkimusongelma 3

Pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa kohtaan on paljon ennakkoluuloja ja olikin mielenkiintoista kysyä, miten sijoittajat suhtautuvat pankin sijoitusneuvontaan. Kaikista vastaajista 91 prosenttia (n=477) sanoi, etteivät he käytä pankin sijoitusneuvontaa ja vastaavasti loput yhdeksän prosenttia (n=47) käyttivät. Jatkokysymyksenä

kysyttiin, kuinka kiinnostuneita sijoittajat olisivat käyttämään pankkien sijoitusneuvontaa. Selkeästi sama trendi jatkui tässä, sillä vastaajista 49 prosenttia (n=256) ei ollut kovinkaan kiinnostuneita ja 25 prosenttia (n=133) ei lainkaan kiinnostuneita siitä. 11 prosenttia (n=55) vastaajista ei osannut sanoa ovatko he kiinnostuneita vai ei, 12 prosenttia (n=62) vastaajista oli melko kiinnostuneita ja erittäin kiinnostuneita oli kolme prosenttia (n=18). Tulokset olivat pääosin linjassa ennako-oletuksiin, joita ennen tutkimusta asiasta oli. Näin suurta eroa aivan ei kuitenkaan osattu odottaa. Tuloksia voi selittää se, että sijoitusryhmissä Facebookissa ollaan poikkeuksellisen itse orientoineita sijoittajia, eli sijoittajat ovat oppineet sijoittamaan ilman sijoitusneuvojen apua. Pankkien etäasiointikanavat ovat digitalisaation myötä kehittyneet paljon, minkä vuoksi sijoittajat voivat löytää oman pankin sivuilta tarvittavat tiedot, jotta sijoittaminen voidaan aloittaa ilman sijoitusneuvojaa. Monella pankilla varmasti onkin verkkosivuillaan robotti tai muu vastaava, joka käy sijoittajalle läpi samoja asioita kuin sijoitusneuvoja kävisi tapaamisessa. Tuloksissa nähty ero voi johtua myös siitä, että pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa kohtaan on olemassa negatiivisia ennakkoluuloja esimerkiksi sijoitusneuvonnan kuluihin liittyen. Sijoittajat kun ovat nykyään erittäin kulutietoisia. Pankeilta löytyy kuitenkin paljon kulutehokkaita ratkaisuja ja aina pankeissa voi etänä tai paikan päällä käydä keskustelemassa sijoittamisesta ilman sitoumusta sijoitustoimeksiantoihin. Monen sijoittajan ennakkokäsitys pankkien sijoitusneuvonnasta voisi muuttua käynnin jälkeen.

Tutkimusongelma 4

Toimeksiantajan, eli pankin näkökulmasta oli mielenkiintoista selvittää, kuinka sosiaalisen median ja etäasiointimahdollisuuksien lisääntyminen on vaikuttanut sijoituskäyttäytymiseen. Ennen vanhaan on ollut tapana käydä hoitamassa sijoitusasiat pankissa paikan päällä ja halusimme selvittää, onko asian laita muuttunut. Kyselyn vastauksien mukaan 99 prosenttia (n=520) vastaajista hoitaa sijoitusasiat nykyisin mieluummin etänä kuin paikan päällä pankissa. Näin ollen vastaajista vain alle prosentti (n=4) hoitaa sijoitusasiat vielä pankissa paikan päällä. Selkeää eroa voi selittää se, että kyselyn vastaajista suurin osa oli alle 43-vuotiaita. Tämän ikäluokan sijoittajat ovat eläneet tätä suurta teknologian kehityksen aikaa läpi nuoren aikuisikänsä, mikä saattaa selittää sen, että mobiililaitteiden ja tietokoneiden käyttö ja sitä kautta etäasiointi on heille luontevampaa ja helpompaa kuin iäkkäämmillä ihmisillä.

Kysely ei kerro, että onko pankissa paikan päällä asiointiin puolella ollut vastaaja esimerkiksi 18-vuotias vai yli 70-vuotias, joten on hyvä muistaa myös se, että ihmisyyt ovat erilaisia ja jotkut nuoremmatkin voivat haluta hoitaa asioita kasvotusten ja vastaavasti kyselyn vanhimmat vastaajat voivat olla todella näppäriäkin hoitamaan sijoitusasioita etäkanavissa. Tutkimuksessa selvitettiin myös suosituimmat etäasiointilaitteet. Taustalla oli tarkoitus katsoa, onko mobiililaitteiden- ja sovelluksien kova kehitys tasannut tietokoneiden suosiota ensisijaisena laitteena etäasiointinissa. Tutkimustuloksista huomattiin, että mobiililaitteet ovat ainakin tämän tutkimuksen vastaajajoukon kohdalla yhtä suosittuja kuin tietokoneet. Älypuhelin löytyy melkein jokaiselta ihmiseltä nykyisin ja se kulkee joka paikassa mukana. Puhelinta mieluiten sijoitusasioissa käytti 43 prosenttia vastaajista (n=227) ja toisena mobiililaitteena tabletti sai myös hieman kannatusta kuuden prosentin (n=33) vastausmäärällä. Tietokone vastaavasti sai 51 prosenttia (n=264) äänistä ja oli täten suosituin hiuksenhienolla erolla. Tulevaisuus näyttää, saadaanko mobiililaitteiden käytöstä enemmän irti ja näin suosio sijoitusasioissa voisi ohittaa tietokoneen.

Tutkimusongelma 5

Viidentenä tutkimusongelmana oli uutisten tulkinta ja seulonta. Niin kuin tässä työssä on aiemmin asiaa tarkasteltu, on tiedon määrä kasvanut räjähdysmäisesti sosiaalisen median ja teknologian kehittymisen myötä. Se on tuonut sijoittamiseen paljon hyvää, mutta myös huonoa. Huonoa on se, että tietoa on saatavilla niin paljon eri kanavista, että kaikkea ei mitenkään pysty kukaan sijoittaja käymään läpi. Kaiken lisäksi media ”mässäilee”, eli suurentelee ja paisuttelee asioita, joka tuottaa lisää päänsäiväviä uutisia tulkittaessa ja seulottaessa. Siksi selvitettävänä asiana oli kysyä sijoittajilta, osaavatko he mielestään jättää turhat uutiset vähemmälle huomiolle ja keskittyä seulomaan uutismassasta omien sijoituksien kannalta olennaiset uutiset. Saatujen vastauksien perusteella ainakin tämän ryhmän osalta voidaan sanoa, että suurimmalta osin sijoittajat luottavat omiin kykyihinsä näissä asioissa. Kaikista 524 vastaajasta 11 prosenttia (n=58) vastasi, että he osaavat tulkita ja erotella olennaiset uutiset erittäin hyvin. Melko hyvin vastasi 66 prosenttia (n=344) ja 14 prosenttia (n=72) ei osannut vastata suoraan kysymykseen. Joukossa oli pieni osa, jotka tiedostivat, etteivät uutisten seulonta ja tulkitseminen ole heidän vahvuuksiaan, sillä vastaajista kahdeksan prosenttia (n=44) vastasi, etteivät he osaa kovin hyvin tulkita

ja erotella uutisia ja jäljelle jäävä prosentti (n=6) vastasi, että he osaavat todella huonosti seuloa ja tulkita uutisia. Mikäli vastaukset ovat linjassa Anders Ekholmin (2002) tekemän tutkimuksen kanssa, voi olla, että piensijoittajat yliarvioivat omat kykynsä arvioida uutisten todellista vaikutusta yhtiön tulevaisuuden näkymiin. Tutkimus ei tätä kerro, mutta se voisi olla yksi mahdollinen selitys. Toisaalta nykyisin talousmedioissa on tuotu hyvin esille, minkä tyyppiset uutiset ovat turhaa markkinahälyä aiheuttavia ja mitkä taas ovat merkityksellisiä yhtiöiden kannalta, joten sijoittajien tiedossa pitäisi olla nämä seikat. Tämä taas tukisi tutkimustulosta siitä, että sijoittajat todellakin osaisivat tulkita ja erotella uutisia niiden tärkeyden mukaan.

5 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, kuinka paljon sosiaalisen median kehitys on vaikuttanut sijoitustoimintaan. Aihe työhön valikoitui keskusteluissa toimeksiantajapankin kanssa. Aihe oli kiinnostava, sillä aiheesta ei kotimaista tutkimusta ole tehty, joten sille oli selkeästi tarvetta. Sosiaalisen median kehitys on silminnähdessä vaikuttanut sijoittamiseen, joten sitä oli kiinnostavaa lähteä tutkimaan. Vastaajien antama palaute kyselyyn viittasi vahvasti siihen, että aihe on mielenkiintoinen. Palautteessa korostui monta kertaa se, että vastaajat halusivat myöhemmin nähdä kyselyn tuloksia. Sovimme, että tutkimustuloksista laaditaan näihin ryhmiin referaatti.

Tutkimus suoritettiin määrällisenä, eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, joka jaettiin kolmeen eri sijoitusaiheiseen Facebook-ryhmään. Kysely julkaistiin ryhmiin 08.07.2020 ja se suljettiin viikon kuluttua 16.07.2020. Vastauksia tuona aikana saatiin 524 kappaletta, mikä oli enemmän, kuin osattiin odottaa. Kyselyn sulkeuduttua saatuja vastauksia päästiin analysoimaan Webropol-palvelun analysointityökalulla, sekä Excel-taulukko-ohjelmalla. Työlle muodostui viisi selkeää tutkimusongelmaa. Työssä haluttiin selvittää, kuinka paljon sijoituspäätöksiä tehdään pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella, osaavatko sijoittajat tulkita ja erotella uutisia suuresta informaatiomäärästä, käytetäänkö pankkien sijoitusneuvontaa ja onko sitä kohtaan kiinnostusta, hoideaanko sijoitusasioita mieluiten paikan päällä vai etänä, ja jos etänä, niin millä laitteella sekä mitkä ovat parhaita somekanavia ja kiinnostavimpia tietolähteitä sijoitustoiminnassa.

Tutkimuksen mukaan sijoittajat omistavat suurimmaksi osin suoria osakkeita sekä rahastoja. Oli hienoa havaita, että kaikista 524 vastaajasta naisia oli jopa 45 prosenttia (n=238) ja miehiä 55 prosenttia (n=286). Eteenkin miehiä on tyypillisesti pidetty sijoittajina, joten naisten osuuden suuri määrä osoittaa sen, että myös naiset ovat enemmän innostuneet sijoittamisesta. Naisten ja miesten välillä vastauksiin ei tullut eroja, vaan ne olivat likimäärin samankaltaisia. Tutkimus osoittaa, että suurimmalta osin sijoittajat ymmärtävät sijoitusprosessin hyvin, sillä kaikista vastaajista 18

prosenttia (n=96) vastasi tekevänä sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median perusteella erittäin usein tai melko usein. Näistä 16 prosenttia (n=85) vastasi, että he tekevät sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suosituksien perusteella melko usein ja loput kaksi prosenttia (n=11) vastasi tekevänä erittäin usein. Suosituimmiksi somekanaviksi ja tärkeimmiksi tietolähteiksi sijoitustoiminnassa osoittautuivat Facebook 78 prosentin kannatuksella (n=407), sijoitusfoorumit 53 prosentin (n=277) kannatuksella ja talouslehdet 66 prosentin (n=345) kannatuksella. Tietolähteenä pankkien ja analytikkotalojen julkaisemat raportit ja analyysit olivat kaikkein tärkeimpiä tietolähteitä, sillä vastaajista 70 prosenttia (n=367) piti niitä erittäin tärkeinä tai melko tärkeinä tietolähteinä omassa sijoitustoiminnassa. Pankkien tarjoaman sijoitusneuvonnan käyttö oli melko vähäistä, sillä kaikista vastaajista 91 prosenttia (n=477) ei käytä pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa. Digitalisoitumisen myötä oli odotettavissa, että sijoitusneuvonnan käyttö saattaa vähentyä, sillä sijoittajat voivat verkossa aloittaa sijoitustoiminnan ja jopa täyttää automattiseen ohjelmaan omat tiedot, jonka perusteella sivusto ehdottaa sopivaa sijoitustuotetta. Suurin osa vastaajista ei ollut kiinnostunut pankin sijoitusneuvonnasta, mikä voi johtua monesta asiasta, kuten yllä mainitusta verkkoasiointimahdollisuudesta digitalisoitumisen myötä. Asiaa voi tukea myös se, että vastaajista 99 prosenttia (n=520) hoitaa sijoitusasiat mieluummin etänä kuin pankissa paikan päällä. Uutisten seulonnasta ja tulkinnasta tuli esiin, että sijoittajat pääsääntöisesti luottavat omiin kykyihinsä erotella ja tulkita uutismassasta omien sijoituksien kannalta olennaiset uutiset.

Tutkimuksella pyrittiin luomaan lisäarvoa niin sijoittajille kuin toimeksiantajapankille. Toivottavaa on, että lukijat saisivat opinnäytetyöstä itselleen jotain lisäarvoa sijoitustoimintaansa ja toimeksiantajapankki pystyisi kehittämään omaa toimintaansa esille tulleiden havaintojen pohjalta. Sijoittaminen elää nyt vahvaa nousukautta ja siitä puhutaan jopa naistenlehdissä, joten työ koettiin tärkeäksi sijoittamisen perusteiden näkökulmastakin ajateltuna. Uusia aloittelevia sijoittajia virtaa markkinoille lisää koko ajan, joten on tärkeää pitää heidät valveutuneena sijoittamiseen liittyvistä riskeistä, toimintatavoista ja muista vastaavista olennaisista asioista, jotka ovat varmistamassa turvallista sijoitusuran aloittamista. Tämän vuoksi työtä voidaan kutsua myös jonkinlaiseksi muistutusoppaaksi, jota lukemalla lukija voi oppia tai palauttaa

mieleen itselleen tärkeitä sijoittamiseen liittyviä asioita. Tutkimusta voitaisiin laajentaa kattavammaksi, jonka avulla kysyttäisiin yksityiskohtaisempia tietoja tutkittavasta aiheesta. Näin voitaisiin saada vielä tarkempaa aineistoa ja kohdentaa tutkimus johonkin tämän tutkimuksen tiettyyn osioon, mikäli sellaisesta haluttaisiin tarkempaa tietoa. Mielenkiintoinen lisä olisi selvittää tarkemmin, onko miesten ja naisten sijoituskäyttäytymisessä merkittäviä eroavaisuuksia. Tämä tutkimus oli jo melko laaja, joten laadullisen osuuden lisääminen olisi tehnyt opinnäytetyöstä ehkä jo liian pitkän. Työstä löytyy kuitenkin paljon osioita, joista voisi tehdä jatkotutkimusta.

LÄHTEET

- Azar, P. & Lo, A. W. 2016. The Wisdom of Twitter crowds: Predicting stock market reactions to FOMC meetings via Twitter feeds. [Verkkójulkaisu]. Journal of Portfolio Management. [Viitattu 23.11.2020]. Saatavana: <https://alo.mit.edu/wp-content/uploads/2017/03/Wisdom-of-twitter-crowds.pdf>
- Mitä ovat ETF-rahastot? Ei päiväystä. BlackRock. [Verkkosivu]. [Viitattu 28.08.2020]. Saatavana: <https://www.blackrock.com/fi/yksityinen-sijoittaja/kou-lutus/mita-ishes-etf-rahastot-ovat/mita-ovat-etf-rahastot>
- Blomster, H. 2020. Voiko Twitteriä seuraamalla voittaa indeksin? [Verkkosivu]. [Viitattu 23.11.2020]. Saatavana: <https://www.salkunrakentaja.fi/2020/10/voiko-twitteria-seuraamalla-voittaa-indeksin/>
- Connell, D & Tingley, B. 2019. Investing in the Digital Age: Media's Role in the Institutional Investor Engagement Journey. [Verkkójulkaisu]. London: Greenwich Associates. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana Greenwich-verkkosivustolta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Diksha, P. Ei päiväystä. Investment Information: Types and Need. Financial Economics. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.11.2020]. Saatavana: <https://www.economicdiscussion.net/investment/investment-information-types-and-need-financial-economics/29610>
- Dimson, E., Marsh, P. & Staunton, M. 2018. Credit Suisse Global Investment Returns Yearbook 2018. [Verkkójulkaisu]. London: Credit Suisse. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana: <https://www.credit-suisse.com/about-us-news/en/articles/media-releases/credit-suisse-global-investment-returns-yearbook-2018-201802.html>
- Ekholm, A. 2002. Essays on stock market reactions to new information. [Verkkójulkaisu]. Helsinki: Swedish School of Economics and Business Administration. [Viitattu 01.09.2020]. Saatavana: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10227/82/108-951-555-741-0.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Erikoissijoitusrahasto. Ei päiväystä. Pörssisäätiö. [Blogikirjoitus]. [Viitattu 11.09.2020]. Saatavana: <https://www.porssisaatio.fi/blog/dictionary/erikoissijoitusrahasto/>
- Eskola, A. 1981. Sosiologian tutkimusmenetelmät I. Porvoo-Helsinki: WSOY.
- EU 596/2014. Markkinoiden väärinkäyttöasetus.

- Finanssivalvonta. Päivitetty 06.11.2018. Markkinoiden väärinkäyttöasetus – MAR. [Verkkosivu]. [Viitattu 09.09.2020]. Saatavana: <https://www.finanssivalvonta.fi/saantely/saantelykokonaisuudet/markkinoiden-vaarinkayttoasetus/>
- Finanssivalvonta. Päivitetty 07.08.2020. Sijoituspalveluyritykset. [Verkkosivu]. [Viitattu 09.09.2020]. Saatavana: <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/sijoituspalvelun-tarjoajat/>
- Hajauttaminen, eli miten alennat sijoittamisen riskiä? Ei päiväystä. Pörssisaatio. [Verkkosivu]. [Viitattu 07.11.2020]. Saatavana: <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/hajauttaminen/>
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. [Verkkokirja]. 9. uud. p. Helsinki: Edita. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana Ellibs-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Heikkilä, M. & Vilén, S. 24.1.2020. Miten etsiä tietoa sijoittamisesta? [Video]. Helsinki: Inderes. [Viitattu 3.11.2020]. Saatavana: https://www.youtube.com/watch?v=dp_PVpp-wig
- Hong, H., Kubik, J. D., & Stein, J. C. 2004. Social interaction and stock market participation. Journal of Finance. [Verkkojulkaisu]. Saatavana: <https://scholar.harvard.edu/stein/publications/social-interaction-and-stock-market-participation>
- Honkonen, K. & Rongas, A. Päivitetty 2016. Mikä ihmeen sosiaalinen media? Opetushallitus. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.12.2020]. Saatavana: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mika-ihmeen-sosiaalinen-media>
- Huovinen, H. Ei päiväystä. Piensijoittajan jatkokurssi – Johdannaiset. Osakeliitto. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 01.11.2020]. Saatavana: <https://www.osakeliitto.fi/wp-content/uploads/2017/12/Johdannaiset.pdf>
- Indeksirahastot. Ei päiväystä. Handelsbanken. [Verkkosivu]. [Viitattu 01.09.2020]. Saatavana: <https://www.handelsbanken.fi/fi/henkiloasiakkaat/saasta-ja-sijoita/rahastot/rahastosaastamisen-abc/indeksirahastot>
- Kananen, J. 2008. Kvantti: Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kauppila, K., Puttonen, V. & Repo, E. 2020. Miten sijoitan rahastoihin. 6., uudistettu painos. Helsinki. Alma Talent.
- Kohde-etuus. Ei päiväystä. Pankkiasiat.fi [Verkkosivu]. [Viitattu 01.09.2020]. Saatavana: <https://pankkiasiat.fi/kohde-etuus>

- KvantiMOTV. Päivitetty 26.08.2010. Kyselylomakkeen laatiminen. [Verkkosivu]. [Viitattu 04.12.2020]. Saatavana: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kyse-lylomake/laatiminen.html>
- Lehtonen, I-E. 31.05.2019. Miten sosiaalinen media on muuttanut PR-kenttää? [Verkkosivu]. [Viitattu 22.09.2020]. Saatavana: <https://www.cision.fi/2019/05/sosiaalinen-media-on-muuttanut-viestintaa/>
- Lindström, K. 2007. Vaurastu arvo-osakkeilla. Helsinki. Talentum.
- Luottolaitoslaki. Ei päiväystä. Finanssialalle.fi [Verkkosivu]. [Viitattu 10.10.2020]. Saatavana: <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/finanssialalla-toimiminen/finanssitoimintaa-koskevat-lait.html>
- L 28.12.1990/1268. Laki talletuspankkien toiminnasta.
- L 14.12.2012/747. Sijoituspalvelulaki.
- L 8.8.2014/610. Laki luottolaitostoiminnasta.
- Metsämuuronen, J. 2011. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Tutkijalaitos. Helsinki: International Methelp. Saatavana Booky-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Möttölä, M. 16.01.2012. Rahaston tuotto- vai kasvuosuus? Morningstar. [Verkkosivu]. [Viitattu 15.09.2020]. Saatavana: <https://www.morningstar.fi/fi/news/83565/rahaston-tuotto--vai-kasvuosuus.aspx>
- Nasdaq Helsinki Oy. 11.05.2020. Pörssin säännöt muiden instrumenttien liikkeenlaskijoille. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 09.09.2020]. Saatavana: <https://www.nasdaq.com/docs/2020/05/11/P%C3%B6rssin-s%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t-muiden-instrumenttien-liikkeeseenlaskijoille-11.5.2020.pdf>
- Oksaharju, J. 2012. Hyvästä yhtiöstä hyvään sijoitukseen. Oksaharju Capital Oy
- Oksaharju, J. 2013. Hajauta tai hajoa. Oksaharju Capital Oy.
- Oksaharju, J. & Hämäläinen, K. 2016. Sijoita kuin guru. Oksaharju Capital Oy
- OP-Maltillinen sijoitusrahasto. Ei päiväystä. Osuuspankki. [Viitattu 11.10.2020]. Saatavana: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahas-tot/kaikki-rahastot/op-maltillinen/>

- Osakerahasto hajauttaa tehokkaasti osakekohtaista riskiä. Ei päiväystä. Osuuspankki. [Verkkosivu]. [Viitattu 11.10.2020]. Saatavana: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakerahastot>
- Paasi, M. 13.12.2019. Korkoa korolle: 35 vuoden eläkesäästöt kymmenessä vuodessa | Sijoitus Invest 27.11.2019. Nordnet Suomi. [Video]. [Viitattu 01.10.2020]. Saatavana: https://www.youtube.com/watch?v=ev-kvTRnSxNY&feature=emb_title
- Paasi, M. 28.07.2020. Korkoa korolle – 35 vuoden eläkesäästöt kymmenessä vuodessa? [Blogikirjoitus]. [Viitattu 01.10.2020]. Saatavana: <https://www.nordnet.fi/blogi/korkoa-korolle-35-vuoden-elakesaastot-10-vuodessa/>
- Pankkien tehtävät. Ei päiväystä. Finanssialalle.fi. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.10.2020]. Saatavana: <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/finanssialalla-toimiminen/finanssimarkkinoiden-toimijat/pankkien-tehtavat.html>
- Pulkkinen, V. 15.05.2017. Mistä osakkeen kokonaistuotto muodostuu? Inderes. [Verkkosivu]. [Viitattu 15.09.2020]. Saatavana: <https://www.inderes.fi/fi/mista-osakkeen-kokonaistuotto-muodostuu>
- Pörssilistatut indeksituotteet – mitä ovat ETP, ETF, ETC ja ETN? Ei päiväystä. Osuuspankki. [Verkkosivu]. [Viitattu 27.08.2020]. Saatavana: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittajan-palvelut/muut-porssilistatut-tuotteet>
- Pörssisäätiö. Päivitetty 08.04.2019. Omistajan oikeudet pörssiyhtiössä – Yhtiökokous tärkein vaikuttamisen paikka. [Blogikirjoitus]. [Viitattu 03.09.2020]. Saatavana: <https://www.porssisaatio.fi/blog/2019/04/08/omistajan-oikeudet-porssiyhtiössä-yhtiökokous-tärkein-vaikuttamisen-paikka/>
- Pörssisäätiö. 29.08.2017. Kannattaako sijoittaa? – Korkoa korolle ilmiö. [Blogikirjoitus]. [Viitattu 09.09.2020]. Saatavana: <https://www.porssisaatio.fi/blog/2017/08/29/kannattaako-sijoittaa-korkoa-korolle-ilmio/>
- Pörssisäätiö. Päivitetty 20.6.2020. Eri sijoitusmuotojen tuotto Suomessa. [Blogikirjoitus]. [Viitattu 20.10.2020]. Saatavana: <https://www.porssisaatio.fi/blog/statistics/eri-sijoitusmuotojen-tuotto-suomessa/>
- Saario, S. 2020. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. 17. uudistettu painos. Helsinki. Sanoma Pro.
- Sijoittajaprofiili. Ei päiväystä. Osuuspankki. [Viitattu 11.10.2020]. Saatavana OP-verkkopalvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.

- Sijoitusrahastojen verotus. Ei päiväystä. LähiTapiola. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.09.2020]. Saatavana: <https://www.lahitapiola.fi/henkilo/sijoitukset-ja-varainhoito/kokemus-nakemys-menestys/rahastosijoittajana/sijoitusrahastojen-verotus>
- Sijoitustieto.fi. 30.01.2015. Joukkovelkakirjalainat eli bondit sijoitusportfolion osana. [Verkkosivu]. [Viitattu 11.11.2020]. Saatavana: <https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/joukkovelkakirjalainat-eli-bondit-sijoitusportfolion-osana>
- Sosiaalisen median historia. Ei päiväystä. NettiIamaa.com. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.12.2020]. Saatavana: <http://www.nettiIamaa.com/sosiaalisen-median-historia/>
- Stannard-Stockton, S. 1.12.2016. Excessive diversification is pointless and damages returns. SeekingAlpha. [Verkkosivu]. [Viitattu 07.11.2020]. Saatavana: <https://seekingalpha.com/article/4027697-excessive-diversification-is-pointless-and-damages-returns>
- Strukturoidut tuotteet. Ei päiväystä. Osuuspankki. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.08.2020]. Saatavana: <https://www.op.fi/yritykset/sijoittaminen/strukturoidut-tuotteet>
- Suomen Pankki. Päivitetty 15.10.2020. Suomessa toimivien luottolaitosten markkinaosuudet. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.12.2020]. Saatavana: https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/taulukot/rati-taulukot-fi/markkinaosuudet_luottolaitokset_fi/
- Säästötili. Ei päiväystä. Bank Norwegian. [Verkkosivu]. [Viitattu 15.11.2020]. Saatavana: <https://www.banknorwegian.fi/SavingsAccount/Info>
- Tham, E. 2018. Social media impact on household investors and their stock markets participation. Saatavana: <https://www.thinkforwardinitiative.com/research/social-media-impact-on-household-investors-and-their-stock-markets-participation>
- Vaihekoski, M. & Roine, S-L. Päivitetty 29.1.2018. Sijoittajan korko-opas. [Verkköjulkaisu]. [Viitattu 01.09.2020]. Saatavana: https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2011/12/korko_opas_2018_www.porssisaatio.fi_.pdf
- Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Van Dijck, J. 2013. The Culture of Connectivity: A Critical History of Social Media.
- Vero.fi. Päivitetty 02.01.2017. Sijoitusrahasto-osuudet. [Verkkosivu]. [Viitattu 15.09.2020]. Saatavana: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/sijoitusrahastoosuudet/>

Vero.fi. Päivitetty 20.03.2020. Osingot. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.09.2020]. Saatavana: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48951/osingo/>

Wilhelmsson, S. 27.11.2018. Sijoittaja, varo sosiaalisen median informaatioähkyä. [Blogikirjoitus]. [Viitattu 17.08.2020]. Saatavana: <https://www.salkunrakentaja.fi/2018/11/sijoittaja-varo-sosiaalisen-median-informaatioahkya/>

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

Liite 2. Sijoittajaprofiilit

LIITE 1 Kyselylomake

Sosiaalisen median vaikutus sijoitustoimintaan

1. Sukupuoli *

- Mies
 Nainen

2. Ikä *

- alle 18 vuotta
 18-30 vuotta
 31-43 vuotta
 44-56 vuotta
 57-69 vuotta
 Yli 70 vuotta

3. Sijoituskokemus *

- 0-3 vuotta
 3-6 vuotta
 6-10 vuotta
 10-20 vuotta
 20-30 vuotta
 Yli 30 vuotta

4. Sijoitussalkun koko *

- alle 20 000€
- 20 000 € - 50 000€
- 50 000€ - 100 000 €
- 100 000 € - 300 000 €
- 300 000 € - 500 000€
- 500 000 € - 1 000 000 €
- yli miljoona.

5. Mitä arvopaperimarkkinoiden sijoitustuotteita omistat tällä hetkellä? *

- Suoria osakkeita
- Rahastoja
- Pörssinoteerattuja tuotteita (ETF, ETC, ETN)
- Korkosijoituksia
- Strukturoituja sijoitustuotteita
- Johdannaisia (futuurit, sertifikaatit yms.)

6. Käytätkö tällä hetkellä pankkien tarjoamaa sijoitusneuvontaa? *

- Kyllä
- En

7. Kuinka kiinnostunut olet käyttämään pankkien tarjoamia sijoituspalveluita?

- Erittäin kiinnostunut
- Melko kiinnostunut
- Vaikea sanoa
- En kovin kiinnostunut
- En lainkaan kiinnostunut

8. Mitä kautta mieluiten hoidat sijoitusasiasi? *

- Pankissa paikan päällä
- Netin välityksellä

9. Mitä laitetta mieluiten käytät sijoitusasioiden hoitoon ?

- Tablettia
- Tietokonetta
- Puhelinta

10. Hoidan sijoitusasioitani seuraavan tai seuraavien palveluntarjoajien kautta. Valitse yksi tai useampi.

- OP
- Nordnet
- Nordea
- Danske Bank
- Handelsbanken
- Evli Pankki
- Seligson
- OmaSP
- Säästöpankki
- Degiro
- Titanium
- Alexandria
- eQ
- Joku muu, mikä?

11. Teen tai olen tehnyt sijoituspäätöksiä pelkästään sosiaalisen median suositusten perusteella

- Erittäin usein
- Melko usein
- Vaikea sanoa
- Melko harvoin
- En koskaan

12. Onko sosiaalisen median kehittyminen mielestäsi parantanut mahdollisuuksiasi menestyä sijoittajana?

- Kyllä
- En osaa sanoa
- Ei

13. Osaan itsenäisesti tulkita ja erottaa uutismassasta olennaisen tiedon sijoituksieni kannalta

- Erittäin hyvin
- Melko hyvin
- En osaa sanoa
- En kovin hyvin
- Todella huonosti

14. Mitä sosiaalisen median kanavia käytät mieluiten sijoitusasioissasi?

Huom! Poislukien pankit/analyysitalot

Valitse yksi tai useampi. *

- Facebook
- Twitter
- Sijoitusfoorumit
- Youtube (esim. sijoitusaiheiset videot)
- Blogit
- Podcastit
- Talouslehdet
- Joku muu, mikä?

15. Kuinka tärkeitä seuraavat tietolähteet ovat teille sijoitustoiminnassa?

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Vaikea sanoa	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
Talouslehdet	☐	☐	☐	☐	☐
Videot	☐	☐	☐	☐	☐
Blogit	☐	☐	☐	☐	☐
Pankkien/analyysitalojen raportit/analyysit	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoitusfoorumit	☐	☐	☐	☐	☐
Podcastit	☐	☐	☐	☐	☐
Joku muu, mikä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

Kiitos paljon vastauksestasi sekä ajastasi. Mukavaa kesää sekä Menestystä sijoituksiin!

Toivottaa,
Niko Raja-aho

LIITE 2 Sijoittajaprofiilit

Tietoa sijoittajaluokista

Erittäin tuottohakuinen

Sijoitustesi arvo voi heilahdella erittäin voimakkaasti. Ymmärrät, että joissakin tilanteissa voit jopa menettää sijoittamasi pääoman. Vastineeksi tavoittelet parasta mahdollista tuottoa. Sijoitusten tuottoennuste kolmen vuoden kuluessa voi vaihdella -23 % ja 86 % välillä.*

Tuottohakuinen

Sijoitustesi arvo voi heilahdella voimakkaasti. Ymmärrät, että joissakin tilanteissa voit jopa menettää sijoittamasi pääoman. Vastineeksi tavoittelet korkeaa tuottoa. Sijoitusten tuottoennuste kolmen vuoden kuluessa voi vaihdella -16 % ja 69 % välillä.*

Maltillinen

Sijoitustesi arvo voi heilahdella jonkin verran. Ymmärrät, että voit menettää sijoittamasi pääoman joko osittain tai kokonaan. Tavoittelet kuitenkin kohtuullista tuottoa vastineeksi riskinsietokyvyillesi. Sijoitusten tuottoennuste kolmen vuoden kuluessa voi vaihdella -10 % ja 47 % välillä.*

Varovainen

Sijoitustesi arvonheilahtelu voi olla pientä, mutta ymmärrät, että sijoituksiin voi sisältyä pääoman menettämisen riski. Tingit tuottotavoitteesta turvallisuuden takia. Sijoitusten tuottoennuste kolmen vuoden kuluessa voi vaihdella -5 % ja 29 % välillä.*

Erittäin varovainen

Et siedä riskiä ja tingit tuottotavoitteesta turvallisuuden takia. Riskiä pääoman alentumisesta ei ole.